

Verottaja kuluttajan kukkarolla

Kulutusverot meillä ja muualla

Leena Savolainen

TIIVISTELMÄ

Kulutusverot tuottivat vuonna 2014 valtion kassaan runsaat 29 mrd. euroa, mikä on n. 33 prosenttia kaikista verotuloista ja n. 14 prosenttia suhteutettuna bruttokansantuotteeseen. Kulutusverot ovatkin valtiolle tärkeä tulonlähde. Valtaosa kulutusveroista kertyy arvonlisäverosta.

Kansainvälisesti tarkasteltuna Suomen kulutusverotus on hieman eurooppalaista keskitasoa kireämpää. Keveimpiä kulutusverottajia ovat Euroopan ulkopuoliset maat, kuten Japani ja Yhdysvallat. Korkein kulutusverojen suhde bruttokansantuotteeseen on Tanskassa ja Unkarissa.

Perinteisesti kulutusverojen tasoa on muutettu varsin harvakseltaan. Tilanne on kuitenkin muuttunut Euroopan velkakriisin myötä. Kuluneen vaalikauden aikana Suomessa on kiristetty kulutusverotusta siten, että vaikutus verotuloihin tulee arvion mukaan olemaan 2,4 mrd. euroa vuositasolla.

Kulutusveroja ja erityisesti arvonlisäveroa on kiristetty myös muualla. 1.1.2008 jälkeen arvonlisäverotusta on kiristänyt kolme neljästä EU-maasta. Verokanta on noussut Unkarissa peräti seitsemällä prosenttiyksiköllä. Muita kovia kiristäjiä ovat olleet Romania ja Espanja. Suomen yleinen arvonlisäverokanta on kansainvälisessä vertailussa korkeahko, mutta kuitenkin prosenttiyksikön matalampi kuin Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Matalimmat verokannat sijoittuvat Euroopan ulkopuolelle Kanadaan, Japaniin ja Australiaan. EU-maiden kevein arvonlisäverottaja on Luxemburg, joka tosin nosti yleistä arvonlisäverokantaa 1.1.2015 EU-normien minimistä 17 prosenttiin.

Suomi on kansainvälisesti vertaillen myös kireän valmisteverotuksen maa, jossa keskeisimpiä valmisteveroja ovat energiaverot sekä tupakka- ja alkoholivero. Verojen osuus väkevien alkoholijuomien ja tupakan hinnasta nousee yli 80 prosenttiin ja mietojen alkoholijuomien verot ovat lähes 70 prosenttia hinnasta. Bensiinin ja dieselin verotus on hieman keveämpää, n. 65 ja 55 prosenttia vastaavasti, ja sähkön hinnassa veroa on yhteensä reilut 30 prosenttia. Kansallisiin valmisteveroihin kuuluu mm. vuoden 2011 alusta voimaan tullut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero.

Myös ajoneuvojen verotus on Suomessa kansainvälisesti melko kireää. Sekä EU:n tasolla että Suomessa on näkyvissä pitkän tähtäimen suuntaus siirtää ajoneuvojen verotuksen painopiste auton hankintavaiheen verotuksesta käyttövaiheen verotukseen.

Verottaja kuluttajan kukkarolla -selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton ekonomisti Leena Savolainen.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	4
2	KULUTUSVEROT	6
2.1	KULUTUSVEROJEN KEHITYS SUOMESSA	6
2.2	KULUTUSVEROJEN KANSAINVÄLINEN TARKASTELU	9
2.3	KULUTUSVEROJA HARMONISOIDAAN EU:N SISÄMARKKINOILLA	13
3	ARVONLISÄVERO	15
3.1	ARVONLISÄVEROTUKSEN PERUSPERIAATTEET	15
3.2	EU:N VELKAKRIISI KÄÄNSI ARVONLISÄVEROKANNAT NOUSUUN	17
3.3	ARVONLISÄVEROTUKSEN HARMONISOINTI EU:SSA.....	22
3.4	ARVONLISÄVEROTUKSEN EDUT JA HEIKKOUEDET	23
3.5	ALENNETUT ARVONLISÄVEROKANNAT	24
4	VALMISTEVEROT	26
4.1	VALMISTEVEROJEN PERUSPERIAATTEET	26
4.2	ALKOHOLIVERO ON SUOMESSA KIREÄÄ.....	28
4.3	TUPAKKAVERO ON EU-MAIDEN KESKIARVON TUNTUMASSA	32
4.4	ENERGIAVEROT KERTYVÄT BENSIINISTÄ, DIESELISTÄ JA SÄHKÖSTÄ	36
4.5	KANSALLISET VALMISTEVEROT	42
4.6	ESIMERKKILASKELMAT PALJASTAVAT VALMISTEVERON KIREYDEN.....	45
5	AJONEUVOJEN VEROTUS	47
5.1	AUTOVERO ON MUUTTUNUT YMPÄRISTÖPERUSTEISEKSI.....	47
5.2	AJONEUVOVERON MERKITYS ON KASVAMASSA.....	51
6	YMPÄRISTÖVEROT	54
7	LOPUKSI	59

LIITTEET

Liite 1	Kulutusverokertymien osuudet BKT:sta ja kokonaisverotuotoista 1975–2014
Liite 2	EU:n arvonlisäveroalue
Liite 3	Arvonlisäverokannat eräissä maissa vuonna 2015
Liite 4	Alkoholijuomien valmisteverotaulukko ja juomapakkausvero 2015
Liite 5	Alkoholin valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2015
Liite 6	Tupakkatuotteiden valmisteverotaulukko 2015
Liite 7	Savukkeiden valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2015
Liite 8	Savukeaskin (20 kpl) keskihinnan muodostuminen eri maissa 2015
Liite 9	Energiatuotteiden valmisteverotaulukot 2015
Liite 10	Jäteveron verotaulukko vuonna 2015
Liite 11	Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotaulukko vuonna 2015
Liite 12	Valmisteveroesimerkkien oletukset ja laskelmat vuonna 2015
Liite 13	Autoverotaulukot vuonna 2015
Liite 14	Ajoneuvoveron verotaulukot vuonna 2015

1 JOHDANTO

Kulutusverot ovat välillisiä tavaroiden ja palveluiden käyttöön kohdistuvia veroja. Niiden veropohjana on tavaroiden ja palvelujen kulutus, kun taas esimerkiksi tuloverotus kohdistuu lähinnä tehtyyn työpanokseen. Kulutusverot eroavat työn verotuksesta myös silloin, kun kulutusverotukselle on asetettu vain yksi veroprosentti. Tällöin yksittäisen ihmisen verotus ei kiristy, vaikka hän kuluttaisi muita enemmän.

Ensi kädessä kulutusveroja maksavat erityisesti yritykset, mutta käytännössä ainakin pidemmällä aikavälillä yritykset siirtävät veron myyntihintoihin. Tällöin kuluttajasta tulee kulutusverojen todellinen maksaja, minkä vuoksi kulutusveroja kutsutaan välillisiksi veroiksi. Kulutusverojen lopulliseen kohtaantoon vaikuttavat muun muassa markkinoiden rakenne, hintojen määräytyminen (joustot) sekä tarkasteltava aikaväli. Välittömät verot, kuten tuloverot, kerätään sen sijaan aina suoraan kuluttajalta.

Kulutusverot voivat määräytyä varsin eri tavoin. Yleisimmät kulutusverot ovat hintasidonnaisia, jolloin veron määrä on tietty prosenttiosuus hyödykkeen tai palvelun arvosta eli esimerkiksi tuottajahinnasta tai kuluttajan maksamasta verottomasta hinnasta. Tyypillinen esimerkki hintasidonnaisesta verosta on arvonlisävero tai myyntivero.

Joistakin erikseen määräytyistä hyödykkeistä kannetaan myös erillisiä tuoteyksikkökohtaisia kulutusveroja. Siten esimerkiksi yhdestä litrasta bensiiniä peritään arvonlisäveron ohella aina tietty senttimäärä tuoteyksikkökohtaista veroa riippumatta bensiinin sen hetkisestä markkinahinnasta. Tuoteyksikkökohtaisesti asetettujen verojen osuus vaihtelee tuotteen markkinahinnan muuttuessa sekä eri tavalla verotettujen tuotteiden välillä.

Tuotteiden ja palveluiden hintaan sidottuja veroja voidaan kutsua myös yleisiksi kulutusveroiksi. Tuoteyksikkökohtaisia veroja kutsutaan tyypillisesti erityisiksi kulutusveroiksi (Oksanen 2005).

Kulutusveroja kerätään ensisijaisesti fiskaalisista syistä eli julkiselle sektorille säädettyjen tehtävien rahoittamiseksi. Usein kulutusveroja perustellaan myös siten, että niillä pyritään vaikuttamaan haitalliseksi tai hyödylliseksi katsottuun kulutukseen.

Koko kulutukselle asetettu yhtenäinen vero ei vaikuta kulutuspäätöksiin, eli se ei vääristä kuluttajan valintoja verrattuna siihen tilanteeseen, jossa veroja ei olisi. Usein kulutusta kuitenkin halutaan ohjata tiettyyn suuntaan. Tällöin joillekin kulutuskohteille asetetaan yleisestä tasosta poikkeava veroprosentti esimerkiksi alennetun verokannan avulla. Alennettuja verokantoja käytetään tyypillisesti sosiaalipoliittisista tai tulonjaollisista syistä esimerkiksi ruuan tai lääkkeiden verotuksessa. Myös ympäristönsuojelua, terveyden, kulttuurin tai työllistävyyden edistämistä voidaan tukea alennetuilla

verokannoilla. Ympäristölle tai terveydelle haitallista toimintaa voidaan sen sijaan rangaista lisäveroilla. Tästä esimerkkejä ovat tupakka-, alkoholi- ja energiaverot.

Useiden alennettujen tai korotettujen kulutusverokantojen käyttö lisää verojärjestelmän hallinnollisia kustannuksia. Laaja kirjo alennettuja verokantoja pienentää myös verotulokertymää ja lisää sitä kautta paineita ylläpitää optimaalista tasoa korkeampaa yleistä verokantaa. Alennetuilla verokannoilla on vahva kannatus tulojakoa tasaavina instrumentteina. Tulonjakoon voidaan kuitenkin vaikuttaa usein tarkemmin ja kustannustehokkaammin esimerkiksi tuloverotuksen keinoin.

Kulutusveroja on käytetty finanssikriisin jälkeisenä aikana kansainvälisesti laajalti julkisen talouden rahoitusvajeen paikkaamisessa. Kuluneen vaalikauden aikana Suomessa on kiristetty kulutusverotusta yhteensä siten, että vuositasolla vaikutus verotuloihin on n. 2,4 mrd. euroa, josta arvonlisäveron korotuksen osuus on noin kolmannes. Kulutusverojen korotukset ovat nostaneet inflaatiota keskimäärin runsaat 0,5 prosenttiyksikköä vuosittain. Samanaikaisesti yhteisövero on kevennetty ja tuloveroa sekä perintö- ja lahjaveroa kiristetty. Todennäköistä on, että verotuksen painopistettä siirretään tulevaisuudessa entisestään talouskasvun kannalta vähemmän haitallisen kulutusverotuksen suuntaan.

2 KULUTUSVEROT

2.1 Kulutusverojen kehitys Suomessa

Kulutusveroilla kerättiin Suomessa vuonna 2014 runsaat 29 mrd. euroa, mikä vastaa n. 14,4 prosenttia BKT:sta ja lähes 70 prosenttia valtion veroista ja maksuista. Kun vertailukohdaksi otetaan kaikki verot ja maksut (valtion ja kuntien verot sekä sosiaaliturvarahastojen lakisääteiset maksut), kulutusverojen osuus jää luonnollisesti pienemmäksi. Kaikista verotuloista kulutusverojen osuus oli vuonna 2014 noin 33 prosenttia (Taulukko 1).

Taulukko 1 Verotuotot osuutena kokonaisverotuloista. Lähteet: Tilastokeskus, OECDiLibrary.

	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2014
Tuloverot yhteensä	43,3	39,1	40,8	39,2	36,1	43,1	38,2	35,5	35,0
kotitalouksien tuloverot	38,5	35,7	37,4	34,7	31,1	30,6	30,6	29,5	30,6
yhteisöjen tuloverot	4,7	3,4	3,4	4,5	5,0	12,5	7,6	6,0	4,4
Pakolliset sos.vak.maksut	20,4	23,3	21,9	25,6	30,8	25,2	27,3	29,7	29,0
työntekijöiden maksut	5,4	4,6	5,3	4,8	9,2	6,7	6,9	8,7	9,1
työnantajien maksut	15,0	18,8	16,6	20,8	21,6	18,5	20,4	21,0	19,9
Omaisuusverot	1,9	1,9	2,7	2,4	2,2	2,4	2,7	2,7	3,0
Kulutusverot	31,9	35,3	33,9	32,5	30,2	29,0	31,5	31,8	32,7
arvonlisävero	15,6	17,3	18,3	19,3	17,4	17,4	19,9	20,4	21,0
muut kulutusverot	16,3	18,0	15,6	13,3	12,8	11,6	11,6	11,4	11,8
Muut verot	0,2	0,2	0,2	0,1	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3

Suomen verorakennetta hallitsevat kulutusverojen ohella henkilöiden ja yritysten tuloverot sekä työntekijöiden ja työnantajien pakolliset sosiaalivakuutusmaksut. Niin tuloverojen, sosiaalivakuutusmaksujen kuin kulutusverojenkin osuus kaikista verotuloista ylittää kukin lähes kolmanneksen. Omaisuudesta kertyvien verotottojen osuus jää vain vajaaseen kolmeen prosenttiin. Kulutusverot ovat verorakenteessa suurin yksittäinen ryhmä, jos henkilöiden ja yritysten tuloveroja tarkastellaan omina ryhminään.

Valtaosa eli 64 prosenttia kulutusveroista kertyi arvonlisäverosta vuonna 2014 (Taulukko 2). Keskeisiä kulutusveroja ovat myös energia-, alkoholi- ja tupakkaverot, auto- ja ajoneuvoverot sekä makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero. Vuosilta 2013 ja 2014 kerättiin myös väliaikaiseksi säädettyä talletuspankkien pankkiveroa. Kulutusveroksi tilastoidaan lisäksi valtion budjetin sekalaisiin tuloihin luokituttu valtion osuus veikkauksen, raha-arpajaisten ja RAY:n tuotosta sekä erinäisiä maksuja, kuten ajoneuvojen rekisteröintimaksu sekä öljyjäte- ja huoltovarmuusmaksu. Verojärjestelmästä jo poistuneita kulutusveroja ovat mm. elokuvaverot, tilauslento- ja televero. Kulutusverot ja niiden verokertymät vuonna 2014 on lueteltu taulukossa 2.

Taulukko 2 Kulutusverot Suomessa vuonna 2014. Lähteet: Tilastokeskus, OECD iLibrary.

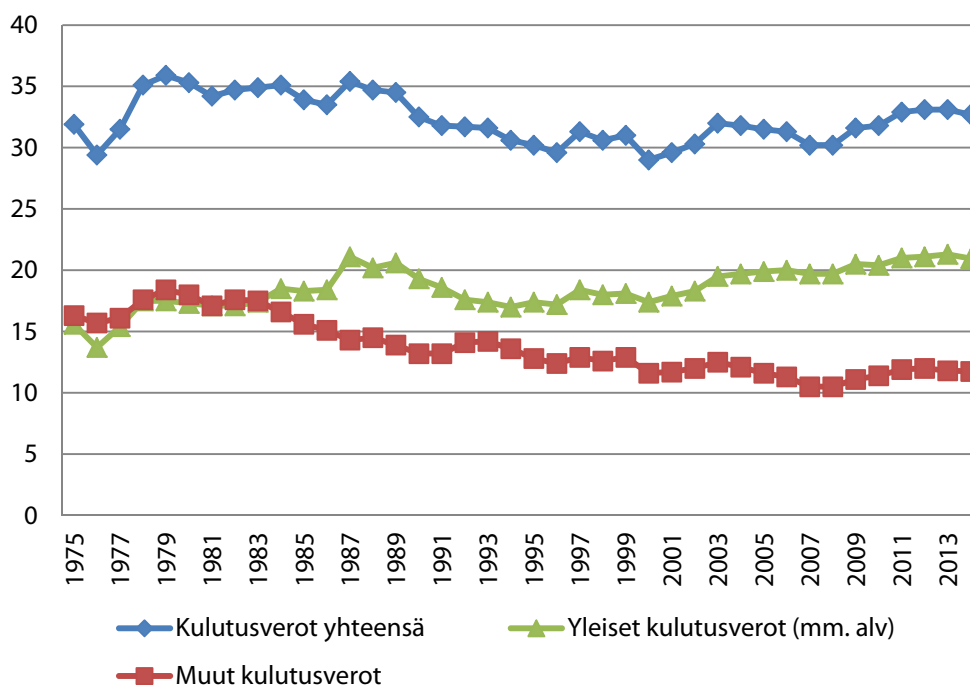
	Miljoonaa euroa	Osuus kulutusveroista, %	Suhteessa BKT:een, %
KULUTUSVEROT YHTEENSÄ	29 426	100	14,4
Yleiset kulutusverot	18 842	64,0	9,2
arvonlisävero	18842		
Erityiset kulutusverot	9 615	32,7	4,7
Valmisteverot	7 472	25,4	3,7
energiaverot	3850		
alkoholijuomaverot	1381		
autovero	916		
tupakkaverot	788		
makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomaverot	257		
apteekkimaksu	158		
varmuusvarastointimaksu	43		
ajoneuvojen rekisteröintimaksu	37		
öljysuoja- ja öljyjättemaksu	28		
juomapakkausvero	14		
Verot tietyille palveluille	2 143	7,3	1,1
valtion osuus Veikkauksen, raharpajaisien ja RAY:n tuotosta	963		
vakuutusmaksuverot	750		
arpajaisvero	218		
pankkiverot	138		
palosuojamaksu	11		
jätevero	44		
rataverot	18		
muut	1		
Käyttöverot	969	3,3	0,5
ajoneuvoverot	877		
tulot päästöoikeuksien huutokaupasta	59		
riistanhoito-, kalastus-, pilkintä- ja hirvilupamaksut	23		
muut maksut (esim. ydinenergiatutkimusmaksu)	9		
koiraverot	1		

Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista on ollut 1990- ja 2000-luvulla hieman alle kolmannes (Kuvio 1 ja liite 1). Näinä vuosina veropolitiikan yhtenä tavoitteena on ollut keventää työn verotusta ja siirtää painopistettä kulutuksen ja ympäristölle haitallisen toiminnan verottamiseen. Kulutusverojen osuus onkin lähtenyt pieneen kasvuun viime vuosina lähestyen 1980-luvun huipputasoa, mutta kovin poikkeuksellisella tasolla kulutusverot eivät siis ole tänä päivänä. Kulutusveroja on nostettu useasti sekä valtiontaloudellisin että kulutuksen ohjaukseen tähtävin perustein vuodesta

2008 lähtien. Ennen Euroopan unioniin liittymistä kulutusverojen joukko oli Suomessa varsin laaja.

Kulutusverojen sisäisessä rakenteessa on havaittavissa pidemmällä aikavälillä selvä muutos kohti yleisiä hintasidonnoisia kulutusveroja (Kuvio 1). Kun 1970-luvun puolivälissä yleisistä ja erityisistä kulutusveroista kertyi verotuottoja lähes saman verran, niin 1980-luvulla erityisten kulutusverojen osuus lähti selvään laskuun. Samaan aikaan yleisten kulutusverojen merkitys pysyi ennallaan tai jopa lisääntyi hieman. Aivan viime vuosina erityisten kulutusverotuottojen lasku on kuitenkin pysähtynyt ja niiden osuus on kääntynyt uudelleen pieneen nousuun.

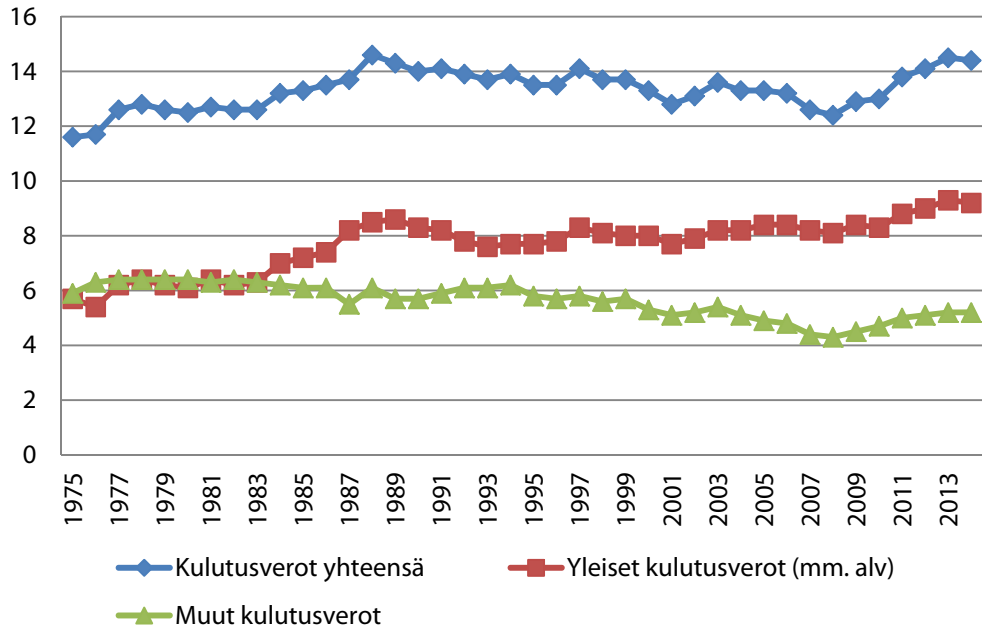
Kuvio 1 Kulutusverojen osuus kaikista verotuloista 1975–2014, %. Lähde Tilastokeskus.

Kulutusveroja voidaan tarkastella myös suhteuttamalla verotuotot bruttokansantuotteen kanssa. Kehitys näyttäytyy tällä tavalla tarkasteltuna hyvin samankaltaiselta kuin suhteutettaessa verot kokonaisverokertymään (Kuvio 2). Myös kulutusverojen BKT-suhde oli korkeimmillaan 1980-luvun lopulla, ja sama reilun 14 prosentin taso on saavutettu vuonna 2014. Yleisten kulutusverojen osuus on 1980-luvun alkupuolelta lähtien eriytynyt omalle tasolleen muihin kulutusveroihin nähden.

Kuvio 2 Kulutusverojen suhde BKT:een 1975–2014, %. Lähde: Tilastokeskus.

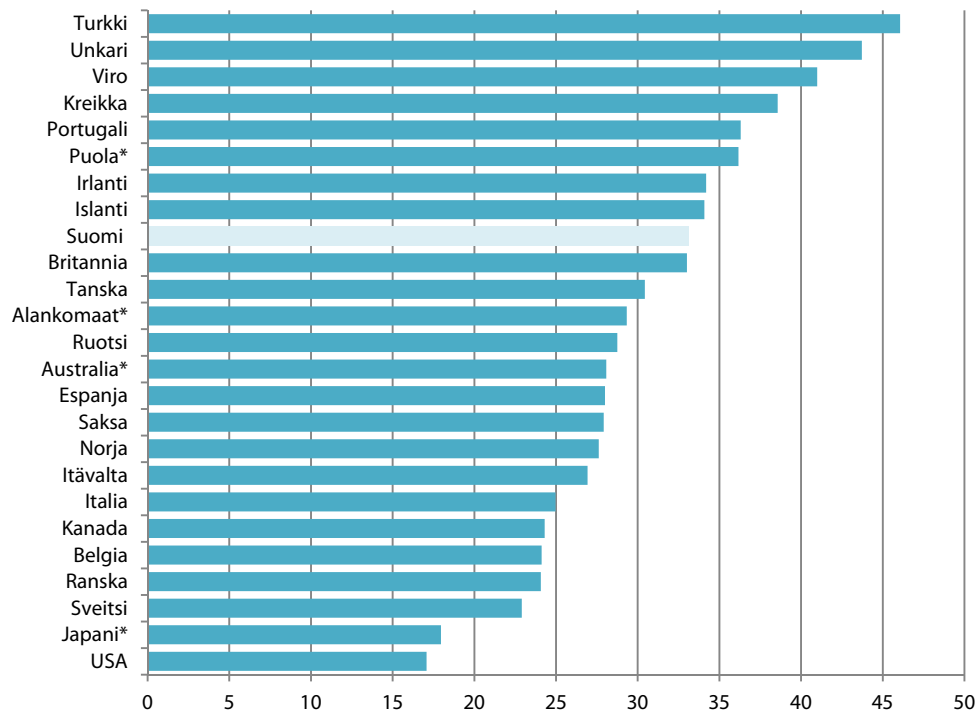

2.2 Kulutusverojen kansainvälinen tarkastelu

Suomen ohella kulutusverot ovat tärkeä verotulojen lähde esimerkiksi useissa muissa EU-maissa. Keveintä kulutusverotus onkin EU:n ulkopuolella suurissa ja kehittyneissä maissa. EU-maissa kulutusverotusta harmonisoidaan tiukasti, mutta EU:n ulkopuolella veroratkaisut vaihtelevat enemmän. Yhdysvalloissa, Japanissa, Kanadassa ja Sveitsissä sekä kokonaisveroasteet että kulutusverot bruttokansantuotteeseen suhteutettuna ovat unionin tasoa alempana. Norjan verojärjestelmä on Pohjoismaiden kaltainen, mutta valmisteveroilla on siellä hieman pienempi merkitys.

Kun eri maiden kulutusverot suhteutetaan kokonaisverotuloihin, Suomi sijoittuu verovertailussa eurooppalaiseen keskikastiin (Kuvio 3). Suhteellisesti eniten kulutusveroja kerätään Turkissa ja Unkarissa. Korkea kulutusverojen osuus on tyypillistä Itä-Euroopan maille, joissa kokonaisveroaste on usein muita maita matalampi ja välittömien verojen merkitys verojärjestelmässä vähäisempi. Kulutusverojen suosioon vaikuttaa muun muassa työmarkkinoita vaivaava harmaa talous ja verohallinnon ongelmat kerätä tuloveroja. Vähäisempi merkitys kulutusverotuotoilla on Yhdysvalloissa ja Japanissa. (European Commission, 2012)

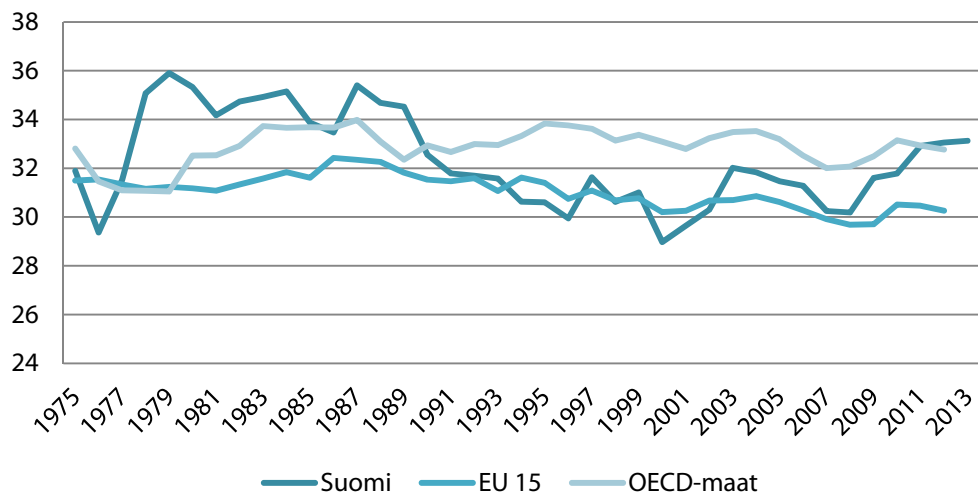
Kuvio 3 Kulutusverot suhteutettuna kaikkiin verotuloihin eräissä OECD-maissa 2013, %. Lähde: OECDiLibrary.

* Tähdellä merkittyjen osalta tiedot ovat vuodelta 2012.

Kulutusverojen osuus kokonaisverotulosta Suomessa on viime vuosina noussut EU 15 -maiden keskiarvon tuntumasta OECD-maiden keskiarvon tasolle (Kuvio 4). EU-maissa kulutusveroilla kerätään keskimäärin noin 30 prosenttia kaikista veroista. OECD-maissa kulutusveroilla on hieman suurempi merkitys, sillä OECD-maiden keskiarvo on pysytellyt 1990-luvulta lähtien varsin tiiviisti noin 33 prosentin tuntumassa. Esimerkiksi vuonna 2012 OECD-maiden keskiarvo oli 32,8 prosenttia, kun EU:n keskiarvo oli 30,3 prosenttia.

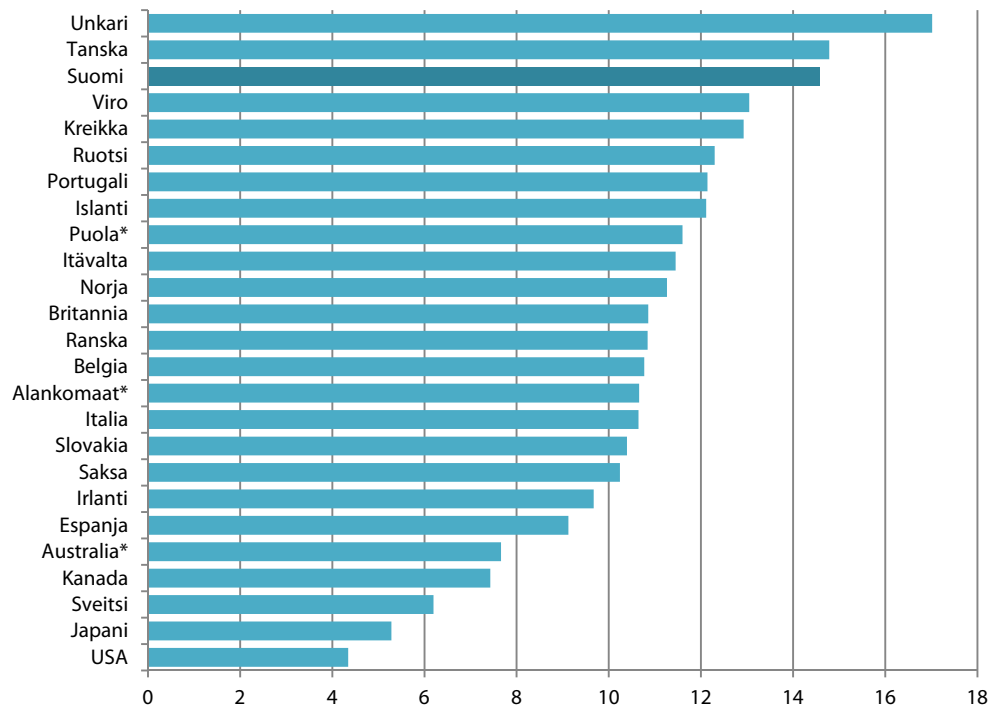
Kuvio 4 Kulutusverot suhteutettuna kokonaisverotuloon Suomessa, EU-maissa ja OECD-maissa keskimäärin 1975–2013, %. Lähde: OECDiLibrary.

Pidemmällä aikavälillä OECD-maissa yleisten kulutusverojen merkitys verojärjestelmässä on kasvanut samalla kun valmisteverojen rooli on kutistunut. Yleisten kulutusverotulojen kasvu on johtunut suurimmaksi osaksi arvonlisäveron käyttöönotosta erilaisten myyntiverojen tilalle sekä arvonlisäverokantojen noususta. Yleiset kulutusverot eli lähinnä arvonlisävero kattavat nyt keskimäärin kaksi kolmasosaa kulutusverojen tuotosta. Maiden väliset vaihtelut ovat kuitenkin suuria. Globaalin talouskriisin vaikutuksesta kulutusverotuotot suhteessa kokonaisverotuottoon laskivat OECD-maissa keskimäärin, mutta ovat sittemmin nousseet kriisiä edeltävälle tasolle, erityisesti arvonlisäverokantojen nousun johdosta (21 OECD-maata nosti arvonlisäveroa 2009–2014). (OECD 2014).

Kun kulutusverotuksen tasoa vertaillaan suhteuttamalla kulutusverot bruttokansantuotteeseen, Suomen kulutusverotus asettuu selvästi OECD- ja EU-maiden keskiarvojen yläpuolelle (Kuvio 5 ja 6). Tulos näyttyy edellistä vertailua (Kuvio 3) kiireämpänä, koska Suomen kokonaisveroaste on yksi maailman korkeimpia. Keskimääräisellä verorakenteella kerätään siten enemmän verotuottoja, jolloin kokonaisverotuottoihin vertaava suhdeluku pienenee. BKT-vertailun ankarimpia kulutusverottajia ovat Unkari ja Tanska. Tanskassa ei kerätä sosiaaliturvarahastojen kautta juuri lainkaan sosiaaliturvamaksuja, minkä vuoksi tuloveroilla ja kulutusveroilla on verorakenteessa poikkeuksellisen suuri merkitys. Keveimpiä kulutusverottajia ovat tässä tarkastelussa Yhdysvallat, Japani, Sveitsi, Kanada ja Australia.

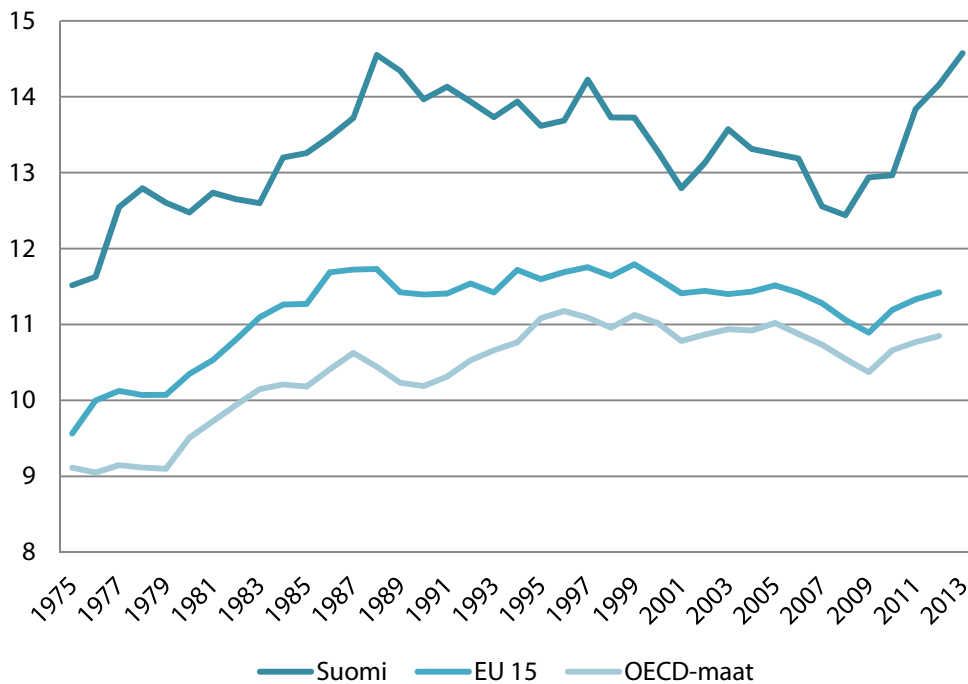
Kuvio 5 Kulutusverot suhteutettuna bruttokansantuotteeseen eräissä OECD-maissa 2013, %. Lähde: OECDiLibrary.

* Tähdellä merkittyjen osalta tiedot ovat vuodelta 2012.

Myös pidemmällä aikavälillä Suomi ylittää sekä EU- että OECD-maiden keskiarvon selvästi kulutusverojen BKT-suhdetta tarkasteltaessa (Kuvio 6). Ero EU-maiden keskiarvoon on pysytellyt 1970-luvun puolesta välistä lähtien noin kahden prosenttiyksikön suuruusluokassa, kunnes aivan viime vuosina ero on noussut lähemmäksi kolmea prosenttiyksikköä. Ero OECD-maiden keskiarvoon on tätäkin suurempi. Tuoreimpien tietojen mukaan OECD-maiden keskiarvo alittaa Suomen noin 3,3 prosenttiyksiköllä.

Kuvio 6 Kulutusverot suhteutettuna bruttokansantuotteeseen Suomessa, EU-maissa ja OECD-maissa keskimäärin, %. Lähde: OECDiLibrary.

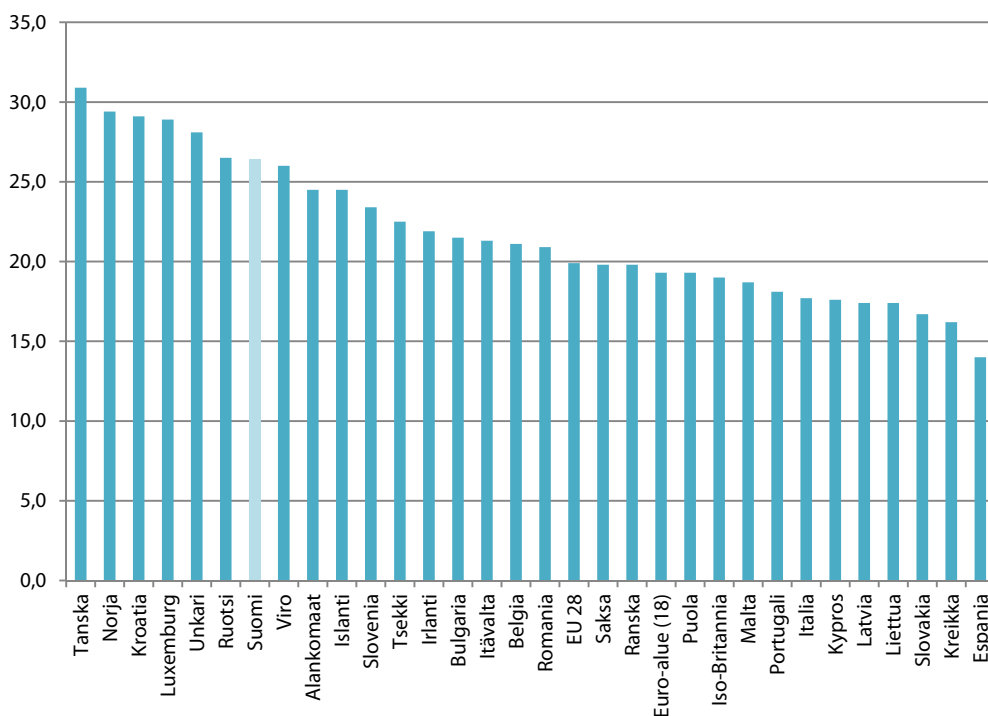

Monissa EU-maissa on kiristetty kulutusveroja vuodesta 2009 lähtien. Useimmiten maat ovat kiristäneet yleistä arvonlisäverokantaa ja joitakin keskeisiä valmisteveroja. Kiristysten taustalla on ollut tarve tasapainottaa julkista taloutta ensin kansainvälisen finanssikriisin ja sen jälkeen alkaneen Euroopan velkakriisin vuoksi. Joissakin maissa kiristystä perustellaan väestön ikärakenteella, sillä työmarkkinoille tulevat ikäluokat ovat muuttuneet monissa maissa pienemmiksi kuin työmarkkinoilta poistuvat ikäluokat. Säästöohjelmat ja viennin takkuileminen ovat kuitenkin vetäneet monien maiden talouskehityksen lamaan. Heikko talouskasvu on korostanut tarvetta tasapainottaa julkista taloutta siten, että talouskasvu kärsii veronkiristyksistä ja säästöistä mahdollisimman vähän.

Verotuottojen suhteuttaminen BKT:een tai kokonaisverotuloihin ei kerro sitä, joutuuko maan kireä kulutusverotus esimerkiksi korkeista veroasteista tai poikkeuksellisen voimakkaasti kuluttavasta yhteiskunnasta. Tämän selvittämiseksi Euroopan komissio analysoi ns. implisiittisiä veroasteita, jotka osoittavat tietyn verolajin tulojen sekä siihen liittyvän potentiaalisen veropohjan suhteen. Kulutuksen implisiittinen veroaste kertoo kulutusverojen osuuden kotitalouksien kulutusmenoista. Vuonna 2012

EU-maiden keskimääräinen kulutusveroaste oli 19,9 %. Kireintä kulutusverotus oli Tanskassa ja keveintä Espanjassa. Suomi asettuu EU-maiden vertailussa kireimmän verotuksen neljännekseen 26,4 prosentin veroasteella. Kulutuksen implisiittinen veroaste on pysynyt melko vakaana viimeisen kymmenen vuoden aikana sekä eri EU-maissa että EU:ssa keskimäärin.

Kuvio 7 Kulutuksen implisiittinen veroaste v. 2012, prosenttia. Lähde: Eurostat.

Eurostatin tuottaman kulutuksen implisiittisen veroasteen lisäksi on muitakin tapoja mitata kulutuksen kokonaisverotasoa. Hietala ja Lyytikäinen (2003) laskevat kulutuksen verorasitusta Suomessa viidellä eri menetelmällä, jotka antavat toisistaan huomattavasti poikkeavia tuloksia johtuen menetelmien erilaisista veropohjan määrittelyistä ja sisällytetyistä veroista. Indikaattorit antavat kuitenkin mahdollisuuden tulkitta veromuutosten seurausten suuntaa ja verrata verotasoa maiden välillä. Kaikkien menetelmien mukaan kulutuksen verorasitus on pysynyt 1980-luvulta lähtien Suomessa melko vakaalla tasolla, ja se on kansainvälisesti tarkasteltuna melko kireää. (Hietala ja Lyytikäinen 2003)

2.3 Kulutusveroja harmonisoidaan EU:n sisämarkkinoilla

Kulutusverotus on EU:n sisämarkkinoilla yhteisön sisäisen harmonisoinnin eli direktiiveillä tapahtuvan yhdenmukaistamisen kohteena. Jäsenvaltiot ovat siten luovuttaneet huomattavan osan kulutusverotuksellisesta päätäntävällästään Euroopan unionille. Myös OECD on levittänyt kansainväliseen vaihdantaan ja neutraaliin kulutusverotukseen liittyviä toimivia normeja ja käytäntöjä.

EU:n sisämarkkinat luotiin Maastrichtin sopimuksella vuoden 1993 alussa. Sisämarkkinoilla tarkoitetaan EU:n jäsenmaiden muodostamaa maantieteellistä aluetta, jossa korostetaan neljää perusvapautta: tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaata liikkuvuutta. Näillä vapauksilla pyritään edistämään EU:n tasapainoista talouskasvua, kilpailua, yhteisiä sosiaalisia arvoja ja vakautta. Vapaan liikkuvuuden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden verotusta on muokattu mahdollisimman tasapuoliseksi. Yhteisömaiden välistä tavarakauppaa koskee tämän vuoksi tulliliitto. Tulliliittoon kuuluvien maiden välisessä kaupankäynnissä vienti- ja tuontitullit sekä kaikki tulleva vastaavat maksut ovat kiellettyjä. Suhteessa muihin eli ns. kolmansiin maihin tulliliitto soveltaa yhtä yhtenäistä tullitariffia.

Harmonisointi koskee arvonlisäverotusta sekä valmisteveroista alkoholi-, tupakka- ja energiaverotusta. Ympäristöverotus on energiaverotusta lukuun ottamatta harmonisoinnin ulkopuolella, vaikka ympäristöpolitiikka on muuten EU:ssa pitkälle säänneltyä.

Harmonisoinnin myötä kulutusverotus on ainakin lainsäädännöllisesti melko pitkälle yhtenäistynyt EU-maissa. Käytännössä eroja aiheuttavat kuitenkin useat jäsenvaltioille lähinnä liittymisvaiheessa myönnetty poikkeukset sekä kulutusverodirektiivien epäyhtenäinen soveltaminen. Myös arvonlisävero- ja valmisteverokannoissa on maiden välillä selviä eroja, vaikka harmonisointi ja verokilpailun uhka ovatkin tasoittaneet niitä jonkin verran.

Verokilpailun tai salakaupan kannalta suurimmat uhat kulutusverotuksessa liittyvät valmisteveroihin, sillä niissä veroaste-erot ovat suuria, tuotteiden paikallisuus ja pilaantuvuus vähäistä sekä kuljetuskustannukset pieniä (Talousneuvosto 2002, Copenhagen Economics 2007). Veroerot synnyttävätkin paikallista kaupankäyntiä rajan yli, vaikka kannustimet hankkia tuotteita rajan toiselta puolelta laskevat nopeasti etäisyyden kasvaessa. Keski-Euroopassa välimatkat ovat kuitenkin pieniä. Ongelma on tunnistettu kuitenkin myös esimerkiksi Suomen ja Venäjän välillä.

Verotasoerot voivat näkyä myös esimerkiksi kuljetussektorilla, jossa polttoaineiden veroerot ja rekkojen suurentunut koko ovat synnyttäneet kireästi kilpaillulla logistiikkatoimialalla ”tankkiturismia”. Tällöin kuljettajat ajavat reittinsä edullisempaa polttoainetta tarjoavien maiden läpi. Tankkiturismi vääristää kilpailua, sillä kaikilla samoista kuljetuksista kisaavilla yrittäjillä ei ole samaa mahdollisuutta hyötyä halvemmista polttoainehinnoista. Sen lisäksi tankkiturismi lisää ajettuja kilometrejä ja hiilidioksidipäästöjä, kun matkat suunnitellaan vero- ja kustannustasojen perusteella. (Commission of the European Communities 2007)

3 ARVONLISÄVERO

3.1 Arvonlisäverotuksen peruseriaatteen

Arvonlisävero on yleistynyt noin 60-vuotisen historiansa aikana käytetyimmäksi kulutusveroksi maailmassa. Se on voimassa yli 160 maassa, joiden joukossa ovat kaikki EU-maat, lähes kaikki OECD-maat ja myös tärkeimmät OECD:n ulkopuoliset maat, kuten Kiina, Venäjä ja Brasilia. Yhdysvallat on ainoa OECD-maa, jossa ei ole arvonlisäveroa. Siellä kulutusta verotetaan osavaltioiden ja paikallisten viranomaisten keräämällä myyntiverolla (sales tax), joka kuitenkin vastaa pitkälti arvonlisäveroa¹. Tyypillisesti maat, jotka eivät ole ottaneet käyttöön arvonlisäveroa ovat kehitysmaita, pieniä saarivaltioita tai Lähi-idän maita. Näissä maissa luonnonvarojen merkitys valtion rahoituslähteenä on yleensä suuri. Tuoreena esimerkkinä kuluvan vuoden alussa arvonlisävero otettiin käyttöön Bahamalla. (OECD 2012; OECD 2014)

Arvonlisäverotusta säädellään voimakkaasti EU:ssa², jossa arvonlisävero perustuu neuvoston arvonlisäverodirektiiviin (2006/112/EY, ennen ns. kuudes arvonlisäverodirektiivi 77/388/ETY). Arvonlisäveron käyttöönotto on myös yksi EU:hun liittymisen ehto, sillä osa jäsenmaiden EU-maksusuuksista määräytyy arvonlisäveron veropohjan kautta. Suomessa arvonlisäverotus tuli voimaan 1.6.1994, jolloin verovelvollisten lukumäärä kasvoi 110 000 noin 370 000:een (Holm et al. 2007). Tätä ennen yleinen kulutusverotus toteutettiin Suomessa liikevaihtoverolla.

Arvonlisäveroa on suoritettava Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta palvelun tai tavaran myynnistä, maahantuonnista ja yhteisöhankinnasta. Yhteisöhankinnalla tarkoitetaan irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hankintaa, kun myyjä, ostaja tai joku muu kuljettaa esineen ostajalle toisesta EU:n jäsenvaltiosta. Tavaran myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa siis myös silloin, kun myyjä kuljettaa tavaran toisesta EU-maasta Suomeen. Veron peruste on myynnistä suoritettava vastike ilman veron osuutta. Myös julkisyhteisöt ovat verovelvollisia liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta myynnistään. Julkisyhteisöjen yleishyödylliset tai niihin verrattavat toiminnot on kuitenkin vapautettu arvonlisäverotuksesta. Tavaroiden ja palveluiden viennistä ulkomaille ei tarvitse käytännössä maksaa arvonlisäveroa, sillä panoksista maksettu arvonlisävero palautetaan takaisin vientitoimintaa harjoittaville yrityksille³. Tuonti on sen sijaan arvonlisäverollista toimintaa.

Arvonlisävero lasketaan arvonlisäverokannan osoittamana prosenttiosuutena tuotteen arvonlisäverottomasta hinnasta. Esimerkiksi jos arvonlisäverokanta on 24 prosenttia ja tuotteen veroton hinta on 10 euroa, arvonlisäveron määrä on 2,40 euroa.

¹ Myyntivero kerätään vasta lopullisen kulutuksen yhteydessä.

² EU:n arvonlisäveroalue esitetään liitteessä 2. Ahvenanmaan maakuntaa pidetään arvonlisäverotuksessa EU:n ulkopuolisen maan asemassa suhteessa muuhun Suomeen ja muuhun EU:hun.

³ Arvonlisävero kerätään oma-aloitteisesti maksetuista ja maksuunpannuista veroista. Arvonlisäveropalautukset pienentävät bruttomääristä arvonlisäkertymää. Kannettu arvonlisävero vähennettynä arvonlisäveropalautuksilla muodostaa arvonlisäveron nettokertymän.

Veroineen tuote maksaa 12,40 euroa. Veron määrä verollisesta hinnasta voidaan laskea oheisella kertoimella:

$$\frac{0,24}{1 + 0,24} = 0,1935$$

Tällöin edellisen esimerkin vero euroina saadaan kertomalla kuluttajahinta 12,40 euroa kertoimella 0,24/1,24, jolloin tulokseksi saadaan 2,40 euroa. Kuluttaja voi tarkistaa ostoksissaan käytetyn arvonlisäverokannan ja arvonlisäveron määrän helposti, sillä arvonlisäverot tulee eritellä ostosten kuittitiedoissa.

Arvonlisävero kannetaan yritysten jokaisesta myyntitapahtumasta. Veron kertaantuminen on estetty siten, että yritykset voivat vähentää verotuksessaan omiin hankintoihinsa sisältyneet arvonlisäverot. Yritysten ostoihin sisältyvät edellisten tuotantoportaiden maksamat arvonlisäverot ovat siis vähennyskelpoisia, jos yritys on itse arvonlisäverovelvollinen. Tällöin veroa kertyy valtiolle pikkuhiljaa tuotantoporrasta tuotantoportaalta niin, että kukin tuottaja maksaa arvonlisäveroa vain syntyneen arvonlisäyksen perusteella. Lopulliseen kuluttajahintaan sisältyy arvonlisäveroa täsmälleen arvonlisäverokannan mukainen määrä. Veron kerääminen tuotantoporrassella ja panosten vähennysoikeus synnyttävät arvonlisäverojärjestelmään sen itse itseään valvovan luonteen.

Myyjän arvonlisäverovelvollisuudesta voidaan poiketa erityismenettelyin, jos se on tarpeen veropetosten tai veron kiertämisen ehkäisemiseksi. Tällöin arvonlisäverosta vastaa myyjän sijasta elinkeinotoimintaa harjoittava ostaja, minkä vuoksi puhutaan käännetystä arvonlisäverovelvollisuudesta. Käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta on hyödynnetty useissa maissa rakennusalailla, jossa pitkät alihankintaketjut ovat tyypillisiä. Ruotsi otti käyttöön käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden rakennusalailla 1.7.2007 lähtien. Suomi seurasi Ruotsin esimerkkiä vuoden 2011 huhtikuun alussa. Muutoksella tavoitellaan rakennusalan harmaan talouden vähenemistä.

Yritykset huolehtivat arvonlisäveron maksamisesta valtiolle oma-aloitteisesti. Ne sisällyttävät veron myyntihintoihin ja tilittävät sen valtiolle viimeistään ostokuukaudta seuraavan toisen kuukauden 12. päivä. Arvonlisäveron maksaa siten tosiasiallisesti kuluttaja. Kotitaloudet maksavat Suomessa reilut 60 prosenttia arvonlisäveroista ja ne myös hyötyvät valtaosasta alennettuja arvonlisäverokantoja. Loput arvonlisäverosta maksavat julkinen sektori ynnä muut yhteisöt, joilla ei ole oikeutta vähentää ostoihinsa sisältyntä veroa. (Mathis 2004) Kuntien hankinnoista maksettavat arvonlisäverot kuitenkin palautetaan paikallishallinnolle.

Pienet yritykset ja elinkeinoharjoittajat eivät hallinnollisista syistä maksa arvonlisäveroa 8 500 euron (vähäinen toiminta) liikevaihtorajaan asti, elleivät he itse ole hakeutuneet arvonlisäverovelvollisiksi. Jos yrityksen liikevaihto on enintään 8 500 euroa, verovelvollinen saa huojennuksena koko tilikaudelta tilitettävän veron. Tätä suurempi liikevaihto ilman veron osuutta tulee arvonlisäverojärjestelmän piiriin liukuvasti siten, että 8 500 euron jälkeen myönnetään asteittain supistuva verohuojennus. Vuoden 2005 alusta liikevaihtorajaan sovelletaan huojennus oheisen kaavan mukaan:

$$\text{vero} - \frac{(\text{liikevaihto} - 8500) * \text{vero}}{14000}$$

Huojennus pienentyy asteittain liikevaihdon kasvaessa, jolloin vero muuttuu täysimääräiseksi 22 500 euron liikevaihdon kohdalla. Vuoden 2016 alusta lähtien vähäisen toiminnan raja nousee 10 000 euroon ja huojennuksen raja 30 000 euroon. Huojennukseen oikeutetut verovelvolliset maksavat arvonlisäverot tilikauden aikana normaalisti. He ilmoittavat arvonlisäveron alarajahuojennustiedot tilikauden viimeisessä kausiveroilmoituksessaan. Huojennus on tuloverotuksessa verotettavaa tuloa.

Vähäisen liiketoiminnan ohella arvonlisäverosta ovat vapautettuja mm.:

- kiinteistöjen myynnit sekä huoneenvuokraoikeuden luovutukset. Rakentamispalvelun myynnit ovat kuitenkin veronalaisia.
- postipalvelut
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Verovapaus kattaa paitsi julkisen sektorin myös luvanvaraisen yksityisen sektorin toimenpiteet ihmisten terveydentilan tai toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi, palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi.
- sosiaalihuoltona tapahtuva palvelujen ja tavaroiden myynti. Sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion tai kunnan harjoittamaa tai sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan toimintaa, jolla huolehditaan lasten ja nuorten huollosta, päivähoidosta, vanhusten ja kehitysvammaisten huollosta sekä muista vastaavista palveluista.
- koulutuspalvelut, joilla tarkoitetaan valtion varoilla järjestettävää tai avustettavaa koulutusta.
- rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut)
- arpajaiset ja rahapelit
- esiintyvän taiteilijan tai urheilijan palkkiot sekä kirjailijoiden, taiteilijoiden, ja muiden julkisten esiintyjien tekijänoikeuskorvaukset.
- itse poimitut, luonnonvaraiset marjat ja sienet, jotka poimija myy sellaisenaan.

Vapautus merkitsee sitä, että myytävä lopputuote on arvonlisäverovapaa eikä verovelvollinen saa vähentää panosten hintaan sisältyvää arvonlisäveroa.

3.2 EU:n velkakriisi käänsi arvonlisäverokannat nousuun

EU:n arvonlisäverodirektiivin mukaan EU-maissa voi olla yleisen vähintään 15 prosentin verokannan lisäksi maksimissaan kaksi alennettua arvonlisäverokantaa. Näiden tulee olla vähintään 5 prosenttia. Alennettuja verokantoja voidaan soveltaa arvonlisäverodirektiivin liitteessä III sovituihin hyödykkeisiin tai palveluihin. Liitteeseen kuuluvat yleensä sellaiset tavarat ja palvelut, jotka eivät kilpaile toisen jäsenvaltion tavaroiden tai palvelujen kanssa. Liitteeseen lisättiin vuonna 2009 myös ravintolapalvelut sekä työvoimavaltaiset palvelut, kuten siivous-, parturi- ja kampaamopalve-

lut. Jäsenmaat voivat arvonlisäverokomiteaa kuultuaan soveltaa alennettua verokantaa myös mm. sähköön, maakaasuun ja kaukolämpöön.

Näiden yleisperiaatteiden ohella eräille jäsenmaille on annettu liittymisneuvottelujen yhteydessä lupa soveltaa tiettyihin hyödyke- tai palveluryhmiin erityistä viiden prosentin alittavaa alennettua verokantaa tai nollaverokantaa. Nollaverokantaa sovelletaan tyypillisesti hyvin pieniin tuote- tai palveluryhmiin. Lisäksi ”parking rate” on väliaikainen siirtymäkauden verokanta hyödykkeille, jotka ovat siirtymässä uuteen verokantaan. Siirtymäkaudella tarkoitetaan usein siirtymistä alkuperämaaperiaatetta noudattavaan arvonlisäverojärjestelmään. Siirtymäkauden vero ei saa alittaa 12 prosenttia.

Suomen yleinen arvonlisäverokanta on 24 prosenttia. Tämä verokanta otettiin käyttöön 1.1.2013. Yleisen arvonlisäverokannan lisäksi Suomessa on käytössä kaksi alennettua verokantaa (10 % ja 14 %) sekä nollaverokanta. Lisäksi tietyt toiminnot on vapautettu arvonlisäverosta (ks. taulukko 3). Nollaverokanta eroaa vapautuksesta siten, että tuotteiden myynti on verotonta, mutta myyjällä on vähennysoikeus hankintoihin sisältyneistä veroista. Arvonlisäverokantoja nostettiin myös vuonna 2010 kutakin yhdellä prosenttiyksiköllä.

Taulukko 3 Lakisäätteiset arvonlisäverokannat Suomessa vuonna 2015.

24 %	Yleinen verokanta
14 %	Elintarvikkeet, ravintola- ja ateriapalvelut ja eläinten rehut (ei eläimet, juomavesi, alkoholi- ja tupakka)
10 %	Henkilökuljetukset Kirjat Liikuntapalvelut Lääkkeet Majoituspalvelut Pääsyliput kulttuuri-, sirkus- ja urheilutapahtumiin, elokuvaan ja huvipuistoihin Yleisradion valtion televisio- ja radiorahastosta saama määräraha Vähintään kuukaudeksi tilatut sanoma- ja aikakauslehdet
0 %	Suomen ulkopuolelle suuntautuvat tavarakuljetukset Yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien painosten myynnit Kansainvälisessä liikenteessä toimivien vesialusten myynnit Kansainvälistä liikennettä harjoittavan yhtiön ilma-alusten myynnit Muuhan kuin huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettujen rungotaan vähintään 10 metrin pituisten vesialusten myynti, vuokraus tai rahtaus
Vapautus	Sairaanhoito, lääkärinhoito, hammashoito Sosiaalihuoltoon ja sosiaaliturvaan liittyvät palvelut Koulu- ja yliopisto-opetus, ammattikoulutus Rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut) Arpajaiset ja rahapelit Esiintyvien taiteilijoiden palkkiot Kiinteistöjen sekä rakennusmaan myynti Yleisen hautauspaikan hautauspalvelut

Taulukko 4 Arvonlisäverokannat Suomessa v. 1994–2015. Lähde: Euroopan komissio.

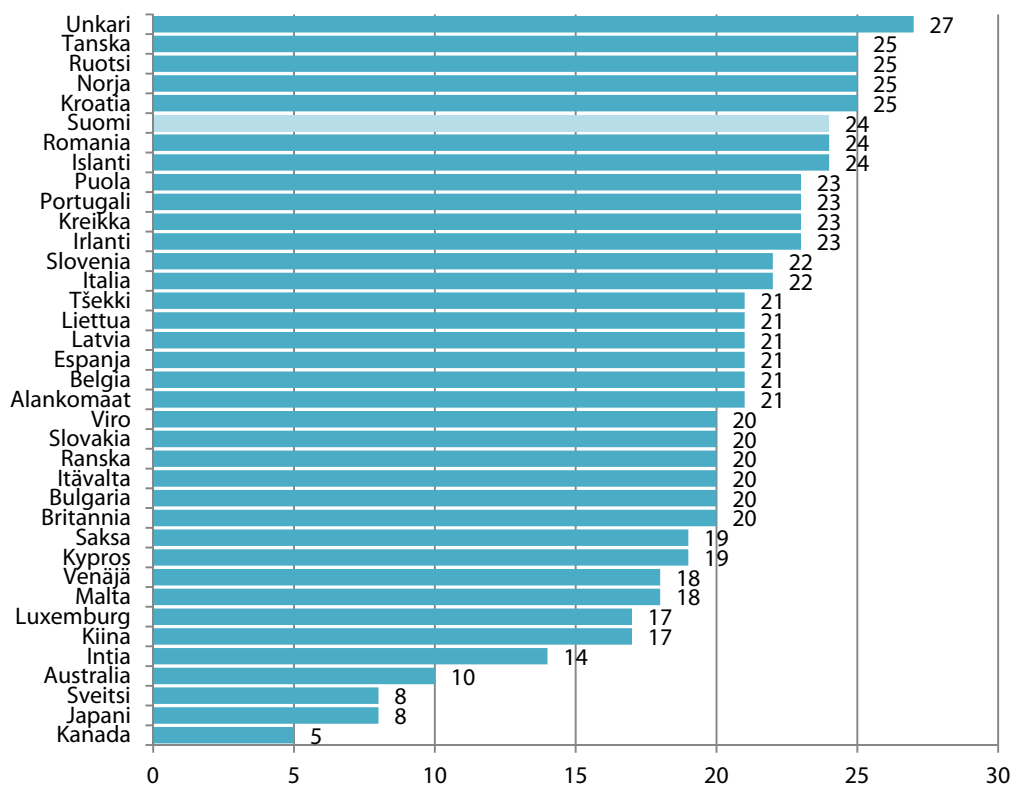
Voimaantuloajankohta	Yleinen arvonlisäverokanta	Alennettu verokanta
1.6.1994	22	5 / 12
1.1.1995	22	6 / 12 / 17
1.1.1998	22	8 / 17
1.10.2009	22	8 / 12
1.7.2010	23	9 / 13
1.1.2013	24	10 / 14

Alennettujen arvonlisäverokantojen ja vapautusten joukko on muissa maissa hyvin samankaltainen. Tyypillisesti alennettuihin verokantoihin kuuluvat eri maissa elintarvikkeet ja vesi sekä terveyteen, liikkumiseen ja kulttuuriin liittyviä palveluita. Joissakin maissa alennettuja verokantoja käytetään myös erikseen määritellyille maantieteellisille alueille, kuten esimerkiksi saarille tai raja-alueille. Tyypillistä on myös, että jotkut toimialat, kuten rahoitusala, on vapautettu arvonlisäverosta. Usein näille toimialoille on kuitenkin säädetty arvonlisäveroa vastaava erityisvero. (OECD 2011)

Yleinen arvonlisäverokanta tuotti vuonna 2014 valtion budjettiin verotuloja noin 13,5 mrd. euroa. Alennettu 14 prosentin verokanta tuotti noin 2,3 mrd. euroa ja matalampi 10 prosentin verokanta kerrytti noin 750 milj. euroa. Yhden prosenttiyksikön muutos yleisessä arvonlisäverokannassa pienentää tai suurentaa valtion tuloja vuoden 2014 tasossa siis noin 560 milj. euroa. Muutos 14 prosentin verokannassa heilauttaa valtion kassaa 165 milj. euroa ja muutos 10 prosentin verokannassa noin 75 milj. euroa.

Suomen yleinen arvonlisäverokanta on kansainvälisessä vertailussa melko korkea (ks. Kuvio 8). Korkein arvonlisäverokanta on Unkarissa, 27 prosenttia. Kireimmän kärjen perässä tulevat Norja, Ruotsi ja Tanska, joissa yleinen arvonlisäverokanta on ollut jo pitkään 25 prosenttia, sekä Kroatia. Islannin 25,5 prosentin kanta laskettiin 24 prosenttiin vuoden 2015 alusta. Matalimpia arvonlisäverokantoja sovelletaan EU:n ulkopuolella, eli Kanadassa, Japanissa ja Sveitsissä. EU-maista matalimmat alle 20 prosentin arvonlisäverokannat löytyvät Luxemburgista, Kyprokselta, Maltalta ja Saksasta. Arvonlisäverokantojen tasoerot maiden välillä ovat siten varsin suuria. Eri maiden arvonlisäverokannat löytyvät yksityiskohtaisesti liitteestä 3.

Kuvio 8 Yleinen arvonlisäverokanta eräissä maissa vuonna 2015, %. Tilanne 16.1.2015. Lähde: Euroopan komissio, KPMG.

Perinteisesti valtiot ovat muuttaneet arvonlisäverokantojaan varsin harvakseltaan, mutta viime vuosina verokantoja on korotettu Euroopassa tiheään tahtiin. Muutos johtuu Euroopan pitkittyneestä velkakriisistä, joka on pakottanut useat maat turvautumaan arvonlisäveron ja muiden kulutusverojen nostoon tasapainottaakseen maan julkista taloutta, vähentääkseen velkaantumista ja lisätäkseen uskottavuutta rahamarkkinoilla. Veronkiristysten ohella maat ovat leikanneet myös julkisia menoja. Arvonlisäveronkiristykset ovat olleet suosittuja sen vuoksi, että niillä pystytään keräämään valtion kassaan kohtuullisen suuri summa rahaa, eikä veronkiristys toisaalta näy arkipäivän kulutuksessa suurina muutoksina.

Vuoden 2008 alkuun verrattuna yleistä arvonlisäverokantaa on muuttanut kolme neljästä EU-maasta (ks. taulukko 4). Muutos on suuri, sillä aikaisemmin arvonlisäverokannat ovat olleet varsin vakaita. Esimerkiksi vuosina 2004–2008 arvonlisäverokantaa korotti vain kolme maata ja kaksi maata laski veroprosenttiaan. Sen sijaan vuonna 2009 arvonlisäverokanta muuttui jo kuudessa maassa ja vuonna 2010 verokanta nousi kahdeksassa maassa. Viimeisen parin vuoden aikana kannan nosto on ollut harvinaisempaa.

Vuoteen 2008 verrattuna eniten arvonlisäveroa on kiristänyt Unkari, jossa verokanta on noussut peräti seitsemällä prosenttiyksiköllä. Muita kovia kiristäjiä ovat olleet Romania ja Espanja, jossa verokanta on noussut viidellä prosenttiyksiköllä. Kuluvan

vuoden alussa yleinen arvonlisäverokanta nousi Luxemburgissa kahdella prosenttiyksiköllä. Arvonlisäveroa on korotettu myös EU:n ulkopuolisissa OECD-maissa. EU-maiden keskimääräinen arvonlisäverokanta 21,6 % on vuoden 2015 alussa kuitenkin yli 2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin OECD-maiden vastaava luku (19,2 %).

Taulukko 5 Yleinen arvonlisäverokanta EU-maissa vuosina 2008 ja 2015, %.

	1.1.2008	1.1.2015	Muutos, %-yks. 1.1.2008–1.1.2015
Itävalta	20	20	0
Belgia	21	21	0
Bulgaria	20	20	0
Kroatia	22	25	3
Kypros	15	19	4
Tšekki	19	21	2
Tanska	25	25	0
Viro	18	20	2
Suomi	22	24	2
Ranska	19,6	20	0,4
Saksa	19	19	0
Kreikka	19	23	4
Unkari	20	27	7
Irlanti	21	23	2
Italia	20	22	2
Latvia	18	21	3
Liettua	18	21	3
Luxemburg	15	17	2
Malta	18	18	0
Alankomaat	19	21	2
Puola	22	23	1
Portugali	21	23	2
Romania	19	24	5
Slovakia	19	20	1
Slovenia	20	22	2
Espanja	16	21	5
Ruotsi	25	25	0
Britannia	17,5	20	2,5

Alennetut arvonlisäverokannat ovat Suomessa muihin maihin verrattuna melko korkealla tasolla. Vuoden 2015 alussa EU-maista vain Unkarin ja Tšekin alennettu arvonlisäverokanta ylitti Suomen 14 prosentin tason. Toisaalta on muistettava, että alennettuja arvonlisäverokantoja sovelletaan eri maissa hyvin erilaisiin tuotteisiin ja palveluihin. Vaihtelu on suurta vertailtaessa esimerkiksi elintarvikkeiden verotusta EU:ssa. Kun Britanniassa ja Maltalla elintarvikkeiden arvonlisäverokanta on nolla, niin joissakin maissa, kuten Tanskassa ja Liettuassa, elintarvikkeisiin sovelletaan yleistä arvonlisäveroprosenttia. Suomen elintarvikkeiden arvonlisäverotus asettuu 14 prosentilla hieman EU-maiden keskiarvojen yläpuolelle.

3.3 Arvonlisäverotuksen harmonisointi EU:ssa

Arvonlisäverohistorian kiperimmät kysymykset EU:ssa ovat liittyneet verotuksellisten rajojen poistumiseen vuonna 1993 ja pitkäaikaiseen tavoitteeseen soveltaa kaikessa kaupankäynnissä alkuperämaaperiaatetta. Nykyisin käytössä olevan kohdemaaperiaatteen mukaan vero kannetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet oletetaan kulutettavaksi⁴. Toiseen jäsenmaahan suuntautuva vienti on verotonta, mutta viennin kohde- eli kulutusmaassa yritysten liiketoiminta paikannetaan ja vero lisätään yrityksen myyntiin sen maan verokannan mukaan. Alkuperämaaperiaatteen mukaan vientiä olisi verotettu samalla tavalla kuin kotimaan myyntiä, mutta maahantuojalla olisi saanut vähentää tavarasta jo maksetun veron.

Nykyuotoinen EU:n arvonlisäverojärjestelmä oli alun perin tarkoitettu väliaikaiseksi siirtymävaiheeksi ennen alkuperämaaperiaatetta soveltavaa lopullista arvonlisäverojärjestelmää⁵. Alkuperämaaperiaatteen käyttöönotto jumiutui kuitenkin kahden ongelmaan. Ensinnäkin se olisi muuttanut arvonlisäverotuottojen jakautumaa jäsenmaiden välillä. Verotulojen uudelleenkohdentamiseksi olisi tarvinnut kehittää esimerkiksi kansantalouden tilinpidon kulutustilastoihin perustuva verotulojen selvitysmenettely. Toiseksi alkuperämaaperiaate olisi edellyttänyt arvonlisäverojärjestelmien ja arvonlisäkantojen syvällisempää harmonisointia. Kireille arvonlisäverottajille muutos olisi merkinnyt verotulojen menetyksiä, ja toisaalta matalien arvonlisäverokantojen maissa verotason nostaminen olisi heikentänyt maan kilpailukykyä. (Euroopan yhteisöjen komissio 1996).

Arvonlisäverojärjestelmän kehittäminen pysähtyi pitkäksi aikaa kiistelyyn alkuperämaaperiaatteen käyttöönotosta, kunnes joulukuussa 2011 komissio esitti, että jäsenmaat hylkäävät alkuperämaajärjestelmän. Sen myötä nykyistä arvonlisäverojärjestelmää on ryhdytty kehittämään kohti EU-maiden kilpailukykyä tukevaa verojärjestelmää huolehtien samalla verotulojen keräämiseen liittyvistä tehtävistä. (Euroopan yhteisöjen komissio 2003, Euroopan yhteisöjen komissio 2011a)

Vuoden 2015 alusta lähtien sähköisten palveluiden kuluttajakaupan arvonlisäverotuksen säännöt EU:ssa muuttuivat. Nyt arvonlisävero maksetaan kauppiaan sijoittumisvaltion sijasta ostajan sijoittumisvaltioon. Muutoksen tarkoitus on verottaa palvelut maassa, jossa ne tosiasiallisesti kulutetaan. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että myyjän on todennettava ostajaa koskeva arvonlisäverokanta ja rekisteröidyttävä arvonlisäverovelvolliseksi niissä EU-maissa, joissa hän myy tele-, lähetys- ja sähköisiä palveluja kuluttajille. Vaihtoehtoisesti myyjän on rekisteröidyttävä arvonlisäveron erityisjärjestelmän käyttäjäksi. Velvoitteet koskevat sekä EU-maahan että EU:n ulkopuolelle sijoittautuneita myyjiä. Uudet säännöt pätevät mm. videoiden, musiikin ja pelien tuottamiseen, verkkosivupalveluihin, ohjelmistopalveluihin sekä tekstin, kuvien ja tietokantojen tuottamiseen. (Verohallinto, 2014.)

⁴ Poikkeuksen tästä pääsäännöstä muodostaa tavaroiden tuonti omaan käyttöön.

⁵ Sitoumus oli tehty vuonna 1967.

Arvonlisäverojärjestelmän tehostamiseksi komissio pitää suositeltavana alennettujen arvonlisäverokantojen sekä verovapauksien käytön rajoittamista erityisesti niillä toimialoilla, joilla eri verokannat aiheuttavat selviä kilpailullisia ongelmia. Tyypillisesti tällaisia tilanteita liittyy esimerkiksi julkisen ja yksityisen sektorin rajapintaan. Rajoitusten arvioidaan paitsi lisäävän verotuloja niin myös yksinkertaistavan verojärjestelmää ja pienentävän yritysten hallinnollisia kustannuksia. Kysymys alennettujen verokantojen käytön rajoittamisesta on poliittisesti vaikea, sillä perinteisesti rajoituksia on vastustettu jäsenmaissa voimakkaasti.

3.4 Arvonlisäverotuksen edut ja heikkoudet

Arvonlisäverojärjestelmän etuna pidetään sen neutraaliutta ja tehokkuutta. Arvonlisävero on taloudellisesti tehokas, sillä yksinkertaisimmassa muodossaan se ei vaikuta ihmisten kulutus- tai säästöpäätöksiin. Usein kulutus mielletään veropohjana myös järkevemmäksi verokohteeksi kuin työpanoksesta kerättävät tuloverot, koska liiallinen kulutus tuottaa jo merkittävässä määrin haitallisia ulkoisvaikutuksia. Lisäksi arvonlisävero kohdistuu tuontitavaroihin ja -palveluihin, mutta ei rasita vientitoimintaa.

Laajan veropohjan vuoksi arvonlisävero on tehokas verotuottojen kerryttäjä. Se on merkittävä tulonlähde kaikissa EU-maissa ja veron käyttö laajenee koko ajan maailmalla. Arvonlisävero on erityisen tärkeä tulolähde useille tasaveron käyttöönottaneille EU-maille, joiden verorakenne painottuu kulutusverotukseen.

Arvonlisäverojärjestelmän etuihin kuuluu myös se, että vero kohdistuu lopulliseen kulutukseen eikä välituotteista eli yritysten panoksista tarvitse maksaa veroa. Arvonlisävero ei olekaan niin herkkä piilevän verovelan kertymiselle kuin aiemmin käytetyt myyntiverot tai liikevaihtoverot. Koska vero lasketaan suhteessa hintoihin, tuotteen sisältämä verorasitus voidaan laskea tarkasti kaikissa tuotanto- ja jakeluketjun vaiheissa. Arvonlisäverojärjestelmän hyötyihin kuuluu myös sen itse itseään kontrolloiva luonne, joka syntyy edellä mainitusta panosten vähennysoikeudesta. Tällöin veronkierto on huomattavasti hankalampaa kuin pelkästään lopullisen myynnin yhteydessä kerättävän veron kohdalla.

Vaikka arvonlisäverojärjestelmän perusrakenne on yksinkertainen, todellisuudessa arvonlisäverojärjestelmää mutkistavat kuitenkin erilaiset poikkeukset, useat alennetut arvonlisäverokannat ja arvonlisäverolain erilainen soveltaminen eri maissa. Myös rajanveto alennettujen verokantojen tai julkisen ja yksityisen liiketoiminnan välillä on toisinaan epä johdonmukaista.

Arvonlisäverojärjestelmään liittyviä ongelmia synnyttävät myös yritysten liiketoiminnan paikantamissäännöt, niihin liittyvät vähennys- ja palautuspaikan määrittämisiongelmat sekä mahdollinen liiketoiminnan kaksinkertainen verotus. Esimerkiksi EU:ssa yritysten on käytännössä yhä jaettava liiketoimintansa kotimaan myyntiin, yhteisökauppaan sekä kolmansiiin maihin suuntautuvaan kauppaan, minkä lisäksi yritysten on oltava perillä kunkin jäsenmaan erilaisista arvonlisäverosäännöistä. Näi-

den tekijöiden vuoksi yrityksen muussa kuin kotimaassa harjoittaman liiketoiminnan kustannukset ovat selvästi vastaavaa kotimaista toimintaa suuremmat, minkä vuoksi sisämarkkinoiden tarjoamia täysimääräisiä hyötyjä ei saavuteta. Arvonlisäverosääntösten noudattamisen arvioidaan maksavan yrityksille kahdesta kahdeksaan prosenttia kannetun arvonlisäveron määrästä. (Euroopan yhteisöjen komissio 2011a) Arviot kustannuksista vaihtelevat kuitenkin huomattavasti. Pienille yrityksille kustannukset ovat prosentuaalisesti suuremmat kuin suuryrityksille.

Ongelmia syntyy myös vientitoimintaan liittyvistä petoksista ja ns. karusellikaupasta, kun EU:n sisällä osa yrityksistä hakee olemattomaan ulkomaanmyyntiinsä liittyvät arvonlisäveropalautukset tai kun ulkomaille myyty tavara palautuu arvonlisäveropaana EU:n sisämarkkinoille⁶. Petokset aiheuttavat paitsi budjettivaikutuksia myös kilpailuvääristymän rehellisten yritysten vahingoksi. Petoksia vastaan taistellaan lisäämällä veroviranomaisten välistä yhteistyötä ja keräämällä yrityksiltä tavarakauppaan liittyviä tilastotietoja, mutta arvonlisäverojärjestelmää kohtaava rikollisuus on hyvin tavallista erityisesti Keski-Euroopassa ja saa koko ajan yhä uusia muotoja. Rikollisuudesta syntyvän arvonlisäverotuottojen vajeen arvioidaan vaihtelevan maittain kolmesta 28 prosenttiin vuonna 2006 (OECD 2011).

3.5 Alennetut arvonlisäverokannat

Alennetut arvonlisäverokannat on tarkoitettu poikkeuksiksi yleisen verokannan mukaiseen verotukseen. Ne vähentävät arvonlisäverojärjestelmän neutraaliutta, tehokkuutta sekä tuloja ja näin ollen aiheuttavat kuluttajille hyvinvointitappion. Arvonlisäverotuottoja vähentävät myös ongelmat veronkannossa. Toisaalta korkea yleinen verokanta ja vähäinen määrä poikkeuksia voi lisätä veronkiertoa. (European Commission 2011a)

Alennettujen arvonlisäverokantojen maakohtaista vaikutusta mittaava arvonlisäverotuoton suhdeluku kertoo, miten paljon arvonlisäveroa maat keräävät suhteessa teoreettisiin arvonlisäverotuloihin. Teoreettiset arvonlisäverotulot ovat yleisen verokannan mukainen osuus kansantalouden tilinpidon lopullisesta kulutuksesta. Arvonlisäverotuottoa kuvaavan suhdeluvun mukaan nykyisillä arvonlisäverojärjestelmillä pystytään keräämään EU-maissa vain puolet teoreettisista arvonlisäverotuloista, jolloin vastaavasti vapautusten, alennettujen verokantojen sekä veronkierron merkitys on noin puolet teoreettisista arvonlisäverokertymistä. (CASE 2014)

Vapautusten ja alennettujen kantojen osuus arvonlisäverotuoton vajeesta on useissa maissa huomattavasti suurempi kuin esimerkiksi veronkierron tai veronkannon tehoittomuuden johdosta keräämättä jäävä arvonlisävero. Suomessa voimassa olevien

---

⁶ Kun sisämarkkinoilla vienti on verotonta eikä rajavalvontaa enää ole, arvonlisäveroketju katkeaa vientitavaran ylittäessä jäsenmaiden välisen rajan. Tällöin veroviranomaiset ovat viejäyrityksen antamien tietojen varassa tavaroiden alkuperästä ja liikkeistä. Käytännössä yritysten onkin näissä tilanteissa epärehellisin keinoin mahdollista yhdistää arvonlisäveropalautukset ja arvonlisäveron maksamatta jättäminen. Lisäksi on mahdollista, että EU:n läpi kolmanteen maahan vietäväksi ilmoitetut tavarat palaavat takaisin sisämarkkinoille ilman, että arvonlisäveroa on maksettu. (Rauhanen 2003.)

kantojen mukaisen potentiaalisen verotuoton ja toteutuneen tuoton vaje oli vuonna 2012 vain 5 %, joka oli EU:n alhaisin. Toisaalta komission arvion mukaan Suomessa politiikkapäätöksiin eli alennettuihin kantoihin ja poikkeuksiin perustuva arvonlisäverotuoton vaje verrattuna yhden yleisen arvonlisäverokannan tuottoon on vuosina 2009–2012 ollut keskimäärin n. 50 %. (CASE 2014)

Keskimäärin vuosina 2009–2012 arvonlisäveroa on kerätty vähiten Kreikassa ja Italiassa, joissa arvonlisäverotuottoja on kertynyt vain noin kolmannes yleisen kannan mukaisista teoreettisesti mahdollisista tuloista (vaje sisältää sekä politiikkapäätökset että muut syyt). Luxemburgissa arvonlisäverotuotto on EU-maiden korkein, n. 70 prosenttia suhteessa teoreettisiin tuloihin. Veronkierrosta tai muista verokannan ongelmista johtuen arvonlisäveroa jää eniten keräämättä EU:ssa Romaniassa (44 %), Slovakiassa (39 %) ja Latviassa (36 %). (CASE 2014)

Arvonlisävero mielletään usein regressiiviseksi veroksi, mikä tarkoittaa sitä, että pienituloiset maksavat tuloihin suhteutettuna enemmän arvonlisäveroa kuin suurituloiset. Tämä tulos voidaan kuitenkin kyseenalaistaa, koska kotitalouksien kulutus tyyppillisesti eroaa tuloista säästämisen tai lainanoton vuoksi. Arvonlisäveron tulonjakovaikutuksia voidaan tutkia suhteuttamalla maksetut arvonlisäverot kulutukseen. Tällä tavalla useimpien EU-maiden arvonlisäverojärjestelmä osoittautuu lievästi progressiiviseksi. Progressiivisuus aiheutuu siitä, että vapautuksilla ja alennetuilla arvonlisäverokannoilla on usein suurempi suhteellinen merkitys pienituloisten kulutuksessa kuin suurituloisilla. Jos vapautukset tai alennetut arvonlisäverokannat poistettaisiin, muutos rankaisisi köyhempiä enemmän kuin rikkaita. Rahamääräisesti laskettuna rikkaat kuitenkin hyötyvät alennuksista köyhiä enemmän. Tällöin verotuki valuu osittain hukkaan. Useiden tutkimusten mukaan progressiivinen tulovero tai kohdennetut menolisäykset voivatkin edistää oikeudenmukaisuutta tehokkaammin kuin alennetut arvonlisäverokannat. (European Commission 2011a)

Alennetut arvonlisäverokannat voivat tietyissä tapauksissa muuttaa onnistuneesti kysynnän rakennetta ja lisätä talouden tehokkuutta. Alennus voidaan esimerkiksi kohdistaa sellaiselle rajatulle toimialalle, jossa tehdään paljon ”tee se itse -työtä” tai pimeää työtä. Tällä houkuttelee työntekijöitä ostamaan edullisempi tuote tai palvelu, viettämään vähemmän aikaa tee se itse -työssä tai harmailla työmarkkinoilla ja lisäämään työpanostaan normaalissa työpaikassa. Mikäli näin tapahtuu, veronalennus lisää tuottavuutta. Lisäksi alennetut arvonlisäverokannat voivat lisätä ns. ”meriittihyödykkeiden” kysyntää. Ne ovat tuotteita, joilla on hyödyllisiä ja arvostettuja vaikutuksia paitsi niitä käyttävälle yksilölle myös yhteiskunnalle laajemmin (kulttuuri, kirjat, koulutus). (Copenhagen Economics 2007, European Commission 2011a)

Alennettujen arvonlisäverokantojen vaikutusta hintoihin ja työllisyyteen on myös arvioitu kirjallisuudessa. Esimerkiksi Harju ja Kosonen (2013) tutkivat ravintoloiden tarjoileman ruuan vuoden 2010 arvonlisäveroalennuksen vaikutusta alan hintoihin, kysyntään ja työllisyyteen. Kuluttajahintojen havaittiin laskeneen keskimäärin vain noin neljänneksen verokannan laskuun nähden, ja myyntimäärissä tai alan työllisyydessä ei havaittu kasvua. Arvonlisäverokantojen alennukset työvaltaisille palvelualoille eivät tämän perusteella ole tehokas keino lisäämään taloudellista aktiivisuutta.

4 VALMISTEVEROT

4.1 Valmisteverojen peruseriaatteet

Valmisteverot ovat laissa määriteltyjen tiettyjen tuotteiden valmistukseen tai käyttöön kohdistuvia välillisiä veroja. Veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun valmisteveronalainen tuote luovutetaan kulutukseen Suomessa. Valmisteveroa maksetaan muun muassa alkoholijuomista, polttoaineista, tupakkatuotteista, sähköstä, jätteestä, makeisista, jäätelöstä ja virvoitusjuomista. Veronmaksusta huolehtii tuotteiden valmistaja tai tullausilmoituksen antava maahantuoja, joten valmisteverovelvollisten määrä on pienempi kuin arvonlisäverovelvollisten.

Valmisteverojen keskeisimpänä tehtävänä on tuottaa valtiolle verovaroja, mutta yhä useammin niitä perustellaan myös muilla yhteiskunnallisilla ja kansainvälisillä päämäärillä (esim. hiilidioksidipäästöjen vähentäminen). Tyypillisesti valmisteverot asetetaan sellaisille tuotteille, joiden kuluttamisesta aiheutuu yhteiskunnallisia haittoja ja kustannuksia eli ulkoisvaikutuksia. Esimerkiksi bensiinin valmisteverolla hillitään yksityisautoilua ympäristöpoliittisista syistä ja alkoholin valmisteverolla vähennetään alkoholin kulutusta terveystieteellisten syistä. Toki näitä tavoitteita edistetään verotuksen ohella myös muilla politiikkakeinoilla. Kilpailunäkökulmasta valmistevero on tehokas erityisesti sellaisilla hyödykkeillä, joiden kysynnän hintajousto on pieni. Tällaisia hyödykkeitä ovat muun muassa tupakka ja bensiini.

Valmisteverot määräytyvät yleensä tuoteyksikkökohtaisesti⁷, ja ne ovat tyypillisesti kiinteitä, euro- tai senttimääräisiä ja myyntihinnasta riippumattomia veroja. Kun prosenttiperusteisesti asetetun veron osuus kokonaishinnasta säilyy aina vakiona, niin tiettyyn myyntitapahtumaan liittyvien yksikköperusteisten verojen osuus hinnasta muuttuu myyntihinnan vaihdeltaessa. Siten esimerkiksi yksikköperusteisen valmisteveron osuus hinnasta laskee hintojen nousun myötä⁸. Yksikköperusteisten valmisteverojen reaaliarvo siis laskee, jos verotasoihin ei tehdä moneen vuoteen muutoksia. Näin asetetut valmisteverot kohdistuvat myös ankarammin halpoihin tuotteisiin kuin kalliisiin ja pitkälle jalostettuihin tuotteisiin.

Valmisteverotuksen keräämisestä ja valvonnasta huolehtii Suomessa Tullilaitos. EU:n ulkopuolelta tuotavista tuotteista peritään valmisteverot tullauksen yhteydessä. Valmisteverotetuista hyödykkeistä maksetaan myös arvonlisäveroa, joka lasketaan valmisteverot sisältävän hinnan perusteella.

Valmisteveroista suurin osa on harmonisoitu eli yhdenmukaistettu EU:n yhteisen valmisteverojärjestelmän puitteissa. Harmonisoiduille tuotteille on säädetty yhden-

⁷ Valmisteverot asetetaan tyypillisesti suhteessa lukumäärään, painoon, vahvuuteen tai tilavuuteen. Joissain tapauksissa verotaso vielä tämän jälkeen yhdistetään tuotteen arvoon eli lähinnä vähittäismyyntihintaan.

⁸ Esimerkiksi valtion polttoaineverotulot eivät muutu bensiinin kuluttajahinnan vaihdeltaessa. Sen sijaan polttoaineista perittävä arvonlisäverotulot seuraavat kuluttajahinnan muutosta.

mukainen veropohja ja vähimmäisverotasot sekä luotu yhtenäinen verotuksen menettelytapa- ja valvontajärjestelmä (ns. järjestelmädirektiivi 2008/118/EY)⁹. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan ylittää direktiivin asettamat vähimmäisverotasot. Harmonisoituja valmisteveroja sovelletaan tupakkatuotteisiin, alkoholijuomiin, nestemäisiin polttoaineisiin sekä sähköön ja eräisiin muihin energia-aineisiin. Kaikilla EU-mailla on käytössään edellä mainitut valmisteverot. Harmonisoinnista huolimatta näiden tuotteiden verot vaihtelevat yhä voimakkaasti EU-maissa.

Harmonisoitujen valmisteverojen ohella jäsenmailla on oikeus kantaa kansallisia valmisteveroja. Ne eivät saa kuitenkaan rajoittaa kilpailua eri jäsenmaissa toimivien yritysten välillä, eli verojen pitää kohdistua samalla tavalla niin kotimaisiin kuin muidenkin jäsenmaiden yrityksiin. Kansallisia valmisteveroja kannetaan Suomessa makeisista, jäätelöstä, virvoitusjuomista, eräistä juomapakkauksista sekä kaatopaikalle toimitettavasta jätteestä. Lisäksi valmisteveronluonteisia maksuja ovat ajoneuvojen rekisteröintimaksu, huoltovarmuusmaksu, öljysuoja- ja öljyjättemaksu.

Harmonisoinnin alaiset valmisteverot muodostavat suurimman osan valmisteverotuloista. Harmonisoinnin ulkopuolelle jäävät valmisteverot tai veronluonteiset maksut muodostavat vain muutaman prosentin valmisteveroista. Makeisveron käyttöönoton jälkeen kansallisten valmisteverojen merkitys on kuitenkin hieman kasvanut. Taulukko 6 esittää valmisteverot ja näihin läheisesti liittyvät valmisteveroluonteiset maksut vuonna 2014. Energiaverot tuottavat valmisteveroista noin 60 prosenttia. Seuraavaksi tärkein valmistevero on alkoholijuomavero, joka tuottaa noin viidenneksen valmisteverojen tuotosta.

Taulukko 6 Tulot valmisteveroista ja valmisteveronluonteisista maksuista vuonna 2014. Lähde: Tilastokeskus.

Valmisteverot	Milj. euroa	%
Energiaverot	3 850	60,1 %
Alkoholijuomavero	1 381	21,6 %
Tupakkavero	788	12,3 %
Makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomavero	257	4,0 %
Juomapakkauksivero	14	0,2 %
Jätevero	44	0,7 %
Huoltovarmuusmaksu	43	0,7 %
Öljysuojamaksu	25	0,4 %
Öljyjättemaksu	3	0,0 %
Valmisteverotuotot yhteensä	6 405	100,0 %

Kuten muutkin kulutusverot, valmisteverot maksetaan EU:n sisällä siihen maahan, jossa tuotteet kulutetaan. Näin toimitaan myös etämyynnin tapauksessa. Valmisteveroa Suomessa maksetaan sekä Suomessa valmistetuista tuotteista että Suomeen tuotavista tuotteista. Veronkanto tapahtuu EU:n valmisteverojärjestelmässä yleensä sit-

⁹ Liittyttäessä EU:hun valmisteverojen vähimmäistasot eivät juuri aiheuttaneet muutoksia Suomelle, sillä Suomen verotasot olivat dieselöljyä lukuun ottamatta vähimmäistasoja korkeampia (Rauhanen 2003)

ten, kun tuotteet ilmoitetaan luovutettaviksi kulutukseen. Maahantuodut tavarat voivat liikkua yhteisön sisällä ns. väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vapaasti niin kauan kuin niitä ei ole muodollisesti luovutettu kulutukseen.

EU:n sisämarkkinoilla kuluttaja saa pääsääntöisesti tuoda kaikki toisesta jäsenvaltiossa omaan käyttöönsä hankkimat tuotteet ilman lisäveroja¹⁰. Matkustajien tulee kuljettaa tuotteet mukanaan samassa kulkuneuvossa, jolla itse saapuu Suomeen. Tupakkatuotteiden verottomalle ja tullittomalle tuonnille EU-maista on kuitenkin räättälöity pakkausmerkintöihin liittyvä ehto, sillä tupakkatuotteissa on oltava terveyshaitoista varoittavat pakkausmerkinnät sekä suomeksi että ruotsiksi. Ennen vuotta 2004 Suomi rajoitti verottomien tuomisten määrää joistakin jäsenmaista ankarammalla kädellä.

Valmisteveronalaisia tuomisia yhteisön ulkopuolelta rajoitetaan edelleen sekä ajallisesti että määrällisesti. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen ei pääsääntöisesti saa tuoda alkoholia muutoin kuin jos matka on kestänyt yli 20 tuntia. Määrälliset rajoitukset EU:n ulkopuolelta koskevat Suomeen tuotavia alkoholijuomia ja tupakkatuotteita. Tupakkatuotteissa on oltava terveyshaitoista varoittavat pakkausmerkinnät. Näiden rajoitusten lisäksi lento- ja meriliikenteen matkustaja saa tuoda muita tuotteita EU:n ulkopuolelta tullitta ja veroitta enintään 430 euron arvosta. Muun liikenteen edustajille enimmäisraja on 300 euroa.

4.2 Alkoholivero on Suomessa kireää

Alkoholi- ja alkoholijuomaveroa kannetaan oluesta, viinistä ja muista käymisteitse valmistetuista alkoholijuomista, välituotteista¹¹ ja etyylialkoholista¹². Näiden tuotteiden vero määräytyy tuotteen alkoholipitoisuuden¹³ tai juomamäärän perusteella. Jokaisella tuoteryhmällä (mm. olut, viini, välituotteet, etyylialkoholi) on oma verokantansa, jotka esitetään liitteessä 4. Oluen ja etyylialkoholin vero lasketaan juoman sisältämän alkoholin perusteella, kun taas viinien ja välituotteiden vero määräytyy litralta valmista juomaa kohden. Alkoholijuomien pakkauksista kannetaan Suomessa myös juomapakkausveroa. Sitä ei tarvitse kuitenkaan maksaa, jos pakkaus on uudelleentäytettävä tai kierrätettävä ja se kuuluu pantilliseen kierrätysjärjestelmään.

Vahvemman alkoholipitoisuuden juomia verotetaan kireämmin kuin alkoholipitoisuudeltaan laimeampia juomia. EU-normit alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta ja minimiveroista luotiin sisämarkkinoiden perustamisen yhteydessä vuoden 1993 alussa. Taulukko 7 esittää minimiverot eri alkoholi-

¹⁰ Tuotteiden tulee kohdistua matkustajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tai ne tulee antaa lahjaksi. Kuluttajan postitse tai sähköisesti tilaamat tuotteet eivät siten ole verovapaita. Kaupallinen tuonti on aina veronalaista.

¹¹ Välituotteilla tarkoitetaan väkeviä viinejä (muun muassa portviini, madeira, sherry ja juomasekoitukset), joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia.

¹² Etyylialkoholilla tarkoitetaan väkeviä alkoholijuomia, muun muassa kirkkaita ja maustettuja viinoja.

¹³ Oluen valmistevero voidaan asettaa joko tuotteen alkoholiprosentin tai platoasteen perusteella. Platoasteen yksi prosentti (1°Plato) vastaa yhtä astetta Plato-asteikossa. Yksi platoaste kertoo oluen mäsäykässä kantavierteeseen liuenneiden sokerien määrän prosentteina koko vierteestä. Mitä sokeripitoisempi ja tiheämpi kantavierre, sitä alkoholipitoisempaa oluesta tulee.

juomaryhmille. Jäsenmaat voivat kuitenkin soveltaa alkoholijuomiin minimitasoja korkeampia valmisteverotasoja. Suomen verotasot näkyvät taulukossa omana sarakekeenaan. Pienillä riippumattomilla olutpanimoilla on oikeus saada alkoholiverosta 10–50 prosentin suuruinen pienpanimoalennus. Pienpanimoiden määritelmää laajennettiin ja verotusta kevennettiin hieman kuluvan vuoden alussa voimaantulleen lakimuutoksen myötä.

Taulukko 7 Alkoholin valmisteverojen vähimmäismäärät per hehtolitra (hl tarkoittaa sataa litraa). Lähde: 92/84/ETY.

Tuote	Valmisteveron laskentaperuste	Vähimmäisvero	Suomi
Viini ja kuohuviini, 8–15 tilavuusprosenttia	hehtolitraa/valmista tuotetta	0€	3 339€
Olut	Hl/platoaste	0,748€	32,05€
	tai Hl/alkoholiprosentti	1,87€	
Välituotteet	Hl/valmista tuotetta	45€	670€
Etyylialkoholi	Hl/puhdasta alkoholia	550€	4 555€

Valmisteverojen vähimmäistasot säädettiin lokakuussa 1992 (92/84/ETY), mutta alkoholin valmisteverot vaihtelevat maittain yhä voimakkaasti. Erot vääristävät kilpailua sisämarkkinoilla ja synnyttävät kannustimia veronkiertoon, minkä vuoksi komissio on ehdottanut alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien yhdenmukaistamista. Myös rahan arvo on alentunut vuoden 1992 jälkeen huomattavasti, joten tuolloin säädettyjen minimiverojen reaaliarvo on laskenut vastaavasti. Jäsenvaltiot eivät ole kuitenkaan päässeet uusista minimitasoista yksimielisyyteen. Monet maat ovat vastustaneet erityisesti positiivisen vähimmäismäärän säätämistä viinille. Sen vuoksi komissio on katsonut, että järkevin etenemistapa EU-säätelytyössä on palauttaa alkoholin minimiverotasot reaalisesti vuoden 1992 tasolle. Tämäkään ehdotus ei ole kuitenkaan edennyt viime aikoina. (Euroopan yhteisöjen komissio 2006)

Minimiverojen ohella EU-säännöstö ohjaa verotasoa myös siten, että samantyyppisten alkoholituoteryhmien verotasot eivät saa olla syrjiviä. Näin esimerkiksi viineille asetetun alkoholiveron tulee olla samassa linjassa olutveron kanssa, mikäli maa tuottaa vain toista tuotetta.

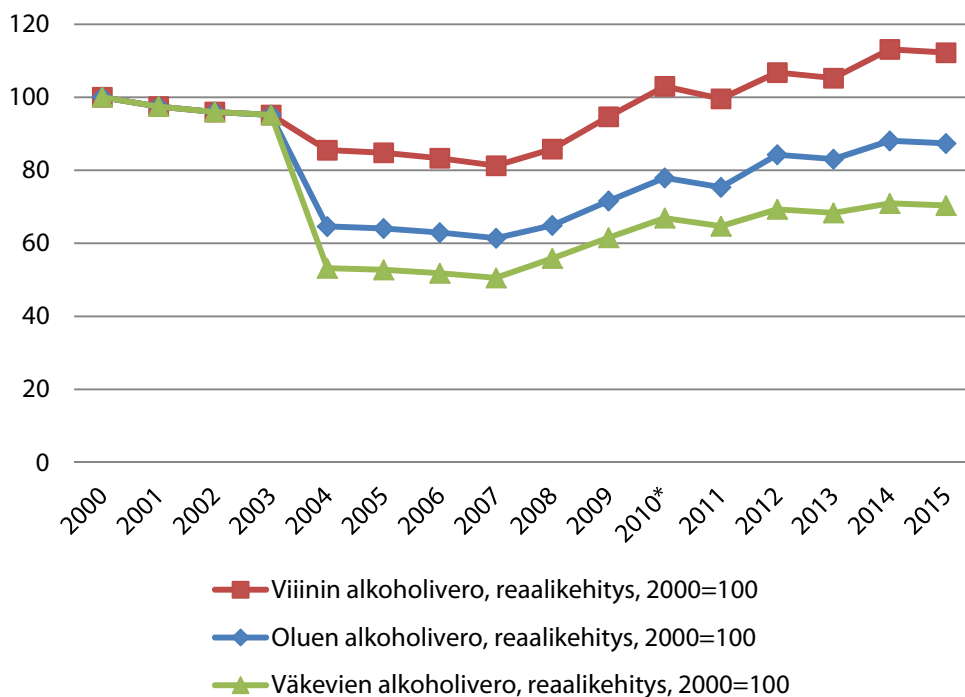
Alkoholiverotusta kevennettiin Suomessa keskimäärin kolmanneksella vuonna 2004 Viron EU-jäsenyyden ja Suomelle suotujen väliaikaisten EU:n sisäisten matkustajatuontirajoitusten purkautumisen myötä (ks. Kuvio 9). Väkevien verotusta kevennettiin 44 prosentilla, oluen 32 prosentilla ja viinin verotusta 10 prosentilla. Verokevennyksien aiheuttamalla hinnanalaskulla¹⁴ hillittiin alkoholin tilastoimattoman kulutuksen kasvua, jotta alkoholin tuotanto ja myynti eivät siirtyisi muualle eivätkä alkoholiverotulot laskisi Suomessa merkittävästi. Verokevennyksen seurauksena verotulot supistuivat noin neljänneksellä, ja myös alkoholin kulutus ja alkoholihaitat lisääntyivät (Valtiovarainministeriö 2010). Verokevennyksen tekemättä jättämisen johdosta ku-

¹⁴ Vähittäismyynnin kokonaishinnan lasku oli keskimäärin 17 prosenttia maaliskuussa 2004. Sen jälkeen vähittäismyyntihintoja laski erityisesti oluen voimakas hintakilpailu.

lutuksen kasvu olisi luultavasti suuntautunut voimakkaammin tilastoimattomaan alkoholin kulutukseen tai lähialueelta tuotuun matkustajatuontiin.

Vuoden 2004 veronalennuksen jälkeen alkoholijuomaveroa on korotettu viisi kertaa. Vuoden 2008 alussa väkevien alkoholijuomien valmisteveroa korotettiin noin 15 prosentilla ja muiden tuoteryhmien noin 10 prosentilla. Seuraavana vuonna alkoholiveroa korotettiin kymmenellä prosentilla peräti kaksi kertaa. Ensimmäinen korotus astui voimaan vuoden alussa ja toinen lokakuun alussa. Korotukset painottuivat väkeviin juomiin. Kiristysten taustalla vaikutti heikentynyt valtiontaloudellinen tilanne, ja tarve kerätä enemmän verotuloja. Vuoden 2012 alusta alkoholijuomien valmisteveroa kiristettiin keskimäärin 13 prosentilla. Tällä erää kiristykset painottuivat mietoihin alkoholijuomiin. Tuorein kiristys astui voimaan vuoden 2014 alussa, jolloin veronkorotus kohdistui kaikkiin alkoholijuomiin siten, että verorasitus nousi euromääräisesti yhtä paljon suhteessa juomien sisältämään puhtaaseen alkoholiin. Korotus pyrki säilyttämään aiemman verorakenteen. Reaalisesti sekä oluen että väkevien alkoholijuomien alkoholivero on edelleen vuoden 2004 veroalennusta edeltävän tason alapuolella. Viinin alkoholiveroa kevennettiin tuolloin vain 10 %, ja se on ehtinyt jo kivuta yleistä hintojen kehitystä korkeammalle tasolle. Alkoholiverotuksella kerätään valtion kassaan noin 1,4 miljardia euroa.

Kuvio 9 Alkoholiveron kehitys 2000–2015, indeksi 2000=100.

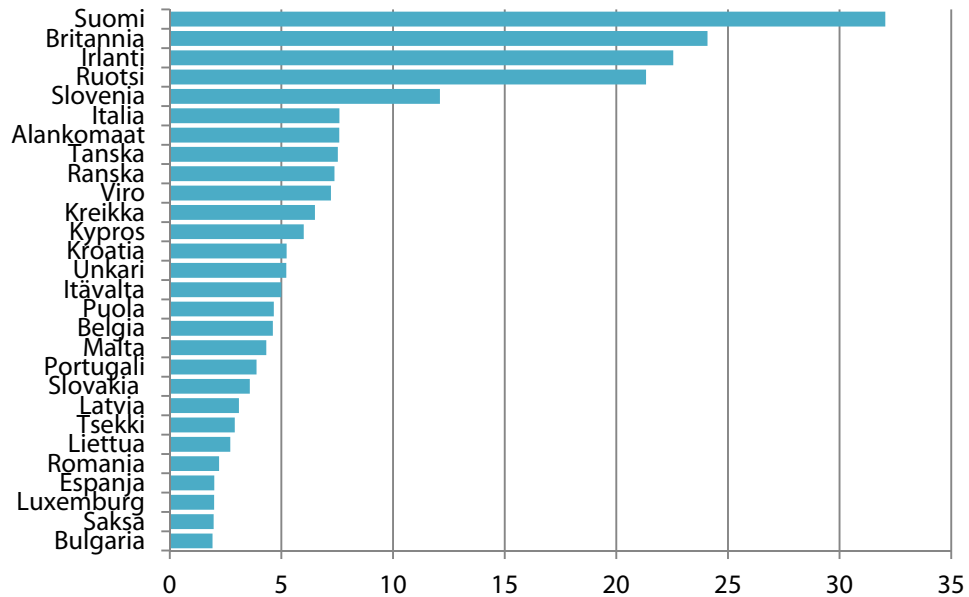
* Kuviossa on huomioitu tilanne vuosittain 1. tammikuuta. Alkoholiveron korotus 1.10.2009 kohdistuu näin ollen vuodelle 2010.

Suomea voidaan luonnehtia kireän alkoholiverotuksen maaksi. Suomi on EU-maiden ankarin oluen verottaja, ja myös viinin ja väkevän viinan osalta verotuksen kärjessä. Suomen verotuksen kireyttä kuvaa esimerkiksi se, että olutvero on lähes 17-kertainen

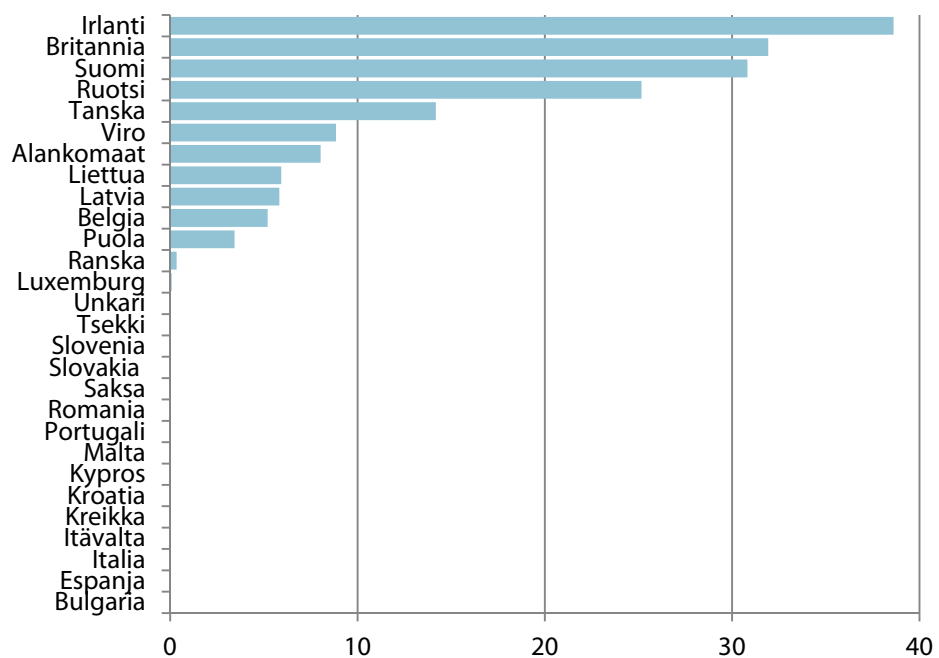
kevyimpään olutverottajamaahan Bulgariaan verrattuna. Kaikki EU-maat ovat kuitenkin saavuttaneet alkoholiverotuksen minimitasot.

Oluen, viinin ja väkevien alkoholijuomien valmisteverotat EU-maissa esitetään kuvioissa 10–12 sekä liitteessä 5.

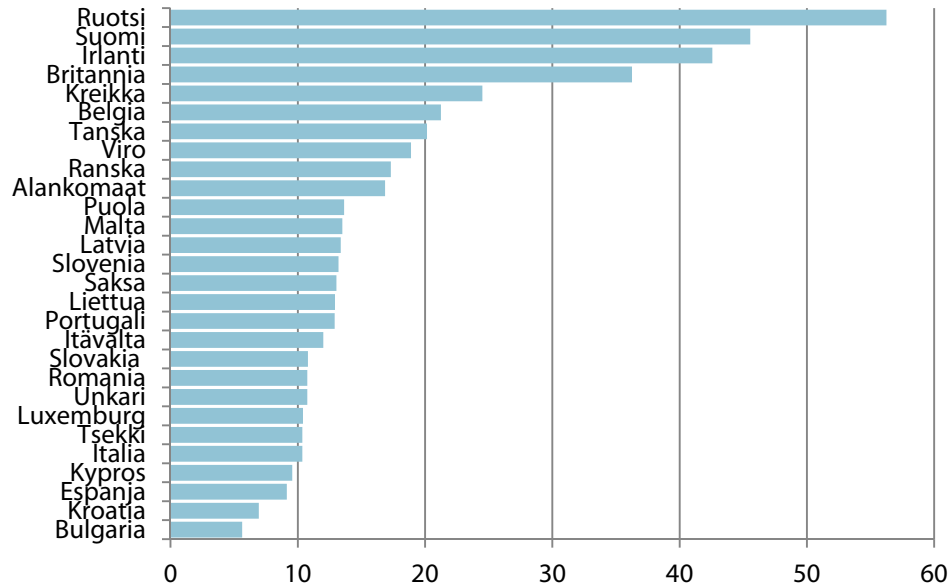
Kuvio 10 Oluen valmisteverotat EU-maissa 1.1.2015, € per litra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

Kuvio 11 Viinin valmisteverotat EU-maissa 1.1.2015, € per litra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

Kuvio 12 Etyylialkoholin valmisteverotaset EU-maissa 1.1.2015, € per hehtolitra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

Alkoholiverotus on ollut perinteisesti harmonisoinnin kannalta ongelmallinen valmistevero, sillä jäsenmaiden verojärjestelmät ja verotaset poikkeavat jo alun perin paljon toisistaan. Pohjoismaat ja Britannia ovat kireitä alkoholin verottajia, mutta viinintuottajamaissa alkoholiverotus on keveämpää. Viiniä pidetään näissä maissa eräänlaisena perushyödykkeenä, joka on rinnastettavissa ennemmin elintarvikkeisiin kuin muihin alkoholijuomiin. EU:n asettama viinin valmisteveron vähimmäisverotaso onkin nolla, ja tätä minimiverotaso soveltaa peräti 15 EU-maata.

Alkoholiverojen kireys välittyy myös alkoholin hintoihin. Eurostatin vertailun mukaan alkoholijuomien hinnat olivat Suomessa vuonna 2012 EU-maiden korkeimmat, sillä alkoholin hintataso oli Suomessa 175 prosenttia EU:n keskiarvosta. Vertailun kallein maa oli Norja, jossa alkoholi maksoi 288 prosenttia EU:n keskiarvoon verrattuna. Matalimmat hinnat löytyivät Bulgariasta, jossa alkoholi maksoi 67 prosenttia EU:n keskiarvoon nähden. Virossa alkoholin hinta asettui EU:n keskiarvojen tuntumaan.

4.3 Tupakkaverot on EU-maiden keskiarvon tuntumassa

Tupakkaverot kerätään eri tupakkavalmisteista. Yhteisötasolla on määritelty yksityiskohtaisesti tupakan valmisteverotuksen piiriin kuuluvat tupakkavalmisteet eli tupakkaveron veropohja ja siihen sovellettavat minimiverokannat. Verotettavia tupakkatuotteita ovat savukkeet, sikarit, pikkusikarit, hienoksi leikattu tupakka sekä muu piippu- ja savuketupakka. Muista tupakkaa sisältävistä tuotteista ja tupakkavalmisteisiin rinnastettavista tuotteista, kuten savukepaperista, kannetaan Suomessa tupakka-

veroa kansallisten sääntöjen mukaan. Tupakkaveron tuotosta noin 90 prosenttia kertyy savukkeiden verosta. Toiseksi eniten eli noin 7 prosenttia kertyy savukkeiksi käärittävistä hienoksi leikatusta tupakasta.

Valtaosa tupakkaveroa kantavista maista kerää tupakkaveron tuotteen arvon eli useimmiten vähittäismyyntihinnan perusteella. Arvoperusteisen veron lisäksi useat maat yhdistävät tupakkatuotteiden veroon yksikkökohtaisia lisäveroja.

EU:n tupakkadirektiivin (2011/64/EU) mukaan savukkeista tulee EU:ssa periaatteellisesti tuoteyksikkökohtainen erityisvalmistevero, vähittäismyyntihintaan perustuva suhteellinen valmistevero ja arvonlisävero. Yksikkö- ja arvoperusteisen tupakkaveron yhteisvaikutuksen tulee olla vähintään 60 prosenttia savukkeiden vähittäismyyntihinnan painotetusta keskiarvosta. Vähittäismyyntihinnan painotetun keskiarvon vahvistaa Suomessa Tullihallitus. Tälle yhteisvaikutukselle on säädetty EU:ssa myös euromääräinen vähimmäistaso, joka on 90 euroa tuhatta savuketta kohti¹⁵. Vähimmäistasoja korotettiin 1.1.2014 alkaen, ja eräille maille on myönnetty muutosten osalta siirtymäkausi, joka ulottuu vuoden 2017 loppuun asti.

Koska kaikkien tupakkatuotteiden tupakkavero on sidottu osaksi tai kokonaan tuotteen hintaan, on tupakkaverossa sisäänrakennettu mekanismi, joka ottaa huomioon tuotteiden hinnankorotukset. Tällöin veron määrä nousee, kun hinta nousee esimerkiksi inflaation ja arvonlisäveron korotuksen johdosta.

Tupakkadirektiivi säätelee myös tupakan yksikköverojen ja arvoerojen suhdetta. Sen mukaan yksikköveron tulee olla vähintään 7,5 prosenttia ja korkeintaan 76,5 prosenttia savukkeiden vähittäismyyntihinnan painotetusta keskiarvosta kannettavasta kokonaisveromäärästä (ml. yksikkö- ja arvoero sekä arvonlisävero).

Jäsenvaltiot voivat säätää savukkeille vähimmäisveron, jos se ei estä tupakkaverodirektiivissä säädetyn rakenteen noudattamista. Vähimmäisveron tavoitteena on hillitä halpahintaisten savukkeiden markkinoille tuloa ja tuottaa verotuloja valtiolle myös vähittäismyyntihinnaltaan edullisten savukkeiden myynnistä. Nykyisin vähimmäisvero määräytyy euromääräisenä yksikköverona.

Suomessa savukkeiden arvoperusteinen valmistevero on 52 prosenttia savukkeiden vähittäismyyntihinnasta. Sen lisäksi savukkeista tulee maksaa yksikköveroa, jonka suuruus on 33,50 euroa 1000 kappaleelta savukkeita.¹⁶ Savukkeita ja savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa koskee lisäksi vähimmäisverosäädös, jonka mukaan näiden tuotteiden tupakkaveron on oltava aina vähintään laissa säädetyn yksikköveron suuruinen. Savukkeiden vähimmäisvero on Suomessa 177,00 euroa 1000 savuketta kohden ja 107,50 euroa kilogrammaa savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa kohden. Savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan yksikkövero

---

¹⁵ Jäsenvaltioiden, jotka kantavat tupakkaveroa vähintään 115 euroa 1 000 keskihintaiselta savukkeelta, ei kuitenkaan tarvitse noudattaa prosentuaalista vähimmäisvaatimusta.

¹⁶ Sikareiden ja pikkusikareiden, piippu- ja savuketupakan, savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan, savukepaperin ja muun tupakkaa sisältävän tuotteen verotaulukot löytyvät liitteestä 6.

on 23,50 e/kg. Vähimmäisveron piirissä oli vuonna 2014 noin puolet verotetuista savukkeista. Valmisteverojen lisäksi tupakasta maksetaan myös 24 prosentin arvonlisävero.

Tupakan valmisteveroa on korotettu kansainvälisestä finanssikriisistä alkaneen ajanjakson aikana melko tiheään: vuosina 2009, 2010, 2012, 2014 sekä 2015¹⁷. Tupakkaveron suhteellinen osuus perustuu tupakan vähittäismyyntihintaan, joten verotaso on pysynyt yleisen hintakehityksen tahdissa myös sellaisina vuosina, kun korotusta ei ole tehty. Reaalisesti tupakkaveron taso on siis pysynyt melko vakaana vuosina 2000–2008, mutta viime vuosien veronkiristykset ovat nostaneet reaalista verotaso nopeammin. Valtiontaloudelliset syyt ovat keskeisiä veronkiristysten taustalla, mutta niillä on tavoiteltu myös terveydellisiä vaikutuksia tupakkatuotteiden hinnankorotusten ja korotuksia mahdollisesti seuraavan tupakan kulutuksen vähentymisen myötä. Savukkeiden painotettu keskihinta onkin noussut viime vuosina. Samaan aikaan savukkeiden ja muiden tupakkatuotteiden kulutus on laskenut, mikä aiheutuu osittain veronkiristyksistä ja osittain muista tupakkapoliittisista toimista¹⁸.

Savukkeiden verollisen kulutuksen ohella noin kuudenneksen kokonaiskulutuksesta arvioidaan olevan verotonta matkustajatuontia tai muuta verotuksen ulkopuolelle jäävää tuontia, kuten salakuljetusta. Lähialueiden suuret hintaerot luovatkin kannustimia tupakan laittomaan matkustajatuontiin¹⁹ tai laittomaan kauppaan, minkä vuoksi tupakan veronkorotuksia on toteutettu hyvin maltillisesti. Suuret kertakorotukset johtivat esimerkiksi Ruotsissa 1990-luvun lopulla matkustajatuonnin ja laittomien markkinoiden huomattavaan kasvuun ja verotuottojen laskuun. Tilanteen korjaaminen oli veronalennuksista huolimatta hidasta, koska jo syntyneiden laittomien hankintakanavien poistaminen oli vaikeaa. (Valtiovarainministeriö 2010)

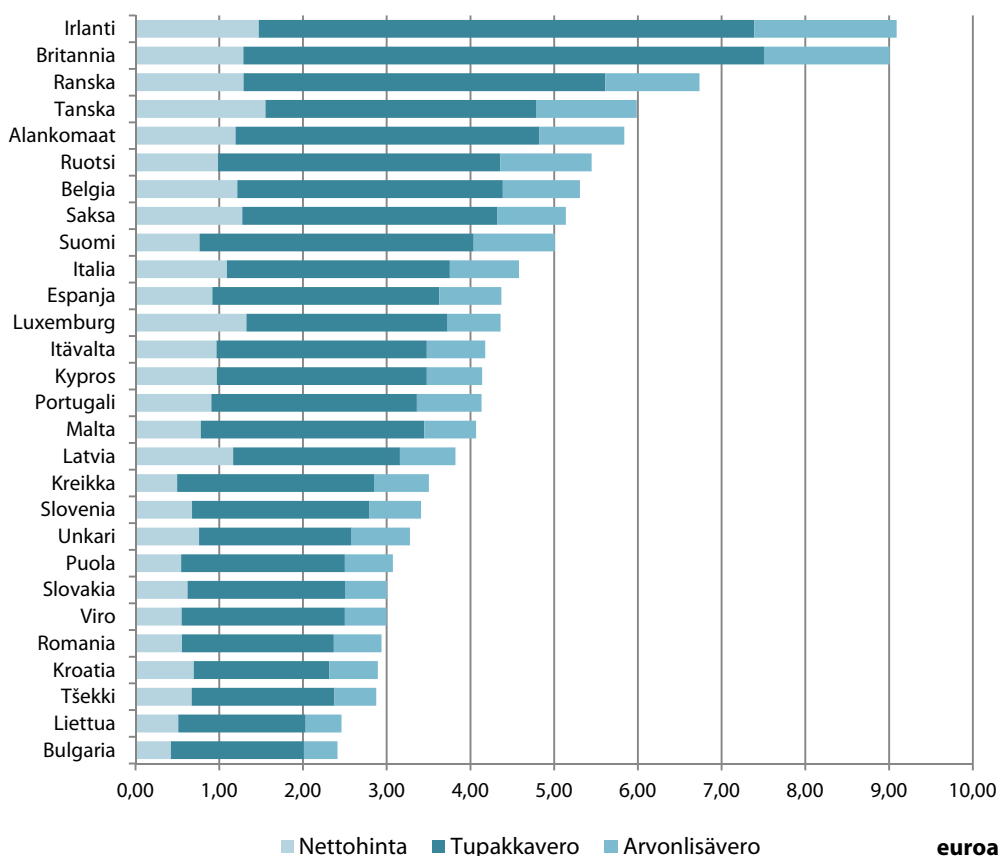
Kun alkoholiverottajana Suomi on yksi kireimmistä EU-maista, niin tupakan verottajana Suomi on lähempänä eurooppalaista keskitasoa (Kuvio 13 ja liite 8). Kuluvana vuonna keskihintaisesta savukeaskista maksetaan euromääräisesti vähiten tupakkaveroa Bulgariassa ja Liettuassa, joissa tupakkaverot jäävät reiluun 1,50 euroon. Tupakkaverot ovat euromääräisesti matalalla tasolla myös muissa vuosina 2004 ja 2007 EU:hun liittyneissä jäsenmaissa. Vanhoista EU-maista savukeaskin tupakkaverot jäävät matalimmalle tasolle Kreikassa, Luxemburgissa, Itävallassa, Portugalissa ja Kyproksella. Kovimpia tupakkaverottajia ovat sen sijaan Irlanti ja Britannia, joissa savukeaskista maksettava noin kuuden euron tupakkaveron on euromääräisesti noin nelinkertainen Bulgariaan ja Liettuun verrattuna. Suomen ja muiden EU-maiden savukkeiden valmisteverotatukset esitetään liitteessä 7.

¹⁷ Tätä ennen viimeisin veronkiristys tehtiin vuonna 1996. Vuonna 2009 korotus kohdistettiin tupakkaveron arvoperusteiseen osaan. Vuosina 2010, 2012, 2014 ja 2015 veronkorotukset toteutettiin lähinnä yksikköveroa korottamalla.

¹⁸ Lokakuussa 2010 voimaantulleessa tupakkalaissa on säännös, jonka perusteella tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito vähittäismyynnissä on kiellettyä 1.1.2012 alkaen.

¹⁹ Jos tupakkatuotteissa ei ole terveyshaitoista varoittavia pakkausmerkintöjä suomeksi ja ruotsiksi, niin savukkeita ei saa tuoda esimerkiksi Virossa 200 kappaletta enempää.

Kuvio 13 Keskihintaisen savukeaskin hinnan muodostuminen eri EU-maissa vuonna 2015. Lähde: Euroopan komissio.

Lähde: Euroopan komissio

Harmonisoinnista huolimatta tupakkaverotus vaihtelee EU-maiden välillä huomattavasti. Tämä johtuu siitä, että EU:n vaatimukset savukkeiden verotukselle (yksikkö- ja arvovero yhteensä 60 %) on sidottu savukkeiden vähittäismyyntihinnan painotettuun keskiarvoon kussakin maassa. Jäsenvaltioiden vähittäismyyntihinnat ja siten myös niistä kerättävät verot vaihtelevat kuitenkin euromääräisesti huomattavasti maittain. Näin siitäkin huolimatta, että tupakkaveron suhteellinen rakenne on harmonisoitu. Britanniassa savukeaskin keskihinta on kuluvana vuonna 9,0 euroa, kun Kreikassa keskihinta on 3,5 euroa ja esimerkiksi Virossa vain 3,0 euroa. Suomessa keskihinta on 5,0 euroa. Maittaiset tiedot tupakka-askin hinnan muodostumisesta ovat liitteessä 8.

Tupakan vähittäismyyntihinnan asettaa Suomessa tupakan valmistaja tai maahantuojat. Vähittäismyyntihinnan määräytymisessä kaupan tupakan jakelusta saamalla korvauksella on merkittävä rooli. Ruuan, juomien ja tupakan hintoja vertailevan Eurostatin tilaston mukaan tupakan hinnat vaihtelevat maittain enemmän kuin ruuan ja juomien (alkoholi- ja alkoholittomat juomat) hinnat. Tupakan hinta oli vuonna 2012 EU-maiden kalleimmassa maassa, Irlannissa, 199 prosenttia verrattuna EU:n keskiarvoon. Halvinta tupakka oli Bulgariassa, jossa se maksoi 67 prosenttia EU:n keskiarvosta. Suomi sijoittui vertailussa keskiarvon tuntumaan. Viime vuosina tupakan hinnat eri maissa ovat lähentyneet EU:n keskiarvoa.

4.4 Energiaverot kertyvät bensiinistä, dieselistä ja sähköstä

Suomessa kannetaan energiaveroja sähköstä, kivihiilestä, maakaasusta, polttoturpeesta, mäntyöljystä ja nestemäisistä polttoaineista. Nestemäisiä polttoaineita ovat muun muassa moottoribensiini, biopolttoaineet, dieselöljy, lentopetroli, lämmöntuotantoon käytettävä kevyt ja raskas polttoöljy, moottori- ja lämmöntuotantoon käytettävät kasvi- ja eläinrasvat sekä alkoholit. Valmisteveroa on maksettava lisäksi edellä mainittuihin polttoaineisiin liittyvistä tuotteista. Energiaverojen veroperusteet esitetään liitteessä 9. Energiaveroista noin 85 prosenttia kertyy moottoribensiinistä ja dieselöljystä sekä sähköstä. Varmuusvarastoinnista ja muusta huoltovarmuuden turvaamisesta valtiolle aiheutuvien menojen rahoittamiseksi on nestemäisistä polttoaineista, sähköstä, kivihiilestä ja maakaasusta lisäksi suoritettava huoltovarmuusmaksua. Kuten muistakin valmisteveroista, myös energiatuotteista kannetaan arvonlisäveroa.

Energian verotus on osittain harmonisoitu Euroopan unionin tasolla. Vuoden 2004 alussa voimaan tullut energiaverodirektiivi (2003/96/EY) laajensi energiaverojen veropohjaa koskemaan lähes kaikkia energiatuotteita ja sähköä sekä asetti niille tarkistettut minimiverokannat. Energiaverodirektiivin ohella EU:n laatudirektiivi (98/70/EY) säätelee liikennepolttoaineiden ympäristöperusteisia vähimmäislaatuvaatimuksia.

Vuonna 2011 komissio esitteli aiempaa kunnianhimoisemman direktiiviehdotuksen (Euroopan yhteisöjen komissio 2011b), joka huomioi EU:n tiukennetut tavoitteet energian- ja ilmastomuutoksen aloilla. Ehdotus yhdenmukaistaa direktiivin ja päätökauppajärjestelmän soveltamisalaa sekä eri energialähteiden verotusta, jotta minikään tyyppinen polttoaine ei saisi verotuksessaan perusteetonta etua toisiinsa nähden. Voimassa oleva energiadirektiivi syrji erityisesti uusiutuvia, vähäisemmän energiasisällön omaavia energiatuotteita. Uusi ehdotus myös muuttaa energiaverotuksen minimimäärät polttoaineen hiili- ja energiasisältöön perustuviksi. Vastaava verorakenne on käytössä Suomen lisäksi ainakin Tanskassa, Irlannissa ja Ruotsissa, vaikkakin verojen kansalliset tasot on vahvistettu hyvin erilaisille tasoille. Uutta direktiiviehdotusta ei toistaiseksi ole hyväksytty.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverona kannetaan sekä energiasisältö- että hiilidioksidiveroa, jotka ottavat huomioon polttoaineen energiasisällön ja hiilidioksidipäästön. Energiasisältövero perustuu polttoaineen tunnettuun lämpöarvoon ja hiilidioksidivero poltosta syntyvään hiilidioksidin ominaispäästöön. Hiilidioksidiverossa otetaan huomioon biopolttoaineilla saavutettavat hiilidioksidin vähenemät suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin. Lisäksi terveydelle haitallisia lähipäästöjä vähentäville polttoaineille, kuten maa- ja biokaasulle, on säädetty energiasisältöverosta tehtävä laatuportastus.

Ennen vuoden 2011 energiaverouudistusta nestemäisten polttoaineiden valmisteverot kannettiin määrä- eli litrapohjaisena perus- ja lisäverona. Nestemäisten polttoaineiden osalta aiemmin voimassa olleet ympäristöperusteiset veroporrastukset edistivät tehokkaasti ympäristöystävällisempien liikennepolttoaineiden myyntiä. Esimer-

kiksi lyijytön tai rikitön (rikkiä enintään 10 milligrammaa kilossa) bensiini oli markkinoilla alun perin kalliimpaa. Lyijyn osalta tilanne muutettiin lähes kaikissa OECD-maissa veroporrastusten avulla, mikä sai kuluttajat ostamaan ympäristöystävällisempiä tuotteita. Vuodesta 2009 lähtien markkinoille liikennepolttoaineeksi luovutetun moottoribensiinin ja dieselöljyn on pitänyt olla rikitöntä. Siten aiemmin voimassa ollut 2,65 sentin veroporrastus tuotteen laadun ja ympäristöominaisuuksien suhteen poistettiin laista. Nykyisin ympäristötavoitteita edistetään koko energiaverotuksen rakenteella ja erityisesti sen hiilidioksidikomponentin avulla. Liikenteen biopolttoaineiden käyttöä edistetään myös käyttövelvoitteilla.

Energiaveroihin on tehty runsaasti korotuksia viime vuosien aikana.²⁰ Kiristykset aloitettiin vuonna 2008, jolloin korotettiin liikennepolttoaineiden, sähkön (veroluokka 1; kotitaloudet, julkinen sektori, maataloussektori sekä palvelutoiminnot, kaivannaistoiminta) ja kevyen polttoöljyn valmisteveroja. Energiaverojen rakenneuudistuksen yhteydessä vuonna 2011 nostettiin lämmitys- ja voimalaitospolttoaineiden verotusta eli kevyen ja raskaan polttoöljyn, kivihiilen, maakaasun ja sähkön valmisteveroja. Liikennepolttoaineiden verotusta ei tässä yhteydessä kiristetty, sillä dieselöljyn veronkiristuksen vastapainona alennettiin henkilö- ja kuorma-autojen käyttövoimaveroa. Lisäksi fossiilisen dieselöljyn veronkiristys siirrettiin astumaan voimaan vuoden 2012 alusta. Vuonna 2012 dieselöljy kallistui vielä alkuperäistä suunnitelmaa enemmän, sillä hallitusvaihdoksen yhteydessä uusi hallitus päätti kiristää liikennepolttoaineiden verotusta kautta linjan vuoden 2012 alusta lähtien.

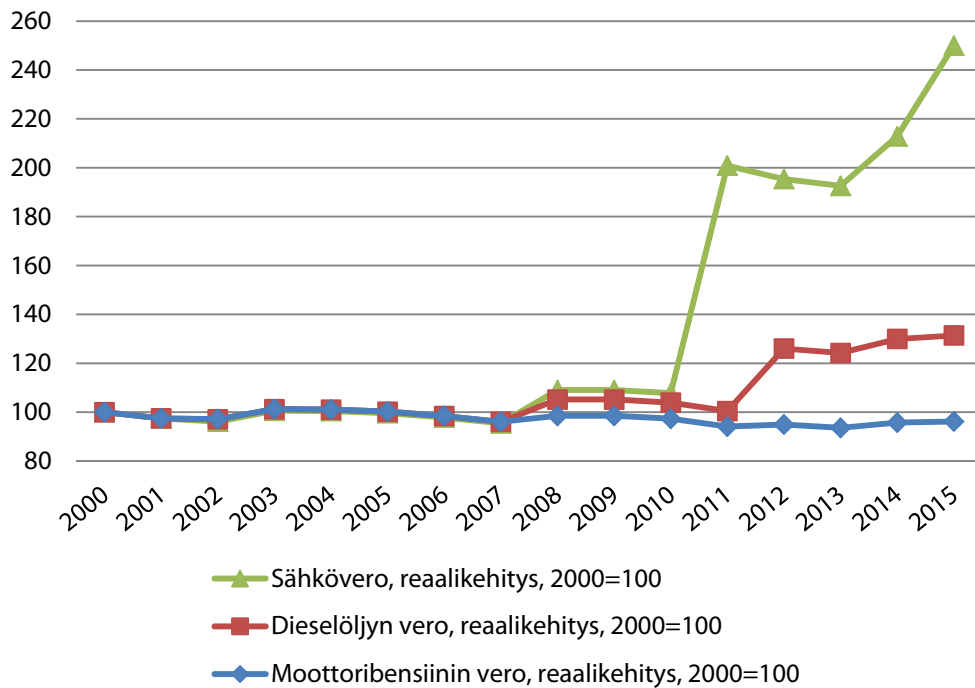
Vuoden 2013 alusta energiaverotuksen painopistettä siirrettiin vähäpäästöisyyteen kannustavaksi, kun korotettiin lämmityspolttoaineiden veron hiilidioksidisuutta. Vuoden 2014 alusta liikennepolttoaineiden verotusta kiristettiin edelleen aiemmin hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti. Myös veroluokan 1 sähkön verotusta kiristettiin. Viimeisimpänä toteutettiin vuoden 2015 alusta mm. liikennepolttonesteiden energiasisältöveron, lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden hiilidioksidiveron sekä sähkön (veroluokka 1) veronkorotus. Veronkiristysten tavoitteena on ollut kerryttää valtiolle enemmän verotuottoja ja vähentää siten valtion velkaantumista sekä ohjata ympäristön kannalta suotuisampaan kulutukseen.

Veronkorotuksista huolimatta bensiinin verotaso on reaalisesti pysytellyt 2000-luvulla vuoden 2000 tasolla (ks. Kuvio 14). Liikennepolttoaineiden osalta kiristykset ovat siis kohdistuneet voimakkaammin dieselöljyn verotukseen, erityisesti vuoden 2012 veronkorotus eriytti liikennepolttoaineiden reaalikehityksen tasot. Sähkön (veroluokka I) vuoden 2011 veronkorotus lähes kaksinkertaisti sähköveron – myös reaalisesti.

---

²⁰ Tätä ennen energiaveroja kiristettiin vuoden 2003 alussa.

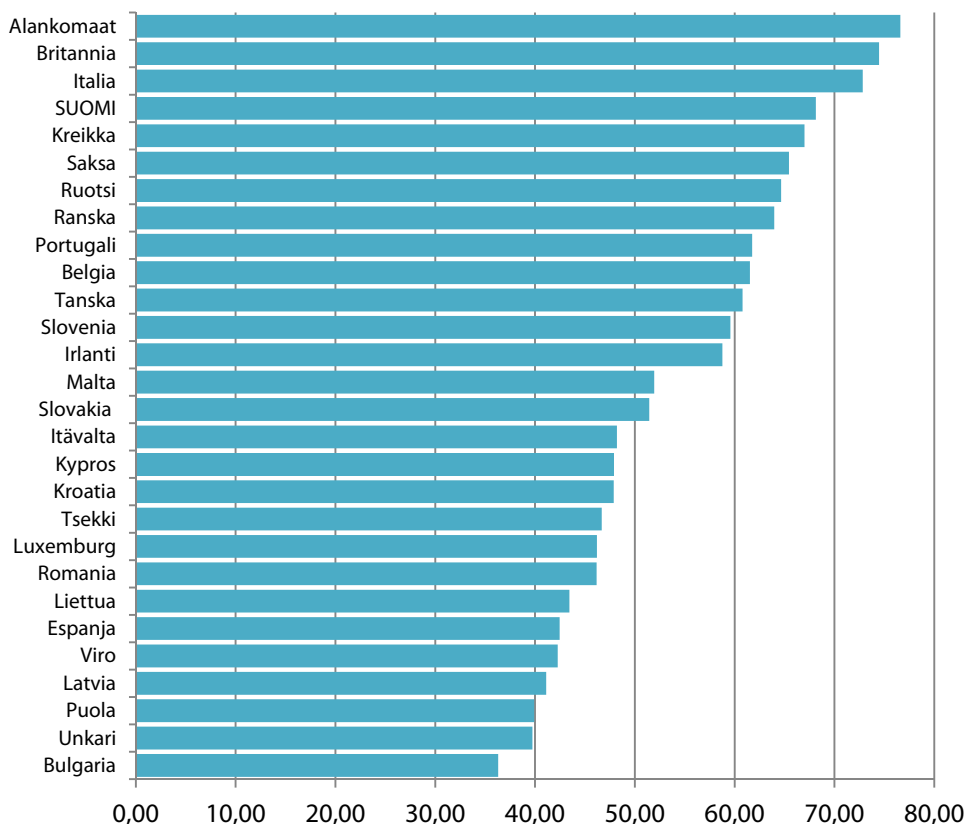
Kuvio 14 Energiaverojen reaalikehitys 2000–2015, indeksi 2000=100.

Kuvio 15 osoittaa, että muihin EU-maihin verrattuna bensiinin verot ovat Suomessa melko korkealla tasolla jääden kuitenkin aivan kovimman kärjen alapuolelle. Moottoribensiinin valmisteverot yltyvät Suomessa yhteensä 68,13 senttiin litralta, kun energiaverodirektiivin asettama vähimmäisvero lyijyttömälle bensiinille on 35,9 senttiä litralta. Korkeimmat polttoaineverot maksetaan vuonna 2015 Alankomaissa, Britanniassa ja Italiassa. Polttoaineverotusta on viime vuosien aikana korotettu voimakkaimmin, eli 10–12 senttiä, Kyproksella, Romaniassa ja Sloveniassa. Vanhoista EU-maista löysimmin polttoaineita verottaa Espanja.

Myös dieselöljyn verotus on Suomessa EU:n neljänneksi kireintä vuonna 2015. Vuoden 2012 veronkiristys nosti Suomen verotason reippaasti EU-minimien yläpuolelle. Dieselöljyn verot ovat vuoden 2015 alusta ylittäneet 50,61 senttiin litralta, kun EU:n minimitaso on 33 senttiä litralta. Dieselöljyn valmisteverot ovat Suomea korkeammat Britanniassa, Italiassa ja Ruotsissa.

Kuvio 15 Moottoribensiinin valmisteverot EU-maissa 1.1.2015, senttiä litraa kohden. Lähde: Euroopan komissio.

Polttoaineverotuksen muutokset eivät välttämättä siirry sellaisenaan polttonesteiden kuluttajahintoihin. VATT on tutkinut eräiden valmisteveromuutosten välittymistä kuluttajahintoihin vuosina 1997–2004. Moottoribensiinin ja dieselöljyn veronkorotus vuonna 2003 siirtyi hintoihin varsin heikosti, suuruusluokan ollessa reilun yhden kolmasosan luokkaa. (Martikainen - Virén 2006). Yksi keskeinen syy veromuutosten heikkoon välittymiseen hintoihin on raaka-ainehintojen voimakas vaihtelu maailmanmarkkinoilla ja sen merkitys polttonesteiden hinnoittelussa. Toinen tekijä on polttoaineiden kulutuksen jäykkyys, mitä hyödynnetään myös polttonesteiden hinnoittelussa. Sen vuoksi esimerkiksi nestemäisten polttoaineiden hinta nousee keväisin ennakkoiden kesäloma-autoilun lisääntymistä ja polttoaineiden kulutuksen kasvamisesta. (Punakallio 2012)

Sähkövero on nestemäisten polttoaineiden ohella laajapohjainen ja verotuloiltaan merkittävä energian valmistevero. Sähkövero on ollut käytössä Suomessa jo pitkään, mutta se on kuulunut harmonisoinnin piiriin vasta vuoden 2004 alusta.

Sähkön verotus kiristyi, mutta muuten sähköveron peruseriaatteet eivät juuri muuttuneet energiaverotuksen rakenneuudistuksen yhteydessä vuonna 2011. Sähköveroa maksetaan edelleen sähköverkosta kulutukseen luovutetun sähkömäärän perusteella, joten sähkön tuotantotapa tai tuottamiseen käytetyn polttoaineen energiasisältö tai hiilidioksidipäästöt eivät vaikuta sähköveron määrään. Sähkövero on sen vuoksi

muusta energiaverotuksesta irrallinen vero, jota voidaan jatkossakin muuttaa itsenäisesti. Tärkeimmät sähköverovelvolliset ovat sähköverkonhaltijat ja sähköntuottajat.

Sähkövero on porrastettu kahteen eri veroluokkaan niin, että teollisuus ja ammattimainen kasvihuoneviljely maksavat kevyempää sähköveroa kuin muut yritykset ja kotitaloudet. Kireämmässä I veroluokassa valmisteverotaso on 2,253 senttiä kilowattitunnilta ja alennetussa II veroluokassa verotaso on 0,703 senttiä kilowattitunnilta. Sähkön huoltovarmuusmaksu on 0,013 senttiä kilowattitunnilta. Alemman veroluokan lisäksi energiaintensiivinen teollisuus on oikeutettu osittaiseen veronpalautukseen energiatuotteiden valmisteverosta. Tuotantotukea maksetaan myös tuulivoimalla, metsähakkeella, puupolttoaineella ja biokaasulla tuotetulle sähkölle. Energiaverotukseen säädetyt helpotukset eivät saa olla syrjiviä, eikä niiden myöntämä valtion tuki saa vääristää liikaa markkinoiden kilpailua.

Energiaverodirektiivin mukaan sähkön minimivero on muussa kuin yrityskäytössä 0,1 senttiä kilowattitunnilta ja yrityskäytössä 0,05 senttiä kilowattitunnilta. Suomi ja osa Pohjois-Euroopan maista soveltaa siten varsin kireää sähköverotusta kuvion 16 mukaisesti²¹. Kireintä kotitalouksien sähkö on Tanskassa. Hyvin monilla EU-mailla on sähköverotuksessa käytössään helpotuksia tai minimiverot alittavia verotasoja. Joissakin maissa sähköön sovelletaan myös alennettua arvonlisäverokantaa.

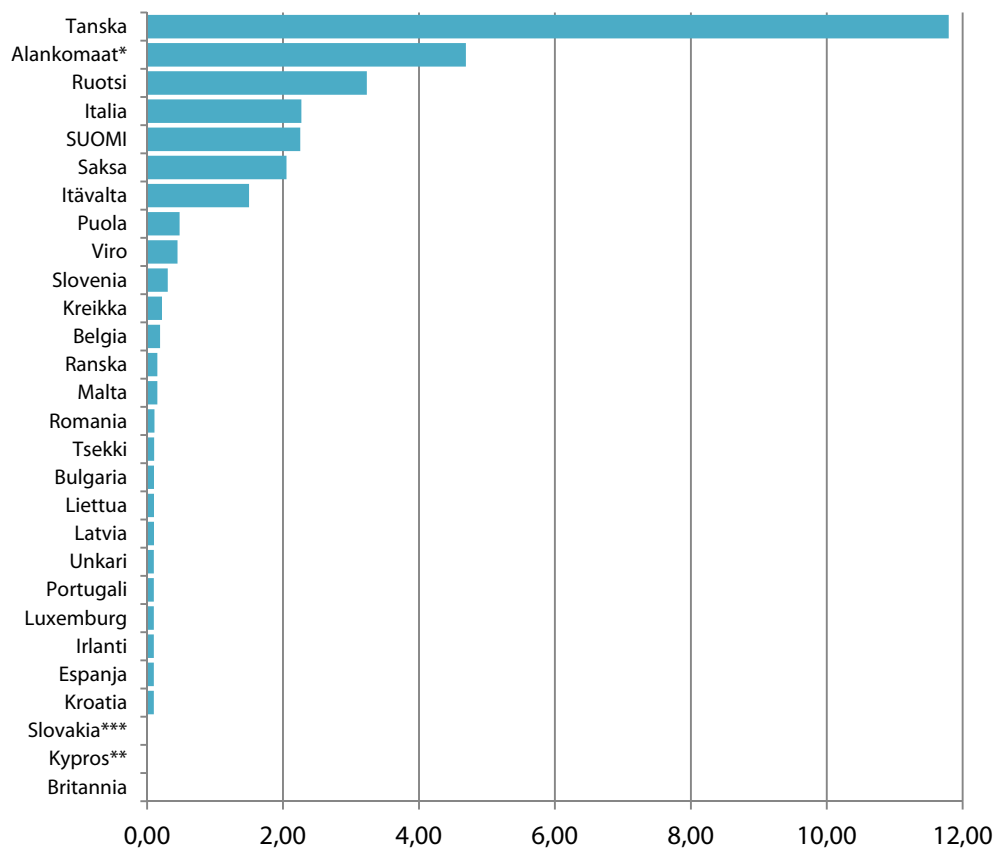
Sähkön kuluttajahinta on Suomessa kuitenkin varsin matala verrattaessa sitä muihin EU-maihin. Sähkön kuluttajahinta muodostuu sähkön tukkuhinnasta, siirron ja jakelun kustannuksista, vähittäismyynnin katteesta, sähkön valmisteverosta sekä kotitalouksien osalta myös arvonlisäverosta. Hinta muodostuu siten monien tekijöiden yhteisvaikutuksena, joista keskeisiä ovat tuotantokustannukset, kysyntätekijät, verot ja päästökauppa.

---

²¹ Tosin Ruotsissa alennetun veroluokan sähköverotus on hyvin keveää, minkä lisäksi siellä on sähköverotuksessa käytössä alueellisia helpotuksia.

Kuvio 16 Sähkön valmisteverotaset EU-maissa 1.1.2015, snt/kWh. Lähde: Euroopan komissio.

* sähkön kulutus 10 000–50000 kWh:n

** ks. Neuvoston direktiivi 2003/96/EC

*** kotitaloudet on vapautettu sähköverosta

EU-maat ottivat käyttöön hiilidioksidin päästökaupan²² vuoden 2005 alusta. Päästökauppa ohjaa tuotantoa kohti ympäristöystävällisempiä ja energiasäästävämpiä tuotantotapoja ja heikentää hiilidioksidipäästökertoimeltaan korkeampien energiatuotteiden kilpailuasemaa. Päästökaupan tavoitteena on vähentää päästöjä siellä, missä se on kustannustehokkainta. Suomessa päästökauppa koskee noin 600 energiantuotanto- ja teollisuuslaitosta. EU:n alueella päästökaupan piiriin kuuluu noin 12 000 laitosta. (Energiavirasto)

Päästökaupan ensimmäinen kausi kattoi vuodet 2005–2007 ja toinen vuodet 2008–2012. Kolmannella kaudella päästökauppa kausi pitenee 8 vuoteen kattaen vuodet 2013–2020. Uudella kaudella päästökaupan piiriin kuuluvien laitosten määrä on kasvanut: Päästökauppajärjestelmä kattaa yli 40 prosenttia koko EU:n kasvihuonekaasu-

²² Päästökaupan piiriin kuuluvat 20 megawattia suuremmat polttolaitokset ja niiden kanssa samaan kaukolämpöverkkoon liitetyt pienemmät polttolaitokset, öljynjalostamot, koksaamot sekä eräät teräs-, mineraali- ja metsäteollisuus- ja petrokemian laitokset. Vuodesta 2013 eteenpäin päästökaupan piiriin ovat kuuluneet myös alumiinin tuotannon perfluorihilipäästöt ja kemianteollisuuden typpioksiduulipäästöt. Päästökaupan piiriin kuuluvien yritysten on hankittava todellisia päästöjään vastaava määrä päästöoikeuksia ja niiden tulee noudattaa niille myönnettyjä päästörajoja. Jos päästöt ylittävät päästöoikeuksien määrän, päästöjä on vähennettävä tai markkinoilta on ostettava lisää päästöoikeuksia. Ylimääräiset päästöoikeudet voi myydä tai säästää ne seuraavalle vuodelle. Yritys, joka ei ole hankkinut riittävää määrää päästöoikeuksia, joutuu maksamaan sakkoa. (Energiavirasto)

päästöistä ja Suomessa noin puolet kasvihuonekaasupäästöistä. Muun muassa asumisen sekä maatalous- ja jätesektorien päästöt ovat kuitenkin yhä kaupan ulkopuolella.²³ (Päästökauppa; HE 169/2013 vp; Euroopan unionin ilmastopolitiikka.)

EU:n päästövähennystavoite on 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.²⁴ Se toimeenpannaan ja jaetaan EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvien laitosten eli päästökauppasektorin ja päästökauppasektorin ulkopuolisten lähteiden kesken. Päästökauppasektorin on uusien tavoitteiden mukaisesti Euroopan laajuisesti vähennettävä päästöjään 21 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Kolmannella kaudella ei ole enää kansallisia vähennystavoitteita päästökauppasektorille.

Päästöoikeuksien ensisijainen jakotapa on vuoden 2013 alusta alkaen huutokauppa. Huutokaupattavien päästöoikeuksien osuus kasvaa vuosittain ilmaisjaon vähentyessä siten, että arviolta hieman yli puolet koko päästökauppakauden päästöoikeuksista lasketaan liikkeelle huutokaupalla. Huutokaupatuista päästöoikeuksista saadut tulot kerryttävät veronluonteista tuloa valtiolle vuodesta 2014 alkaen. Kolmas kausi myös muuttaa merkittävästi järjestelmän luonnetta tehden siitä huomattavasti aiempaa harmonisoidumman. Maksutta jaettavat päästöoikeudet jaetaan kaudella 2013–2020 harmonisoitujen EU-tason sääntöjen mukaisesti, eikä kansallista harkintaa jaossa enää ole. Kaudella 2013–2020 450 Suomessa sijaitsevaa laitosta saa ilmaisia päästöoikeuksia. Energiaintensiiviselle kansainvälisessä kilpailussa toimivalle teollisuudelle jaetaan päästöoikeudet maksutta EU-tason vertailuarvojen perusteella. (Päästökauppa.)

4.5 Kansalliset valmisteverot

EU:n jäsenmaat voivat periä harmonisoitujen valmisteverojen ohella myös muita valmisteveroja ja maksuja, kunhan ne eivät rajoita tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. EU-jäsenyyden myötä kansallisten valmisteverojen lukumäärä kuitenkin vähentyi, sillä tällöin käytöstä poistuivat esimerkiksi sokerivero, ravintorasvavero ja lannoitevero. Samalla kansallisten valmisteverotuottojen merkitys pieneni. Suomella on kuitenkin yhä käytössään muutamia kansallisia valmisteveroja, kuten jätevero, eräiden juomapakkausten valmistevero sekä vuoden 2011 alusta voimaan tullut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero. Uusi makeisvero kiritti kansallisten valmisteverojen verotuotot pitkästä ajasta nousu-uralle. Huoltovarmuusmaksu kuuluu kansallisesti säädettäviin valmisteveroihin, mutta sen tariffi lasketaan mukaan polttoaineverokantoihin (ks. liite 9).

Suomessa on kannettu jäteveroa vuodesta 1996 lähtien. Alun perin veroa oli maksettava kuntien ylläpitämille yleisille tai niihin rinnastettaville kaatopaikoille toimitetta-

²³ Päästökauppadiirektiiviä muutettiin vuonna 2008 siten, että ilmailutoiminta otettiin mukaan yhteisön päästökauppajärjestelmään. Lentoliikenteen ensimmäinen päästökauppakausi alkoi 1.1.2012.

²⁴ Vuoden 2014 alussa EU:n komissio on esittänyt, että EU:n omien kasvihuonepäästöjen uudeksi vähennystavoitteeksi asetettaisiin 40 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030. (Honkatukia – Koljonen – Pursiheimo, 2014.)

vasta jätteestä. Vuoden 2011 alusta astui voimaan uusi jäteverolaki, joka laajensi jäteveron veropohjan kaikkiin kaatopaikkoihin riippumatta niiden omistussuhteista tai jätteen alkuperästä²⁵. Samalla kiristettiin jäteverotuksen tasoa 30 eurosta 40 euroon jätetonnilta ja lisäksi päätettiin veron korottamisesta 50 euroon jätetonnilta vuonna 2013. Viimeisin korotus astui voimaan vuoden 2015 alusta, kun veron taso nostettiin 55 euroon tonnilta jätettä. Veron maksaa verokausittain²⁶ kaatopaikan pitäjä, jonka on rekisteröidyttävä kaatopaikan sijaintipaikan tullipiirille. Jäte punnitaan kaatopaikalle toimitettaessa.

Uudessa jäteverolaissa verollisuuden perusteeksi asetettiin jätteen hyödynnettävyys eli jäteveroa kannetaan niistä jätteistä, jotka ovat teknisesti ja ympäristöperusteisesti vielä hyödynnettävissä. Verollisia ovat siten esimerkiksi romuajoneuvot ja niiden purkamisessa syntyvät jätteet. Verotettavat jätteet luetellaan jäteryhmittäin lain verotaulukossa liitteessä 10. Tyypillisimpiä veron piiriin kuuluvia jätteitä ovat yhdyskuntajäte ja voimalaitosten sekä rauta- ja terästeollisuuden kuonat ja tuhkat. Fiskaalisten tavoitteiden ohella uusi jätevero on aikaisempaa voimakkaammin kannustintyyppinen ympäristövero, jolla pyritään lisäämään jätteiden uudelleen hyödyntämistä ja vähentämään niiden kaatopaikalle sijoittamista.

Kansallisiin valmisteveroihin kuuluu myös vuoden 2011 alusta voimaan tullut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero. Tätä aikaisemmin Suomessa kannettiin valmisteveroa virvoitusjuomista ja vuoteen 2000 asti myös makeisista. Aikaisempi makeisvero poistettiin, koska EU-oikeus ei sallinut ksylitolituotteiden verovapautta. Lisäksi sen verotuotto oli varsin pieni. Uusi yhteen lakiin koottu makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero säädettiin ensisijaisesti fiskaalisista eli valtiontaloudellisista syistä, ja sitä on korotettu vuosina 2012 ja 2014.

Makeisista ja jäätelöstä perittävän valmisteveron suuruus on ollut kuluvan vuoden alusta lähtien 95 senttiä kilogrammalta. Virvoitusjuomilta peritään valmisteveroa 11 (alle 0,5 % sokeria sisältävät juomat) tai 22 senttiä per litra valmista juomaa. Virvoitusjuomien pakkauksista kannetaan myös juomapakkausveroa. Veronalaiset tuotteet on määritelty ja lueteltu tulliverotuksessa käytetyssä tullitariffiluokittelussa (ks. liite 11). Veroa ei kanneta muiden elintarvikkeiden raaka-aineena käytetyistä tuotteista, erityisruokavaliolaimista tai pienimuotoisesta makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistuksesta.

Lain tavoitteena on kohdistaa valmistevero tasapuolisesti ja ennakoitavasti eri valmisteveronalaisiin tuotteisiin, mutta tullitariffinimikkeittäin määräytyvä verorasitus ja sen rajanveto makeisten, keksien, leivonnaisten, jäätelön ja pakastejälkiruokien välillä on synnyttänyt käytännössä ongelmia ja kilpailuvääristymiä. Valtiovarainministeriö on selvittänyt muun muassa edellä mainittuja ongelmia ja mahdollisen sokeriveron käyttöönottoa Sokeriverotyöryhmän loppuraportissa (Valtiovarainministeriö 2013). Raportin päätelmä on, että nykyinen makeisvero on toiminut ilman merkittäviä ongelmia ja että ei ole näyttöä siitä, että sokerivero olisi terveellisiin kulutustottumuk-

²⁵ Muu kuin jätteiden kaatopaikkakäsittely, esim. jätteenpolto tai käsittely ongelmajätelaitoksista, jää lain soveltamisalan ulkopuolelle.

²⁶ Verokausia ovat tammi-maaliskuu, huhti-kesäkuu, heinä-syyskuu ja loka-joulukuu.

siin ohjaavana instrumenttina parempi. Makeisveron yrityksille aiheuttama hallinnollinen rasite on raportin mukaan sokeriveroa tai ns. yhdistelmämallia pienempi. Sokeripitoisuuteen perustuva verotusmalli voitaisiin ottaa käyttöön vasta sokeripitoisuuden ilmoittamisvelvollisuuden astuessa voimaan vuonna 2017.

Makeisveron maksaa valmisteveronalaisten tuotteiden valmistaja, tukkumyyjä ja maahantuojat. Verovelvollisuus syntyy siinä vaiheessa, kun tuotteet luovutetaan kuluutukseen. Yksityishenkilön omaan käyttöön EU-alueelta mukanaan tuomat makeiset, jäätelö tai virvoitusjuomat ovat pääsääntöisesti verottomia. Verottomuus ei koske posti- tai internet-myyntiä. EU:n ulkopuolelta tuleville matkustajatuomisille on säädetty määrällisiä rajoituksia.

Alkoholin ja virvoitusjuomien pakkauksista kannetaan myös juomapakkausveroa. Veroa ei kuitenkaan peritä sellaisista uudelleentäytettävistä tai raaka-aineena hyödynnettävistä pakkauksista, jotka kuuluvat pantilliseen palautusjärjestelmään.²⁷ Juomapakkausveron tavoitteena on vähentää ympäristölle haitallisten eli kertakäyttöisten juomapakkausten käyttöä. Veronalaisiin pakkauksiin kuuluvat tullitariffin nimikkeeseen 22 kuuluvat juomat, joita ovat muun muassa virvoitusjuomat, alkoholi- ja mallasjuomat, vedet, kahvi- ja teejuomat sekä muut alkoholittomat juomat.

Juomapakkausveron määrä on 51 senttiä litralta pakattua tuotetta. Verosta on säädetty kuitenkin poikkeuksia. Verovapaita ovat nestepakkauskartongista valmistetut pakkaukset, kuten maito- ja mehutölkit. Sen sijaan jos nestepakkauskartongin sisällä on erillinen muovinen tai muusta materiaalista valmistettu pussi, kuten esimerkiksi hanaavinipakkauksissa, on pakkaus verollinen. Verottomia pakkauksia ovat myös tilavuudeltaan vähintään viiden litran vähittäismyyntipakkaukset sekä välittömästi juotavaksi tarkoitetut pakkaukset, jotka täytetään juuri ennen myyntiä, kuten kertakäyttöiset pahvi- ja muovimukit.

Suomessa kannetaan myös muita kansallisia valmisteveronluonteisia tai vakuutuksen kaltaisia maksuja. Näitä maksetaan tyypillisesti valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, joista korvataan eräiden yhteiskunnallisten toimintojen piiriin kuuluvat vahingot ja kustannukset. Tällaisia maksuja ovat esimerkiksi energiaveroina perittävät huoltovarmuusmaksut, joita kannetaan huoltovarmuusrahastoon väestön toimeentulon ja talouselämän turvaamiseksi poikkeusoloissa. Lisäksi voiteluöljyjen ja -valmisteiden maahantuojilta kannetaan öljyjättemaksua öljyjätehuollosta aiheutuvien kulujen rahoittamiseksi. Öljysuojamaksua peritään maahantuodusta tai Suomen kautta kuljetetusta öljystä öljyvahingoista ja niiden torjumisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi. Muita erityisiä ja käyttökohteeltaan rajattuja fiskaalisia kuluveroita ovat esimerkiksi ratavero, lästimaksut²⁸, väylämaksut, lentoliikenteen valvontamaksu, viestintämarkkinamaksu, tietoturvamaksu, televisio- ja radiotoiminnan sekä postitoiminnan valvontamaksu.

²⁷ Juomapakkausveron voimaatuloon liittyvänä siirtymäaikana vuosina 2005–2007 pantillisista ja raaka-aineena hyödynnettävistä pakkauksista perittiin matalampi lisävero, jonka määrä oli 8,5 senttiä litralta pakattua tuotetta.

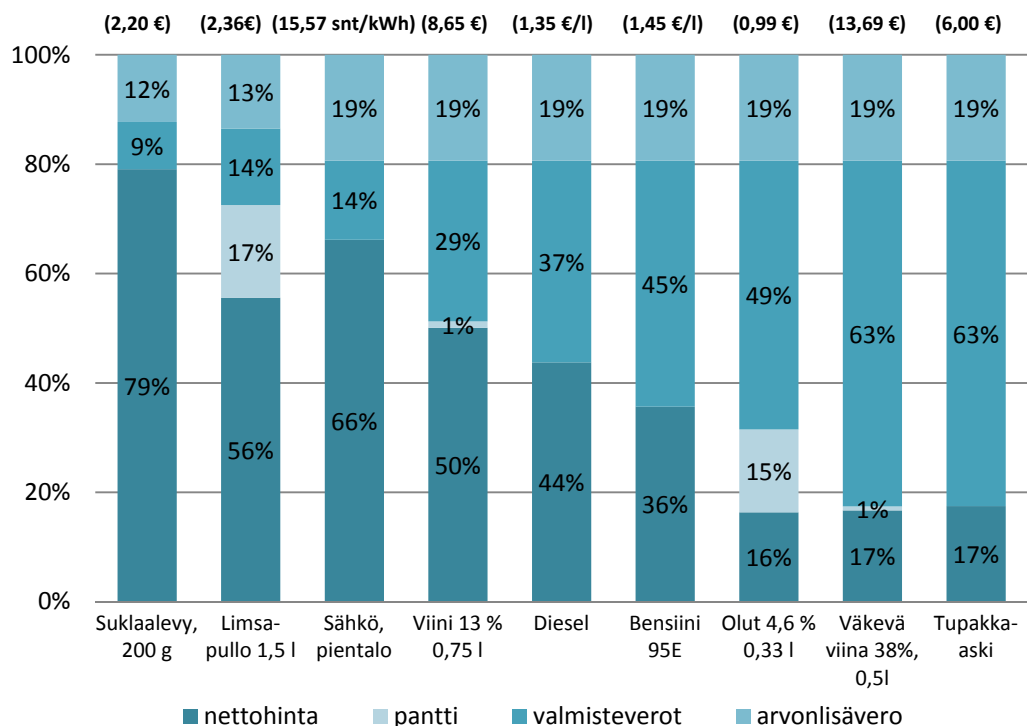
²⁸ Lästimaksu on merimiesten huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseksi kerättävä maksu.

4.6 Esimerkkilaskelmat paljastavat valmisteveron kireyden

Eri valmisteverojen kireyttä voidaan havainnollistaa vertailulla, johon on koottu tyyppillisiä valmisteveronalaista tuotteita Suomessa. Kuviossa 17 esitetään eräiden tyyppillisten valmisteveronalaisten tuotteiden hinnan jakautuminen prosentuaalisesti nettohintaan, valmisteveroihin ja arvonlisäveroon vuoden 2015 veroperusteilla. Joidenkin tuotteiden hintaan sisältyy myös pantti. Pantin sisältämä arvonlisävero on laskettu yhteen tuotteen muun arvonlisäveron kanssa, vaikka sen saa myöhemmin takaisin palautettaessa pullo myymälöiden palautuspisteisiin.

Esimerkkituotteiksi on valittu kolme eri vahvuista alkoholituotetta (pullo väkevää viinaa, viinipullo sekä oluttölkki), limsapullo, suklaalevy, tupakka-aski sekä energia- tuotteista litra bensiiniä ja dieseliä sekä kilowattitunti pientalosähköä. Kireimmin verotetut tuotteet löytyvät kuvasta oikealta ja keveimmin verotetut vasemmalta. Tarkempi erittely esimerkeistä on liitteessä 12.

Kuvio 17 Esimerkkejä eräiden valmisteveronalaisten tuotteiden hinnan muodostumisesta vuonna 2015, %. Lähteet: Alko, Energiavirasto, Öljy- ja biopolttoaine ry.

Prosentuaalisesti eniten valmisteveroa peritään tupakasta ja väkevästä alkoholista, joiden valmistevero ylittää 63 prosenttiin. Tuotteiden valmistevero ja arvonlisävero yhteensä nousevat esimerkissä peräti 82 prosenttiin. Tuore tupakkaveron kiristys näkyy esimerkin lukemissa, sillä edellisessä Veronmaksajien kulutusveroselvityksessä vuodelta 2012 (Punakallio 2012) tupakan verojen osuus oli 3 prosenttiyksikköä matalampi.

Seuraavaksi kireimmät verot maksetaan oluesta, jossa verot nousevat yhteensä 68 prosenttiin oluttölkkin hinnasta. Oluen kireä verotus johtuu osittain alkoholiveronkirstyksistä ja osittain oluen kovasta hintakilpailusta, mikä on pitänyt vähittäismyyntihinnat poikkeuksellisen matalalla. Vuonna 2007 selvityksen esimerkkiohut maksoi 1,15 euroa, kun se nyt maksaa vain 0,99 euroa.

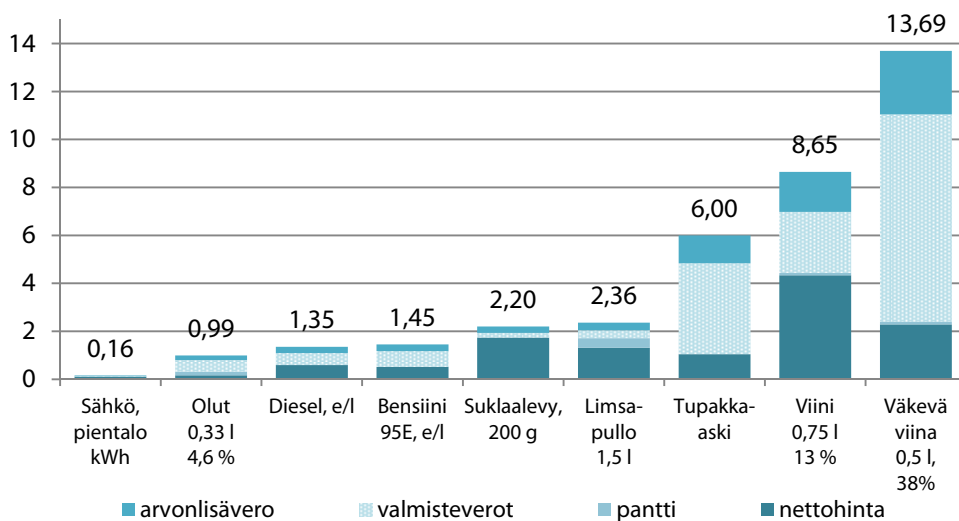
Samoin bensiinin ja dieselin hinnat ovat selvityksen tekohetkellä painuneet melko alas, minkä seurauksena verojen osuus on suhteellisesti kasvanut. Bensiinistä maksetaan suhteellisesti tarkastellen 8 prosenttiyksikköä korkeampaa valmisteveroa kuin dieselöljystä. Ennen vuoden 2011 energiauudistusta ero oli suurempi. Vuonna 2007 verojen osuus moottoribensiinin hinnasta oli selvästi suurempi, kun taas dieselissä rakenne on pysynyt lähes ennallaan.

Makeiset, virvoitusjuomat ja kotitaloussähkö ovat esimerkeistä keveimmin verotettuja. Kotitaloussähkön hinnasta verot muodostavat yhteensä 34 prosenttia, mutta suklaalevyssä ja virvoitusjuomapullossa verot jäävät alennetun arvonlisäverokannan vuoksi alle 30 prosenttiin. Makeisista ja virvoitusjuomasta maksettavan elintarvikkeiden alennetun arvonlisäverokannan vuoksi arvonlisäveron osuus makeisten hinnasta on vain 12,3 prosenttia ja limsapullon hinnasta vain 13,5 prosenttia. Limsapullon osalta summassa on huomioitu pantista maksettava 24 prosentin arvonlisävero. Muihin esimerkkituotteisiin kohdistuu yleinen arvonlisäverokanta, jonka osuus tuotteen verollisesta hinnasta on 19,4 prosenttia.

Esimerkkituotteista suurimmat nettohinnat jäävät prosentuaalisesti tarkastellen sähköstä, virvoitusjuomapullosta ja makeisista. Nettohinta on myyjälle verojen jälkeen tuotteesta jäävä hinta. Oluessa, tupakassa ja väkevässä viinassa nettohinta on raskaan verotuksen ja hintakilpailun vuoksi hyvinkin alhainen, n. 16–17 %.

Kuvio 18 esittää samat esimerkit vielä euromääräisenä. Euroina eniten valmisteveroa maksetaan väkevästä viinasta, savukeaskista ja viinistä.

Kuvio 18 Valmisteveroesimerkkien hinnat euromääräisinä, €.

5 AJONEUVOJEN VEROTUS

Kansallisiin kulutusveroihin kuuluvat myös ajoneuvoperusteiset verot. Ne voidaan jakaa ajoneuvon hankintaan, omistukseen ja käyttöön liittyviin veroihin. Ajoneuvon hankintavaiheen vero on nimeltään autovero. Sitä maksetaan sekä uusista että käytettynä maahan tuoduista ajoneuvoista sekä sellaisista ajoneuvoista, joiden rakennetta, käyttötarkoitusta tai omistusta on muutettu niin paljon, että laissa säädetty veronmaksuvelvollisuus täyttyy. Kansantalouden tilinpidon EKT 2010 -uudistuksen myötä ajoneuvojen rekisteröintimaksu muutettiin palvelumaksusta veroksi. Tämä kertaluonteinen maksu maksetaan rekisteröinnin yhteydessä. Ajoneuvon omistusta verotetaan vuosittain maksettavalla ajoneuvoverolla, kun taas käyttövaiheen veroksi luokitellaan ajettujen kilometrien mukaan kertyvät polttoaineverot.

Useilla mailla on moottoriteillä käytössään lisäksi veronluonteisia tietulleja, joilla rahoitetaan liikenteen infrastruktuurin rakentamista ja ylläpitoa. Myös Suomessa on keskusteltu tietullien käyttöönotosta. Tietullit ovat kuitenkin hallinnollisesti kallis veronkeräämismuoto. Lisäksi tietullit ohjaavat raskasta liikennettä muille tullivapaille ja usein huonompikuntoisille teille.

5.1 Autovero on muuttunut ympäristöperusteiseksi

Autovero on ajoneuvon arvoon perustuva kertaluonteinen vero, jota maksetaan henkilö- ja pakettiautoista, moottoripyöristä sekä eräistä muista ajoneuvoista, jotka otetaan käyttöön tai rekisteröidään Suomessa ensimmäisen kerran. EU:n ulkopuolelta tuotavista ajoneuvoista kannetaan lisäksi tulli ja maahantuonnin arvonlisävero. Autoverovelvollisia ovat pääsääntöisesti ajoneuvon maahantuoja tai Suomessa valmistetun ajoneuvon valmistaja. Autoveron tuotto vuonna 2014 oli 916 miljoonaa roa. Autoveron tuotosta lähes 90 prosenttia kertyy uusien ajoneuvojen hankinnasta.

Autoveroa on kannettu Suomessa vuodesta 1958 lähtien. Euroopassa ajoneuvon hankintaan perustuvat erityisverot ovat melko yleisiä, mutta niiden määräytymisperusteet ja taso vaihtelevat maittain huomattavasti. Joissakin maissa vero perustuu pelkästään ajoneuvon teknisiin ominaisuuksiin. Tavallisempaa kuitenkin on, että teknisten ominaisuuksien ohella vero kytketään ajoneuvon arvoon. Yhä useammin ajoneuvon verotusarvoon vaikuttavat nimenomaan ympäristöominaisuudet, kuten auton hiilidioksidipäästötaso tai polttoainekulutus. Esimerkiksi EU-maista yli puolessa maan autovero määräytyy päästöjen perusteella. Useilla EU-mailla on myös verokannustimia ladattavien sähköautojen ostoon ja käyttöön. (ACEA 2014)

Ajoneuvoperusteiset verot eivät kuulu EU:ssa veroharmonisoinnin piiriin. Niitä kuitenkin muitakin kulutuksen veroja rajoittaa kuitenkin EU:n perustamissopimuksen verosyrjäntäkielto. Sen mukaan koti- ja ulkomaisiin tavaroihin ja palveluihin kohdistu-

vien verojen ja maksujen tulee olla yhtä korkeita²⁹. Suomen autoverotukseen kuului aikaisemmin syrjiviä elementtejä, kun autovero määräytyi eri tavoin kaupan eri portaissa. EY-tuomioistuimen päätöksen johdosta autoverotuksen rakennetta uudistettiin v. 2003. Samalla kevennettiin uusien autojen ja moottoripyörien verotusta.

Päästökauppaan liittyen Euroopan komissio on ehdottanut Suomen tavoiteltavaksi päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden päästövähennykseksi 16 prosenttia vuoteen 2005 nähden. Liikenne aiheuttaa suuren osan päästökaupan ulkopuolisista päästöistä³⁰, ja autoverotaulukot muutettiin Suomessa ympäristöperusteisiksi siten, että enemmän hiilidioksidia päästävistä ajoneuvoista maksetaan korkeampaa autoveroa. Uudistus toteutettiin henkilöautojen osalta vuoden 2008 alussa ja pakettiautoilla muutos tapahtui seuraavan vuoden alussa. Myöhemmin uudistukset ovat laajentuneet myös nestemäisten polttoaineiden verotukseen ja ajoneuvoverotukseen.

Autoveron määrä lasketaan prosentiosuutena ajoneuvon verotusarvosta, joka on ajoneuvon yleinen vähittäismyyntiarvo. Yleisellä vähittäismyyntiarvolla tarkoitetaan samanlaisen ajoneuvon yleistä hintatasoa veroineen kuluttajalle. Tulli vahvistaa uusien ajoneuvojen verotusarvot kullekin kaupalliselle nimikkeelle. Jos yleistä vähittäismyyntiarvoa ei ole käytettävissä, verotusarvo määritetään siitä hinnasta, jolla samanlaisia ajoneuvoja yleensä ilmoitetaan myytäväksi vähennettynä tavanomaisten alennusten³¹ määrällä. Käytettyjen ajoneuvojen yleiset vähittäismyyntiarvot määritetään tilastollisin menetelmin markkinoilta saatavien hintatietojen perusteella.

Taulukko 8 esittää laskelman uuden henkilöauton verotuksesta. Autoverojen osuus henkilöauton verotusarvosta on 28,1 prosenttia. Kun autoveron määrään lisätään ajoneuvosta maksetut arvonlisäverot, verojen osuus autosta maksetusta hinnasta nousee yhteensä 43 prosenttiin.

Taulukko 8 Esimerkki uuden henkilöauton verotuksesta vuonna 2014. Lähde: Tulli, Autoverotuksen asiakasohje 25, elokuu 2014

Veroprosentti 28,1 verotaulukosta I (todellisen hiilidioksidipäästön perusteella)	
Ajoneuvon autoveroton yleinen pyyntihinta Suomessa (sis. alv)	24 000,00
josta arvonlisävero	4 645,16
Vähennetään tavanomaiset alennukset (5,5 % * 24 000 € + 250 €)	1 570,00
Ajoneuvon yleinen autoveroton myyntihinta	22 430,00
Ajoneuvon yleinen, verot sis. vähittäismyyntiarvo eli verotusarvo	31 196,10
Autovero (28,1 % * 31 196,10 €)	8 766,10
Verot yhteensä (43 %)	13 411,26
Nettohinta	17 784,84

²⁹ EU:n sisämarkkinoilla toisen jäsenmaan tuotteeseen ei saa kohdistaa kireämpää verotusta kuin kotimaiseen vastaavaan tuotteeseen. Toisesta jäsenvaltiosta hankittavaa ajoneuvoa ei voi siten verottaa tuonnin yhteydessä ankarammin kuin sillä määrällä veroa, joka sisältyy samanlaisen maassa jo olevan ajoneuvon jäljellä olevaan arvoon.

³⁰ Liikenteen osuus Suomen hiilidioksidipäästöistä on n. viidennes, ja tieliikenteen osuus tästä on n. 80 %. (HE 125/2014 vp)

³¹ Uuden ajoneuvon verotuksessa tavanomaisina alennuksina vähennetään 5,5 prosenttia ja 250 euroa, kuitenkin enintään 20 prosenttia.

Henkilö- ja pakettiautoista ensirekisteröinnin yhteydessä kannettava autovero on porrastettu auton polttoaineen ominaiskulutusta vastaavien hiilidioksidipäästöjen (CO₂ -päästö) perusteella. Hiilidioksidipäästöllä tarkoitetaan ajoneuvon valmistajan EU-tyyppihyväksynnässä ilmoittamaa yhdistettyä kaupunki- ja maantieajon polttoaineen ominaiskulutusta vastaavaa hiilidioksidipäästöä, jonka yksikkönä käytetään grammaa per kilometri. Käytännössä vuoden 2001 ja 2002 alun jälkeen ensimmäistä kertaa käyttöön otettujen henkilöautojen veroprosentti määräytyy hiilidioksidipäästöjen perusteella. Jos ajoneuvon hiilidioksidipäästöä ei ole tiedossa, veroprosentti määräytyy ajoneuvon kokonaismassan ja käyttövoiman perusteella. Autoverotaulukot esitetään liitteessä 13. (Tulli 2014)

Uutena verotetuista ajoneuvoista kannetaan veroa keskimäärin 7 295 euroa ja käytettynä verotettavista 5 476 euroa. (HE 125/2014 vp) Uudesta pakettiautosta maksetaan autoveroa noin 6 000 euroa (Punakallio 2012). Henkilö- ja pakettiautoille sovelletaan pääsääntöisesti samaa hiilidioksidiperusteista verotaulukkoa, mutta tavarankuljetukseen tarkoitettujen pakettiautojen verotusta voidaan keventää auton kokonaismassan perusteella tehtävällä vähennyksellä. Moottoripyörille ei sen sijaan ilmoiteta hiilidioksidipäästöjä, minkä vuoksi niiden verotus määräytyy moottorin iskutilavuuden mukaan. Moottoripyörien veron osuus on 9,8–24,4 prosenttia ajoneuvon verotusarvosta.

Vuodesta 2007 vuoden 2014 toukokuuhun ensirekisteröityjen henkilöautojen keskimääräinen hiilidioksidipäästö on alentunut 177 grammasta 129 grammaan kilometriltä, eli noin 27 prosenttia (HE 125/2014 vp). Laskun arvioidaan jatkuvan edelleen noin 3–4 % vuosivauhtia, mikä johtaa verotaulukon pysyessä samana verokertymän pienenemiseen. Vuonna 2013 uusien henkilöautojen keskimääräisen hiilidioksidipäästön mukaan laskettu autoveroprosentti oli 22,5, kun se aikaisemmin oli selvästi korkeampi. Käytetyillä autoilla vastaavaa laskua ei ole tapahtunut johtuen ainakin osittain käytettyjen autojen matalammasta verotusarvosta. Käytettynä tuotujen autojen keskimääräinen veroprosentti on pysytellyt noin 30 prosentissa. Myös pakettiautojen keskimääräinen hiilidioksidipäästö on pysynyt pääosin entisellä tasolla.

Autoverolakia on muutettu vuoden 2008 rakennemuutoksen jälkeen muutamaa otteeseen. Vuoden 2009 alussa luovuttiin kantamasta autoverolle arvonlisäveron suurista veroa. Samalla kuitenkin korotettiin autoveroa, joten verotaso pysyi ennallaan. Toinen keskeinen muutos tehtiin vuonna 2012, jolloin autoveron tasoon tehtiin korotus ja verotaulukon ääripäitä laajennettiin verotuksen ohjausvaikutuksen voimistamiseksi. Autoveron osuus ajoneuvon verotusarvosta nousi vuoden 2012 huhtikuun alusta 5–50 prosenttiin. Sitä ennen autoveroasteikko vaihteli 12,2 ja 48,8 prosentin välillä. Autoveroa kiristettiin, koska autojen keskimääräiset hiilidioksidipäästöt olivat pienentyneet ja verotuotot sen myötä supistuneet. Päästöjen vähentämiseksi autoveron ohjausvaikutuksen tulee olla tarpeeksi voimakas, sillä uusilla vähäpäästöisillä autoilla, erityisesti dieselkäyttöisillä autoilla, ajetaan käytännössä vanhoja autoja enem-

män³². Vuonna 2013 bensiinikäyttöisellä henkilöautoilla ajettiin keskimäärin 15 300 kilometriä ja dieseliä käyttävillä henkilöautoilla noin 25 900 kilometriä. Pakettiautojen keskimääräinen liikennesuorite on noin 11 600 kilometriä vuodessa. (HE 124/2014 vp).

Tuorein muutos autoveroon tehtiin kuluvaan vuoden alussa, jolloin takseille myönnettävä autoveron alennus poistettiin. Isojen erikoisvarusteltujen esteettömien tilataksien, koulukuljetustaksien ja invataksien autoverotuet kuitenkin säilytettiin. Myös maahanmuuton yhteydessä muuttotavarana tuotavien ajoneuvojen veronalennus poistettiin³³. Uudistusten tavoitteena on kasvattaa autoveron tuottoa.

Käytettyjen ajoneuvojen verotus määräytyy nykyisin samoilla perusteilla kuin uuden auton verotus. Autoa saa käyttää vasta sen jälkeen kun verot on määrätty ja maksettu. Verot määrää Tulli. Käytettyjen ajoneuvojen hinnat eli verotusarvot perustuvat markkinoilta kerättyihin hintahavaintoihin. Jos verotusarvoa ei pystytä määrittämään, käytetyn ajoneuvon verotusarvo voidaan laskea vastaavan uuden ajoneuvon yleisen vähittäismyyntiarvon perusteella. Tällöin ajoneuvon arvoa alennetaan sen iän perusteella.³⁴ Käytettyjen henkilöautojen veron määrää voi arvioida Tullin MAHTI-tietojärjestelmän perusteella. Henkilöautojen yksilöllisistä veroprosenteista on luovuttu vuonna 2008.

Noin kahdessa kolmesta OECD-maasta on käytössä autoveron tyyppinen rekisteröintimaksu. Näistä maista yli puolessa autovero määräytyy ympäristöveroperusteisesti. Maittaiset vaihtelut autoveron tasossa ovat kuitenkin suuria. Keveimpiin autoverottajiin kuuluvat Yhdysvallat, Sveitsi ja Japani. OECD-maiden kirein autoverottaja on Tanska, jossa autoveron määrä voi olla kaksinkertainen auton hintaan verrattuna. Suomen autoverotus ylittää reilusti OECD-maiden keskiarvon. (OECD 2014)

Kilpailu asiakkaista pakottaa autotehtaat huomioimaan maiden verotason hinnoittellessaan tehtailta lähteviä autoja. Erot maiden välillä ovat tosin supistuneet viime vuosina. Euromaiden autovalmistajien matalimmat veroa edeltävät hinnat löytyivät vuonna 2010 keskimäärin Kreikasta, Sloveniasta ja Maltalta. Koko EU-alueella veroa edeltävät hinnat ovat matalimmat Tanskassa, Unkarissa ja Britanniassa. Vastaavasti matalan autoverotuksen maissa, kuten Saksassa ja Luxemburgissa, autojen verottomat tehdashinnat ovat korkeita. (European Commission 2011b)

Komissio ehdotti vuonna 2005 vaihtoehtoja henkilöautojen verotuksen yhdenmukaistamiseksi. Näistä pisimmälle menevä vaihtoehto esitti rekisteröintiveron poistamista kokonaan kymmenen vuoden pituisen siirtymäkauden aikana, hiilidioksidi-

---

³² Uuden auton hankinta ei välttämättä vähennä ympäristön kuormitusta, jos uusi auto on moottoriltaan aikaisempaa suurempi, tilavampi ja jos sillä ajetaan aiempaa enemmän.

³³ Maahanmuuton yhteydessä tuotavia ajoneuvoja, jotka on rekisteröity muuttavien henkilöiden käyttöön tai joiden hankinnasta on tehty sitova sopimus ennen lain voimaantuloa, koskee kuitenkin vuoden 2017 loppuun ulottuva siirtymäaika.

³⁴ Käytetyn ajoneuvon tavanomaisten alennusten määrä on viisi prosenttia lisätynä 750 eurolla käytetyn ajoneuvon pyyntihinnasta tai 1500 euroa riippuen siitä, kumpi edellä mainituista vaihtoehtoista johtaa suurempaan vähennykseen. Vähennys voi olla kuitenkin maksimissaan 30 prosenttia pyyntihinnasta.

perusteen sisällyttämistä ajoneuvoveropohjaan ja rekisteröintiveron palautusjärjestelmän käyttöönottoa sisämarkkinoilla. Rekisteröintiveron palautusjärjestelmällä es-tettäisiin kaksinkertainen autoverotus vietäessä tai siirrettäessä auto pysyvästi toiseen jäsenvaltioon. Asteittainen rekisteröintiverosta luopuminen ei pienentäisi jäsenvaltioiden verotuloja, jos sen ohella nostettaisiin samanaikaisesti autojen käyttömaksuja tai muita veronluonteisia maksuja. (Euroopan yhteisöjen komissio 2005). Ehdotus ei ole edennyt neuvostossa jäsenmaiden erimielisyyden vuoksi eikä uusia ehdotuksia ole työstetty. Erityisesti Iso-Britannia on vastustanut veroharmonisoinnin laajentamista.

5.2 Ajoneuvoveron merkitys on kasvamassa

Autoista peritään lähes kaikissa EU-maissa vuosittaista käyttömaksua eli ajoneuvove-roa. Tyypillisesti se perustuu joko auton painoon, käyttöön, ajoneuvotyyppiin, te-hoon tai ikään tai se voi olla kiinteä maksu. Useissa maissa dieselautojen vuotuinen käyttömaksu on korkeampi kuin bensiinikäyttöisten autojen, mitä perustellaan tar-peella tasata bensiini- ja dieselautojen käyttökustannuksia. Käyttömaksua uudiste-taan yhä useammassa maassa hiilidioksidipäästöihin perustuvaksi niissä autoissa, joista hiilidioksidipäästötiedot ovat selvillä. Ajoneuvovero on kuitenkin kansallinen vero, jota ei ole harmonisoitu EU:ssa, lukuun ottamatta raskaiden ajoneuvojen vuo-tuista käyttömaksua.

Ajoneuvovero³⁵ koostuu Suomessa *perusverosta* ja *käyttövoimaverosta*. Perusveroa maksetaan kaikista ajoneuvoliikennerekisteriin merkityistä henkilö-, paketti- ja mat-kailuautoista sekä tietyistä erityisajoneuvoista. Rekisteröidyistä henkilö-, paketti-kuorma- ja erikoisautoista, jotka käyttävät kokonaan tai osaksi muuta polttoainetta kuin moottoribensiiniä, on maksettava käyttövoimaveroa. Ajoneuvovero määräytyy päiväkohtaisesti kertomalla veron senttimäärä ajoneuvon rekisterissä oloajan päivien lukumäärällä. Veroa ei siten peritä niiltä päiviltä, jolloin auton on ilmoitettu olevan poissa liikennekäytöstä. Vero kannetaan etukäteen juoksevalta 12 kalenterikuukau-den pituiselta jaksolta ja peritään verolipulla.

Perusvero on puhtaasti fiskaalinen vero, jonka tarkoituksena on tuottaa valtiolle mahdollisimman paljon verotuloja. Se muutettiin ympäristöperusteiseksi vuoden 2010 alussa³⁶, mutta uusia veroperusteita alettiin soveltaa täysimääräisesti vasta 1.3.2011³⁷. Perusvero on porrastettu uudempien³⁸ ajoneuvojen osalta valmistajan ilmoittaman polttoaineen ominaiskulutuksen eli hiilidioksidipäästöjen perusteella. Vanhempien tai sellaisten ajoneuvojen, joille ei ole määritelty hiilidioksidipäästöta-soa, perusvero lasketaan ajoneuvon kokonaismassan perusteella. Kokonaismassan

³⁵ Dieselautojen vuosittainen käyttövoimavero toteutettiin aikaisemmin erillisellä moottoriajoneuvove-rolle. Moottoriajoneuvovero yhdistettiin ajoneuvoveroon vuonna 2004.

³⁶ Aikaisemmin ajoneuvoveron perusvero oli porrastettu kahteen veroluokkaan ajoneuvon iän mukaan. Ajoneuvoveron käyttövoimavero määräytyi sen sijaan ajoneuvon painon mukaan. Ks. Punakallio 2007.

³⁷ Viive aiheutuu verovelvollisten yhdenvertaisuusvaatimuksesta ja siitä, että perusvero kannetaan päi-väkohtaisesti etukäteen 12 kuukauden ajanjaksolta.

³⁸ Ensimmäisen kerran vuonna 2002 tai myöhemmin käyttöönotettujen henkilöautojen sekä niiden henkilöautojen, joiden kokonaismassa on enintään 2500 kg ja jotka on otettu ensimmäisen kerran käyt-töön vuonna 2001. Pakettiautoilla perusvero määräytyy päästöperusteisesti ensimmäisen kerran vuonna 2008 tai myöhemmin käyttöönotettujen ajoneuvojen kohdalla.

perusteella verotettujen ajoneuvojen määrä laskee ajoneuvokannan uusiutuessa, mutta niiden osuus on yhä varsin suuri, noin 34 prosenttia. Kokonaisuudessaan perusteella määräytyvä vero on keskimäärin jonkin verran korkeampi kuin päästöperusteisesti määräytyvä ajoneuvovero, vaikka massaperusteinen verotaulukko on mitoitettu päästöperusteista taulukkoa lievemmäksi.

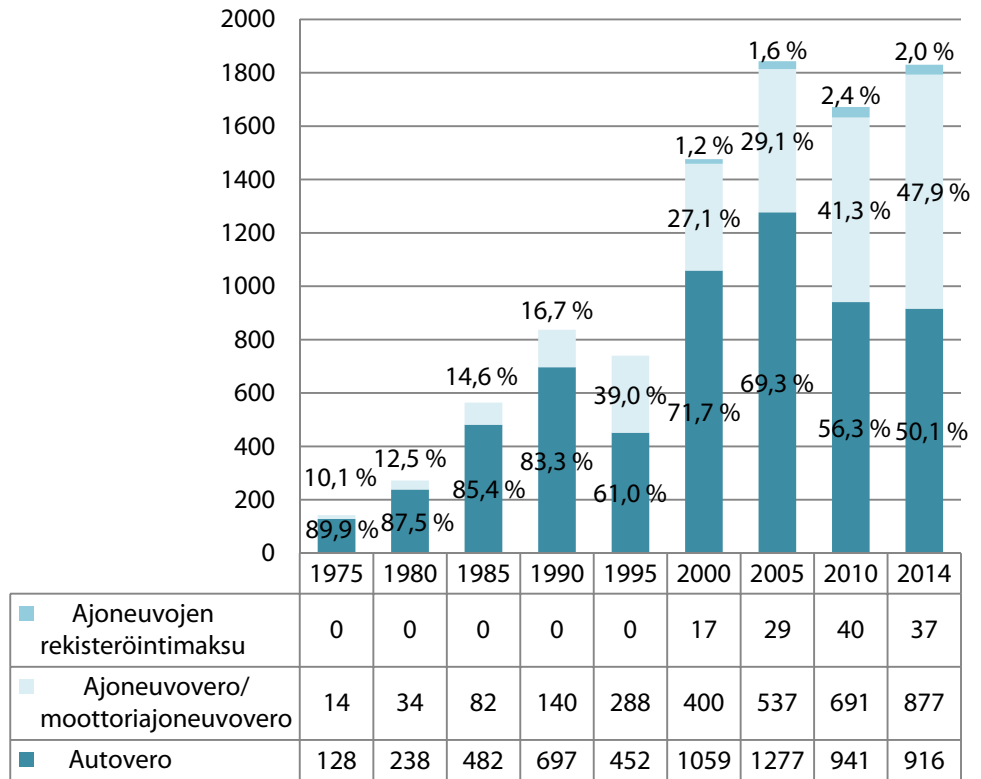
Hiilidioksidipäästöihin perustuvaan verotukseen siirtymisen jälkeen perusveron taso on korotettu vuoden 2012 alussa tulleealla lainmuutoksella ja uudestaan kuluvan vuoden alusta. Uusimman korotuksen vaikutus päästöjen mukaan määräytyvään veroon keskimääräisellä rekisterissä olevalla autolla on 61 euroa. Myös kokonaisuudessaan perusteella määräytyvää verotaulukkoa korotettiin 60 eurolla. Taulukon rakenne säilytettiin ennallaan.

Ajoneuvoveron perusvero on 70 euroa vuodessa, jos ajoneuvon hiilidioksidipäästö on 0 grammaa kilometriltä. Korkeimmillaan perusvero voi olla 618 euroa vuodessa (ks. liite 14). Rekisterissä olevilta henkilöautoilta perittävä keskimääräinen ajoneuvoveron perusvero on noin 230 euroa vuodessa ja pakettiautoilta perittävä vero noin 294 euroa vuodessa. Uutena hankittavien ja käyttöönotettujen henkilö- ja pakettiautojen keskimääräinen vero on huomattavasti alempi kuin rekisterissä olevien ajoneuvojen keskimääräinen vero: henkilöautojen keskimäärin 160 euroa ja pakettiautojen 246 euroa vuodessa. Matkailuautojen keskimääräinen perusvero on noin 595 euroa vuodessa. (HE 125/2014 vp)

Ajoneuvoveron käyttövoimaveroa maksetaan siis ajoneuvoista, joita käytetään muulla voimalla tai polttoaineella kuin moottoribensiinillä. Sen tarkoituksena on paitsi tuottaa valtiolle verotuottoja niin myös tasata bensiini- ja dieselautojen välisiä käyttökustannuksia. Henkilöautojen käyttövoimaveron taso on yhteydessä liikennepolttoaineiden verotasoon. Pakettiautojen ja kuorma-autojen käyttövoimaverolla ei ole vastaavaa verotusta tasaavaa vaikutusta. Käyttövoimaveron ei perustu ajoneuvon päästöihin, vaan se määräytyy päiväkohtaisesti porrastuen ajoneuvon kokonaisuudessaan. Vuoden 2012 alussa henkilö- ja kuorma-autojen käyttövoimaveron aleni dieselpolttoaineen veronkiristyksen vuoksi. Esimerkiksi henkilöautojen päiväkohtainen käyttövoimaveron aleni 6,7 sentistä 5,5 senttiin jokaiselta alkavalta 100 kilolta. Pakettiautojen käyttövoimaveron on edelleen 0,9 senttiä jokaiselta alkavalta 100 kilogrammalta. (HE 125/2014 vp)

Ajoneuvoperusteiset verot tuottivat Suomessa 1,8 miljardia euroa vuonna 2014, mikä on n. 2 prosenttia kaikista verotuloista (ks. Kuvio 19). Summasta 916 milj. euroa kertyi autoverosta, 877 milj. euroa ajoneuvoverosta ja 37 milj. euroa ajoneuvojen rekisteröintimaksusta. Vaikka autoveron tuotto on yhä ajoneuvoveron kertymää suurempi, ajoneuvoveron tuotto on kasvanut jo pidemmän aikaa autoveroa voimakkaammin. Esimerkiksi vuonna 2000 ajoneuvo- ja moottoriajoneuvoverojen osuus kaikista ajoneuvoperusteisista veroista oli 27,4 prosenttia, kun vuonna 2014 osuus oli jo 47,9 prosenttia. Muutos heijastaa sekä EU:n tasolla että Suomessa näkyvää pitkän tähtäimen suuntausta siirtää verotuksen painopistettä auton hankintavaiheen verotuksesta käyttövaiheen verotukseen. Tällä halutaan edistää autokannan uusiutumista tehokkaampiin ja ympäristöystävällisempiin malleihin.

Kuvio 19 Ajoneuvoperusteisten verojen kertymät erinä vuosina aikavälillä 1975–2014. Lähteet: OECDiLibrary, Tilastokeskus.

6 YMPÄRISTÖVEROT

OECD lukee ympäristöveroiksi verot ja maksut, joita sovelletaan sellaiseen veropohjaan, jolla on merkityksellinen vaikutus ympäristöön. Tilastokeskuksen mukaan ympäristövero tai maksu kohdistuu johonkin mitattavaan fyysiseen suureeseen, joka vaikuttaa haitallisesti ympäristöön. Määrittelyssä keskeistä on näin ollen veropohja - ei veron luonne tai nimitys. Ympäristöverojen tarkastelu yhtenä kokonaisuutena on siis tapa koota yhteen sellaisia tässä selvityksessä muissa luvuissa käsiteltyjä verolajeja, joilla on vaikutusta ympäristöön. Verotuottojen keräämisen ohella ympäristöverojen tavoite on maksattaa luonnonvarojen käyttäjällä ympäristön käytöstä aiheutuva (negatiivinen) ulkoisvaikutus³⁹ ja ohjata luonnonvarojen käyttöä ympäristöä säästävään suuntaan. Jos ympäristövero ohjaa käyttäytymistä tehokkaasti, ympäristöä kuormittava toiminta vähenee ja ympäristöverojen veropohja ja tuotto vähitellen pienenevät. (Punakallio 2007)

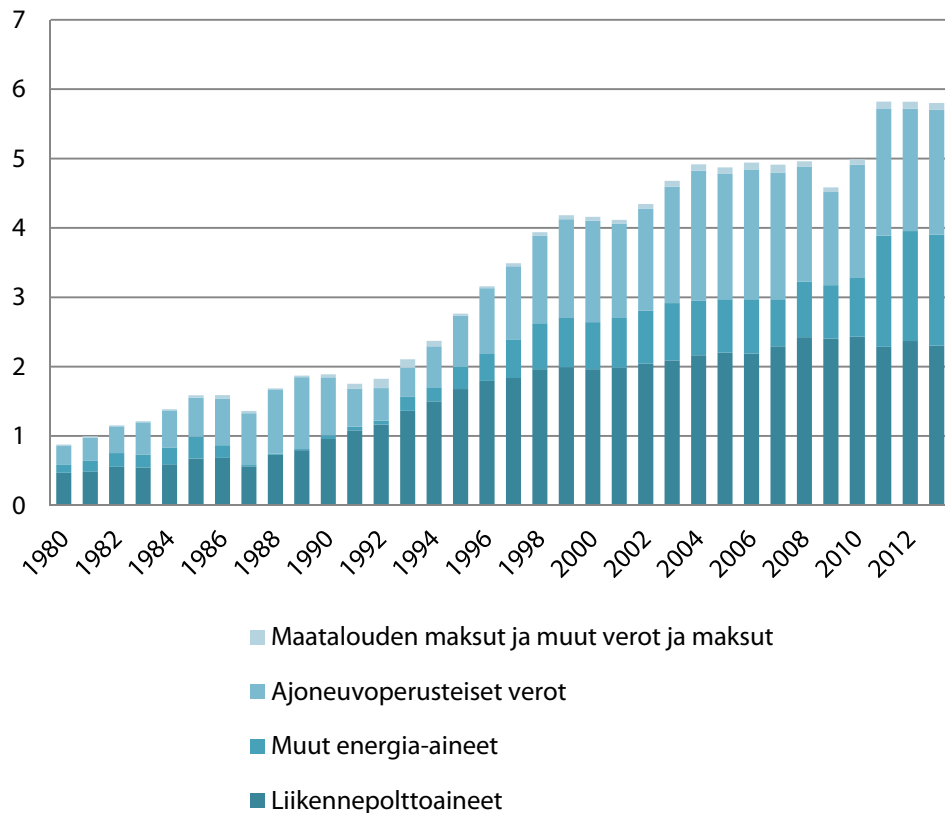
Ympäristöveroja kerättiin Suomessa vuonna 2013 yhteensä n. 5,8 mrd. euroa (Kuvio 20). Ympäristöveroja kannetaan Suomessa liikennepolttoaineista, kuten moottoribensiinistä ja dieselöljystä, sekä muista energia-aineista, eli kevyestä ja raskaasta polttoöljystä, kivihiilestä, polttoturpeesta, maakaasusta ja sähköstä. Vuodesta 2011 lähtien mukana ovat myös biopolttoaineet. Ajoneuvoperusteisia ympäristöveroja ovat autovero ja ajoneuvovero (ml. moottoriajoneuvovero). Maatalouden ympäristöveroja, eli torjunta-ainemaksua ja lannoiteveroa, kannettiin vuoteen 2007 saakka. Muita ympäristöperusteisia veroja ovat jätevero, juomapakkausvero, vesiensuojelumaksu, öljyjättemaksu ja öljysuojamaksu. Ympäristöverojen lisäksi vuonna 2013 kerättiin n. 1,2 mrd. euroa ympäristöperusteisia palvelumaksuja, joita ovat vesi- ja jätevesimaksut sekä jätehuoltomaksut.

Vuoden 2013 ympäristöveroista 40 prosenttia tuottivat liikennepolttoaineiden verot, kun taas ajoneuvoperusteisten verojen kertymä vastaa n. 30 prosenttia ympäristöveroista. Polttoöljy, kivihiili, polttoturpe, maakaasu ja sähkö yhdessä muodostivat n. 28 prosenttia ympäristöverokertymästä vuonna 2013. Päästöverojen osuus Suomen ympäristöveroista on alle kaksi prosenttia, tästä suurin osa on jäteveroa. Resurssiveroja Suomessa ovat metsästyksen ja kalastuksen lupamaksut. (Tilastokeskus, 2014)

---

³⁹ Ulkoisvaikutuksia syntyy luonnonvarojen käytön ohella esimerkiksi ympäristönhuollosta ja mahdollisten ympäristövahinkojen korjaamisesta.

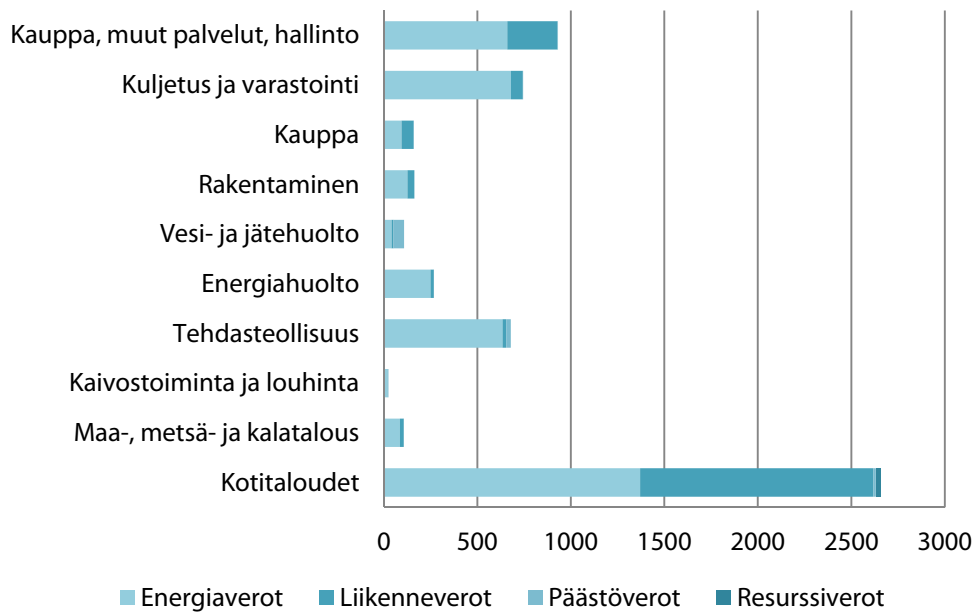
Kuvio 20 Ympäristöverojen kertymä 1980–2013, mrd. euroa. Lähde: Tilastokeskus.

Ympäristöverojen kertymä kasvoi nopeasti erityisesti 1990-luvulla. Vuoden 2009 talouskasvun pudotus näkyy myös ympäristöverojen kertymässä. Vuonna 2011 energiaveroja (pl. liikenteen polttoaineet) korotettiin n. 700 milj. eurolla työnantajan kansaneläkemaksun poistamisesta aiheutuvien verotuottomenetysten vuoksi, mikä näkyy ympäristöverotuottojen tason selkeänä nousuna. Samalla energiaverotuksessa siirryttiin ympäristöohjausta korostavaan energiasisältöön ja hiilidioksidipäästöihin perustuvaan veroon kaikkien polttoaineiden osalta turvetta lukuun ottamatta.

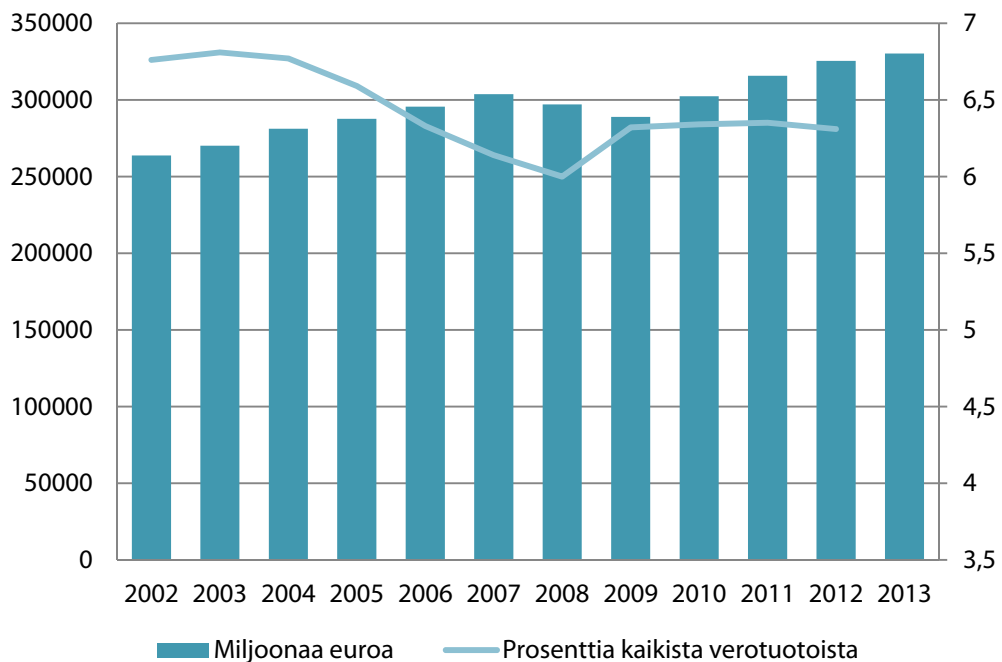
Ympäristöverojen kiristykset kohdistuvat pääasiassa kuluttajille ja vain osalle yrityksistä. Kotitalouksille kohdistui vuonna 2012 n. 45 prosenttia ympäristöveroista (Kuvio 21). Kulutusverotusta on viime vuosina kiristetty melko paljon fiskaalisista syistä, mikä on heikentänyt kuluttajien ostovoimaa. Lisäksi kulutusverojen usein ajattellaan olevan regressiivisiä, kun pienemmissä tuloluokissa maksettujen kulutusverojen osuus tuloista on suhteellisesti suurempi. Toisaalta esimerkiksi Tuulin (2009) mukaan polttoaineverotuksen kiristäminen ei kohdistune erityisen voimakkaasti alimpiin tulo- ja kulutusluokkiin. Kulutusveron kiristyksen vaikutus on siis riippuvainen verotuksen kohteena olevasta hyödykkeestä tai palvelusta. Vaikutuksia voidaan myös voimistaa tai vaimentaa muiden veropoliittisten muutosten ja tukien kohdistamisen avulla.

Kuvio 21 Ympäristöverot toimialoittain v. 2012, milj. euroa. Lähde: Tilastokeskus.

EU-maissa kerättiin ympäristöveroja (energia-, liikenne-, päästö- ja resurssiveroja) vuonna 2013 yhteensä 330 miljardia euroa, joka vastaa keskimäärin n. 2,5 prosenttia alueen yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta. Ympäristöverojen BKT-suhde on pysynyt melko vakaana viimeisen kymmenen vuoden ajan, kun taas ympäristöverojen osuus kaikista verotuotoista on ollut laskusuunnassa.

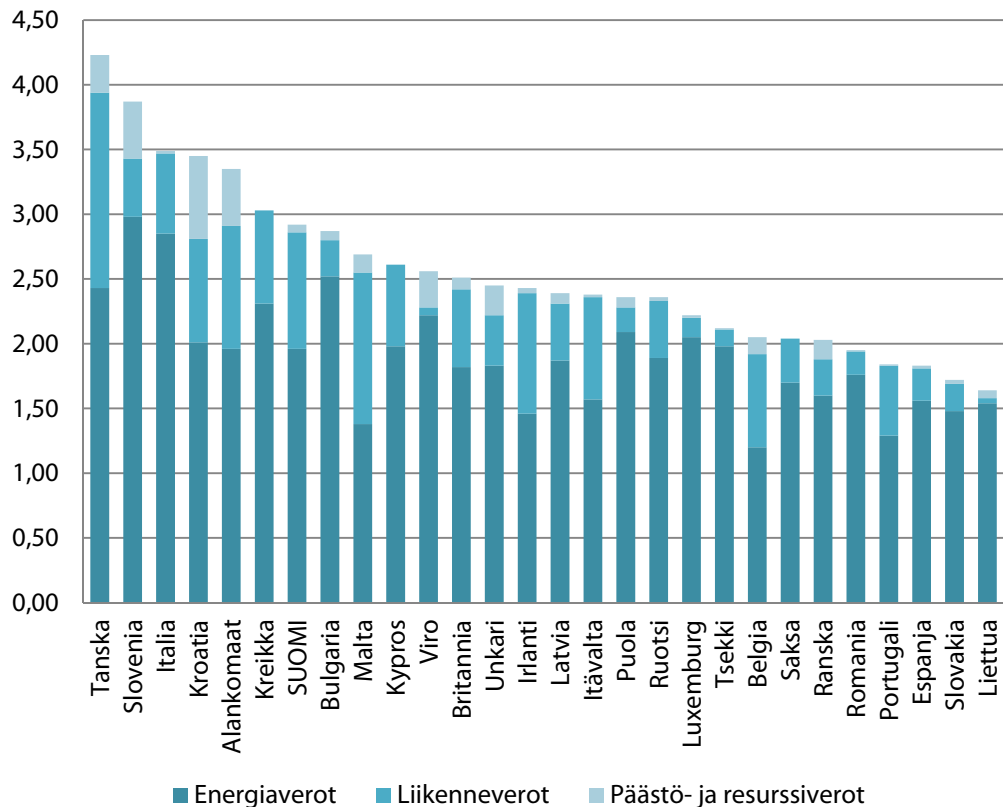
Kuvio 22 Ympäristöverot EU-maissa v. 2002–2013. Lähde: Eurostat.

Ympäristöverojen suhde bruttokansantuotteeseen vaihtelee EU-maissa Tanskan 4,2 prosentista Liettuan 1,6 prosenttiin vuonna 2013 (Kuvio 23). Suurin osa ympäristöveroista muodostuu kaikissa EU-maissa energiaveroista. Päästö- ja resurssiverot ovat vain pienessä roolissa ympäristöverojen kokonaisuuteen nähden.

Kuvio 23 Ympäristöverot EU-maissa v. 2013 suhteutettuna BKT:een, %.
Lähde: Eurostat.

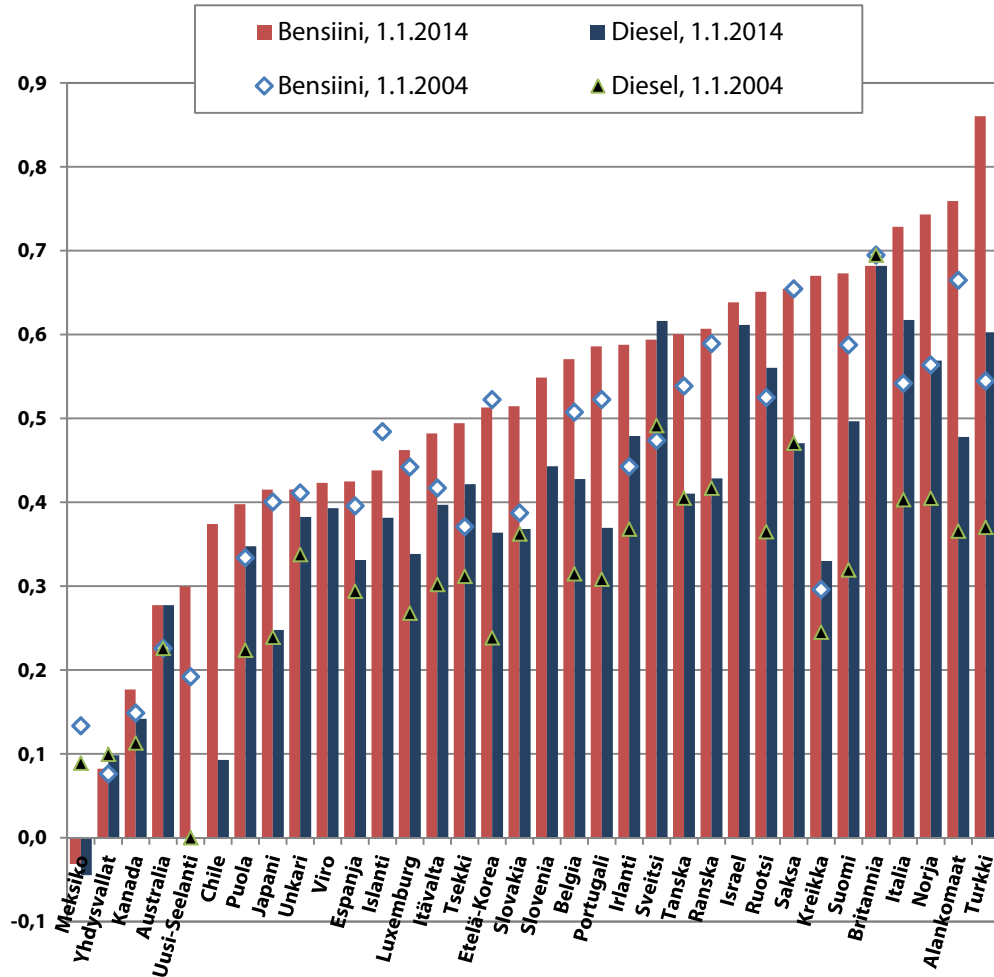

Kun ympäristövero tehokkaasti toimiessaan vähitellen johtaa veropohjan ja verotuottojen pienenemiseen, ei pelkästä verotuottojen määrästä voi aina päätellä ohjauskeinojen tehoa tai määrää. Esimerkiksi ympäristölle vähemmän haitallinen energiavaihtoehto voi olla kevyemmin verotettu kuin haitallisempi vastine, jolloin siirtymä ympäristöystävällisempään kulutukseen pienentää verokertymää. Oheisessa OECD:n kuviossa (Kuvio 24) on vertailtu bensiinin ja dieselin verotaso OECD-maissa vuosien 2004 ja 2014 alussa. Sekä bensiinin että dieselin verotaso on vertailuajankohtana nostanut kolme neljästä OECD-maasta⁴⁰. Suurin senttimääräinen korotus bensiinin verotuksessa tehtiin Kreikassa, Turkissa, Italiassa ja Norjassa. Myös prosentuaalisesti verot kohosivat eniten Kreikassa ja Turkissa. Islannissa ja Britanniassa bensiinin verotaso aikavälillä putosi. Suomessa bensiinin veronkorotus on OECD-maiden median tasolla. Dieselin veronkorotus on Suomessa 2004–2014 ollut yli 50 prosenttia, joka on OECD-maiden kärkitasoa Turkin, Puolan ja Ruotsin ohella. Lähes kaikissa

⁴⁰ Chilen, Israelin, Slovenian ja Viron osalta ei ole vertailutietoa vuodelta 2004. Meksikossa liikenteen polttoaineen kuluttajahintojen vaihtelua pyritään tasaamaan siten, että öljyn kansainvälisen hinnan noustessa polttoainevero muuttuu tueksi.

OECD-maissa dieselin verotaso on bensiinin verotusta matalammalla dieselin haitallisemmista ympäristövaikutuksista huolimatta. Toisaalta dieselin verotusta on keskimäärin kiristetty enemmän.

Kuvio 24 Bensiinin ja dieselin verotasot OECD-maissa 1.1.2004 ja 1.1.2014, euroa/litra. Lähde: OECD.

7 LOPUKSI

Kulutusverotuksen tasoa Suomessa voidaan luonnehtia kohtuullisen kireäksi. Eri tavoilla mitattuna kulutusverot asettuvat kansainvälisten vertailujen keskitasolle tai hieman sen yläpuolelle.

Perinteisesti kulutusverotusta on Suomessa muutettu varsin harvakseltaan. Kuluneen vaalikauden aikana kulutusverotusta on Suomessa kuitenkin kiristetty vuositasolla noin 2,4 mrd. euroa, josta arvonlisäveron korotuksen osuus on noin kolmannes. Viime vuosina myös useat muut Euroopan maat ovat joutuneet kääntymään laajapohjaisten kulutusverojen puoleen paikatakseen alijäämäistä valtiontaloutta. Erityisen tiheään on kiristetty arvonlisäverotusta. Vuoden 2008 alkuun verrattuna yleistä arvonlisäverokantaa on korottanut kolme neljästä EU-maasta. Suomi on 24 prosentin yleisellä arvonlisäverokannallaan nyt EU-maiden joukossa jaetulla kolmannella sijalla.

Kulutusverojen kiristykset eivät ole nostaneet Suomea kansainvälisissä vertailuissa aivan kulutusverottajien kärkeen. Suomessa tosin on kansainvälisesti korkea kokonaisveroaste, kun taas jotkut maat painottavat kulutuksen verotusta esimerkiksi ansiotuloverotuksen sijaan. OECD-maiden kulutusverokertymiä vertailtaessa kokonaisverotuottoon ja bruttokansantuotteeseen Suomen sijoitus on viime vuosina noussut. Kulutusverot ovat Suomessa vallanneet osuuksia muilta verolajeilta, ja kotimaisen bruttokansantuotteen heikko kehitys on omiaan nostamaan vastaavaa suhdelukua. Kulutuksen implisiittinen veroaste on viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomessa hieman laskenut.

Todennäköistä on, että verotuksen painopistettä siirretään tulevaisuudessa entisestään talouskasvun kannalta vähemmän haitallisen kulutusverotuksen suuntaan.

LÄHTEET

ACEA Tax Guide 2014. European Automobile Manufacturers Association.

CASE (Center for Social and Economic Research) (2014) 2012 Update Report to the Study to quantify and analyse the VAT Gap in the EU-27 Member States. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/vat_gap2012.pdf

Commission of the European Communities (2007). Proposal for a directive amending Directive 2003/96/EC as regards the adjustment of special tax arrangements for gas oil used for commercial purposes and the coordination of taxation of unleaded petrol and gas oil used as motor fuel. COM (2007) 52. Brussels.

Comparative price levels for food, beverages and tobacco, Eurostatin www-sivu. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Comparative_price_levels_for_food,_beverages_and_tobacco, 12.3.2015.

Copenhagen Economics (2007). Study on reduced VAT applied to goods and services in the Member States of the European Union. Final Report. 6503 DG TAXUD.

European Commission (2011a). A retrospective evaluation of elements of the EU VAT system. TAXUD/2010/DE/328. London 2011.

European Commission (2011b). Car prices within the European Union at 1 January 2011. European Union, 2011.

European Commission (2012). Taxation trends in the European Union. 2012 edition.

Euroopan unionin ilmastopolitiikka, ilmasto.org-www-sivu. <http://ilmasto.org/ilmastonmuutos/ilmastopolitiikka/euroopan-unionin-ilmastopolitiikka#Paeastoekauppa>, 24.3.2015.

Euroopan yhteisöjen komissio (1996). Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä. Ohjelma yhtenäismarkkinoita varten. KOM(96) 328. Bryssel.

Euroopan yhteisöjen komissio (2003). Arvonlisäverostrategian painopistealueet: nykyinen tilanne ja ajan tilalle saattaminen. Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle. KOM(2003) 614.

Euroopan yhteisöjen komissio (2005). Ehdotus neuvoston direktiivi henkilöautojen verotuksesta. KOM(2005) 261. Bryssel.

Euroopan yhteisöjen komissio (2006). Ehdotus neuvoston direktiiviksi alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien lähentämisestä annetun direktiivin 92/84/ETY muuttamisesta. KOM (2006) 286.

Euroopan yhteisöjen komissio (2011a) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle arvonlisäveron tulevaisuudesta Kohti yksinkertaisempaa, vakaampaa ja tehokkaampaa sisämarkkinoiden tarpeisiin suunniteltua alv-järjestelmää. KOM(2011) 851.

Euroopan yhteisöjen komissio (2011b) Ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY muuttamisesta. KOM(2011) 169.

Harju, Jarkko – Kosonen, Tuomas (2013) Restaurant VAT cut: Cheaper meal and more service? VAT Working Papers 52/2013. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

HE 169/2013 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalaain muuttamisesta.

HE 125/2014 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi autoverolain muuttamisesta.

Holm, Pasi - Kiander, Jaakko - Rauhanen, Timo - Virén, Matti (2007) Elintarvikkeiden arvonlisäverokannan alentamisen vaikutukset. Pellervon Taloudellisen Tutkimuslaitoksen raportteja 2000.

Honkatukia, Juha – Koljonen, Tiina - Pursiheimo, Esa (2014) EU 2030 energia- ja ilmastopakettien vaikutusarviot – väliraportti tutkimustuloksista. https://www.tem.fi/files/39569/EU_2030_valiraportti_VTTjaVATT_1-4-14_3_.pdf

Kotitaloudet maksavat 45 prosenttia ympäristöveroista, Tilastokeskuksen www-sivu. http://www.stat.fi/til/yev/2012/01/yev_2012_01_2014-09-11_tie_001_fi.html, 17.3.2015.

Martikainen, Emmi — Virén, Matti (2006) Valmisteverojen välittyminen kuluttajahintoihin Suomessa 1997–2004. VAT-keskustelualoitteita 397. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

Mathis, Alexandre (2004). VAT indicators. Directorate-General for Taxation & Customs Union working paper 2/2004. European Commission, Luxembourg.

OECD (2011), Consumption Tax Trends 2010: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/ctt-2010-en>

OECD (2012), Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/ctt-2012-en>

OECD (2014) Consumption Tax Trends 2014, OECD Publishing.
<http://dx.doi.org/10.1787/ctt-2014-en>

Oksanen, Jenni (2005). Kulutusverotus Suomessa. Verotietoa 43. Veronmaksajain Keskusliitto.

Päästökauppa, Työ- ja elinkeinoministeriön www-sivu. <https://www.tem.fi/energia/paastokauppa>, 24.3.2015.

Punakallio, Minna (2007). Verottaja ostajan kukkarolla – kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. Verotietoa 50. Veronmaksajain Keskusliitto.

Punakallio, Minna (2012). Kiristysten aika – kulutusverot meillä ja muualla. Verotietoa 65. Veronmaksajain Keskusliitto.

Rauhanen, Timo (2003). Kulutusverotuksen harmonisointi EU:ssa. Teoksessa Hjerpe et al. 2003: Verokilpailu ja Suomen verojärjestelmä. WSOY, Vantaa.

Talousneuvosto (2002). Verotus kansainvälisessä toimintaympäristössä. Työryhmäraportti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 2002/5.

Verohallinto (2014) Tele-, lähetys- ja sähköisten palvelujen arvonlisäverotus. Verohallinnon syventävät vero-ohjeet, A79/200/2014.

Tulli (2014) Autoverotuksen asiakasohje 25. CO₂-perusteinen autovero.

Tuuli (2009) Polttoaineveron ja muiden ympäristöverojen tulonjakovaikutukset. VATT Muistiot 6. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

Valtiovarainministeriö (2010). Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 51/2010. Helsinki.

Valtiovarainministeriö (2013). Sokeriverotyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 3/2013. Helsinki.

Liite 1

Kulutusverot suhteessa BKT:een ja osuutena kokonaisverotuo- tosta v. 1975-2014

Lähde: Tilastokeskus

	Kulutus- verot yhteensä, milj. €	Arvonlisä-/ liikevaihto- vero, milj. €	Muut kulutus- verot, milj. €	Kulutus- verot suh- teessa BKT:een, %	ALV / LVV suhteessa BKT:een, %	Muut kulutus- verot suhteessa BKT:een, %	Kulutus- verojen osuus kokonais- verotuo- tosta, %	ALV:n / LVV:n osuus kokonais- verotuo- tosta, %	Muiden kulutus- verojen osuus kokonaisvero- tuotosta, %
1975	2102	1030	1072	11,6	5,7	5,9	31,9	15,6	16,3
1976	2408	1121	1287	11,7	5,4	6,2	29,4	13,7	15,7
1977	2848	1393	1455	12,6	6,2	6,4	31,5	15,4	16,1
1978	3212	1606	1606	12,8	6,4	6,4	35,1	17,5	17,5
1979	3674	1791	1883	12,6	6,2	6,5	35,9	17,5	18,4
1980	4200	2062	2138	12,5	6,1	6,3	35,3	17,3	18,0
1981	4849	2425	2424	12,7	6,4	6,4	34,2	17,1	17,1
1982	5413	2670	2743	12,6	6,2	6,4	34,7	17,1	17,6
1983	6018	2994	3024	12,6	6,3	6,3	34,9	17,4	17,5
1984	7061	3722	3339	13,2	7,0	6,2	35,1	18,5	16,6
1985	7726	4173	3553	13,3	7,2	6,1	33,9	18,3	15,6
1986	8454	4646	3808	13,5	7,4	6,1	33,5	18,4	15,1
1987	9291	5528	3763	13,7	8,2	5,6	35,4	21,1	14,3
1988	11169	6507	4662	14,6	8,5	6,1	34,7	20,2	14,5
1989	12326	7361	4965	14,3	8,6	5,8	34,5	20,6	13,9
1990	12708	7519	5189	14,0	8,3	5,7	32,5	19,3	13,3
1991	12284	7171	5113	14,1	8,2	5,9	31,8	18,6	13,2
1992	11824	6579	5245	13,9	7,8	6,2	31,7	17,6	14,1
1993	11769	6504	5265	13,7	7,6	6,1	31,6	17,4	14,1
1994	12649	7009	5640	13,9	7,7	6,2	30,6	17,0	13,7
1995	13256	7622	5634	13,5	7,7	5,7	30,2	17,4	12,8
1996	13815	7996	5819	13,5	7,8	5,7	29,6	17,1	12,5
1997	15595	9144	6451	14,1	8,3	5,8	31,3	18,4	13,0
1998	16527	9701	6826	13,7	8,1	5,7	30,6	18,0	12,6
1999	17422	10137	7285	13,7	8,0	5,7	31,0	18,0	13,0
2000	18091	10869	7222	13,3	8,0	5,3	29,0	17,4	11,6
2001	18483	11118	7365	12,8	7,7	5,1	29,6	17,8	11,8
2002	19470	11731	7739	13,1	7,9	5,2	30,3	18,3	12,0
2003	20570	12487	8083	13,6	8,2	5,3	32,0	19,4	12,6
2004	21097	13010	8087	13,3	8,2	5,1	31,8	19,6	12,2
2005	21782	13748	8034	13,3	8,4	4,9	31,5	19,9	11,6
2006	22762	14537	8225	13,2	8,4	4,8	31,3	20,0	11,3
2007	23425	15207	8218	12,6	8,2	4,4	30,2	19,6	10,6
2008	24098	15658	8440	12,4	8,1	4,4	30,2	19,6	10,6
2009	23419	15176	8243	12,9	8,4	4,6	31,6	20,5	11,1
2010	24256	15533	8723	13,0	8,3	4,7	31,8	20,4	11,4
2011	27240	17315	9925	13,8	8,8	5,0	32,9	20,9	12,0
2012	28186	17987	10199	14,1	9,0	5,1	33,1	21,1	12,0
2013	29344	18848	10496	14,5	9,3	5,2	33,1	21,3	11,8
2014	29426	18842	10584	14,4	9,2	5,2	32,7	21,0	11,7

EU:n veroalue

Lähde: Tulli

Yhteisön veroalueella sovelletaan yhteisön harmonoidun välillisen verotuksen eli arvonlisä- ja valmisteverotuksen yhteisölain-säädäntöä, joka on siirretty osaksi jäsenvaltioiden kansallisia arvonlisä- ja valmisteverolakeja. Harmonoitujen valmisteverojen lisäksi on olemassa myös kansallisia valmisteveroja, joita yhteisöainsäädäntö ei koske. Harmonointi tarkoittaa verotuksen yhte-näistämistä yhteisön veroalueella.

EU-maat ja niiden alueet**Kuuluu EU:n veroalueeseen**

EU-maat ja niiden alueet	Kuuluu EU:n veroalueeseen
Alankomaat (Euroopassa sijaitsevat alueet)	kyllä
Belgia	kyllä
Bulgaria	kyllä
Espanja	kyllä
-- Kanariansaaret	ei
-- Ceuta ja Melilla	ei
Irlanti	kyllä
Italia	kyllä
-- Livigno ja Campione d'Italia	ei
-- Lugano-järven Italialle kuuluvat vesialueet	ei
Itävalta	kyllä
Kreikka	kyllä
-- Agio Óros	ei
Kroatia	kyllä
Kypros	kyllä
-- Kyproksen pohjoisosa	ei
Latvia	kyllä
Liettua	kyllä
Luxemburg	kyllä
Malta	kyllä
Portugali	kyllä
Puola	kyllä
Ranska	kyllä
-- merentakaiset departementit Guadeloupe, Ranskan Guyana, Martinique, Reunion, Mayotte	ei
-- muut merentakaiset alueet Saint Pierre-et-Miquelon sekä Uusi Kaledonia, Wallis ja Futunasaaret, Ranskan Polynesia, Ranskan territoriot Australaasiassa ja Etelämantereella	ei
Romania	kyllä
Ruotsi	kyllä
Saksa	kyllä
-- Helgoland ja Büsingen	ei
Slovakia	kyllä
Slovenia	kyllä
Suomi	kyllä
-- Ahvenanmaa	ei
Tanska	kyllä
Tšekki	kyllä
Unkari	kyllä
Viro	kyllä
Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta	kyllä
-- Gibraltar	ei

Liite 2

2/2

EU:n ulkopuoliset valtiot ja alueet	kuuluu EU:n veroalueeseen
Färsaaret	ei
Grönlanti	ei
Kanaalisaaret	ei
Mansaari	Ks. °) ja °°)
Monaco	Ks. °) ja °°)
Vatikaani	ei

EU:n ulkopuoliset valtiot ja alueet	kuuluu EU:n veroalueeseen
Andorra	ei
San Marino	kuuluu valmisteveroalueeseen ^{°°}); ei kuulu arvonlisäveroalueeseen
Turkki	ei

°) Neuvoston direktiivin 2006/112/EY (Alv-direktiivi) 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, että Monacon ruhtinaskunnan Ranskan kanssa, Mansaaren Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sekä Yhdistyneen kuningaskunnan Akrotirista ja Dhekeliaista Kyproksen kanssa tekemien yleissopimusten ja sopimusten perusteella Monacon ruhtinaskuntaa, Mansaarta ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueita ei pidetä tätä direktiiviä sovellettaessa kolmansina maina. Kuitenkin 7 artiklan 2. kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on:

- Monacon ruhtinaskunnassa, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranskassa,
- Mansaarella, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
- Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueilla, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Kyproksessa.

°°) Neuvoston direktiivin 92/12/ETY (järjestelmädirektiivi) 2 artiklan 4. kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on:

- Monacon ruhtinaskunta, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranskan tasavalta,
- Jungholz ja Mittelberg (Kleines Walsertal), kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Saksan liittotasavalta,
- Mansaari, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt kuningaskunta,
- San Marino, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Italian tasavalta.

Liite 3

Arvonlisäverokannat eräissä maissa vuonna 2015

Lähde: KPMG, European Commission

Maa	Yleinen verokanta	Alennettu verokanta	Eriytynen alennettu verokanta	"Parking rate"	Nollaverokanta (x= on)
Alankomaat	21	6	-	-	x
Australia	10	-	-	-	x
Belgia	21	6 / 12	-	12	x
Britannia	20	5	-	-	x
Bulgaria	20	9	-	-	x
Espanja	21	10	4	-	x
Intia *	12,5 - 16	1 - 5,5	-	-	x
Irlanti	23	13,5 / 9	4,8	13,5	x
Islanti **	24	12	-	-	x
Italia	22	10	4	-	x
Itävalta	20	10	-	12	x
Japani ***	8	-	-	-	x
Kanada ****	5	-	-	-	x
Kiina *****	17	6 / 13	3 / 5	-	x
Kreikka	23	6,5 / 13	-	-	x
Kroatia	25	5 / 13	-	-	x
Kypros	19	5 / 9	-	-	x
Latvia	21	12	-	-	x
Liettua	21	5 / 9	-	-	x
Luxemburg	17	8	3	14	x
Malta	18	5 / 7	-	-	x
Norja	25	8 / 15	-	-	x
Portugali	23	6 / 13	-	13	x
Puola	23	5 / 8	-	-	x
Ranska	20	5,5 / 10	2,1	-	x
Romania	24	5 / 9	-	-	x
Ruotsi	25	6 / 12	-	-	x
Saksa	19	7	-	-	x
Slovakia	20	10	-	-	x
Slovenia	22	9,5	-	-	x
Suomi	24	10 / 14	-	-	x
Sveitsi	8	2,5 / 3,8	-	-	x
Tanska	25	-	-	-	x
Tšekki	21	10 / 15	-	-	x
Unkari	27	5 / 18	-	-	x
Venäjä	18	10	-	-	x
Viro	20	9	-	-	x

* Arvonlisäveroa sovelletaan osavaltioiden väliseen myyntiin. Kansainväliseen kauppaan sovelletaan liittovaltion myyntiveroa. Palveluiden myynnillä on oma välillinen 12,36 prosentin vero. Intiassa on käytössä myös korotettu 20 %:n alv-kanta mm. erälle polttoaineille ja alkoholille.

** Yleinen alv-kanta alennettiin 25,5 prosentista 1.1.2015.

*** Yleinen arvonlisäverokanta nostettiin Japanissa 5 prosentista 8 prosenttiin huhtikuussa 2014.

**** (Goods and Services Tax) Yleisen verokannan lisäksi lähes kaikki provinssit asettavat oman arvonlisäveron ja tietyillä maakunnilla on vielä sen päälle omia arvonlisäverojaan.

***** Yleisen alv-kannan lisäksi Kiinassa on käytössä 11 prosentin kanta kuljetuspalveluille sekä pilotointivaiheessa oleva 6 prosentin kanta mm. T&K-, tietoliikenne- ja kulttuuripalveluille. Alv:n ohella Kiinassa on kaksi muuta välillistä veroa: tietyille erityistuotteille (mm. tupakka ja eräät yleisyystuotteet) asetettu kulutusvero ja lähinnä yrityspalvelujen myynnille suunnattu kulutusvero.

Liite 4

Alkoholijuomien valmisteverotaulukko ja juomapakkausvero 2015

Olut	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/100 % alk./cl
0,5 < til-% ≤ 2,8	8,00
til-% > 2,8	32,05
Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
1,2 < til-% ≤ 2,8	22,00
2,8 < til-% ≤ 5,5	169,00
5,5 < til-% ≤ 8	241,00
8 < til-% ≤ 15	339,00
Viinit	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
15 < til-% ≤ 18	339,00
Välituotteet	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
1,2 < til-% ≤ 15	411,00
15 < til-% ≤ 22	670,00
Etyylialkoholi: tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/100 % alk./cl
1,2 < til-% ≤ 2,8	8,00
2,8 < til-%	45,55
Muut	45,55

Juomapakkausvero

Alkoholi- ja virvoitusjuomien kertakäyttöisistä juomapakkauksista on suoritettava valmisteveroa 51 senttiä litralta. Juomapakkausten valmisteverosta on nollaverokannassa pakkaukset, jotka ovat uudelleentäytettäviä tai raaka-aineena hyödynnettäviä ja jotka kuuluvat panttiin perustuvaan palautusjärjestelmään.

Alkoholin valmisteverotaset EU-maissa vuonna 2015

tilanne 1.1.2015

Maa	Väkevä 40 %		Olut 5 %		Viini, 11 %		Yleinen alv-kanta, %
	Vero €/70 cl juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	Vero €/l juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	Vero €/l juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	
EU minimi	1,54	5,50	0,09	1,87	0	0	
	550 EUR per hl/pure alcohol		1,87 EUR per hl/°alc.		0 EUR per hl		
EU-28							
Alankomaat	4,72	16,86	0,38	7,59	0,88	8,03	21
Belgia	5,95	21,25	0,23	4,62	0,57	5,20	21
Britannia	10,15	36,26	1,20	24,08	3,51	31,93	20
Bulgaria	1,57	5,62	0,10	1,92	0,00	0,00	20
Espanja	2,56	9,13	0,10	1,99	0,00	0,00	21
Irlanti	11,92	42,57	1,13	22,55	4,25	38,62	23
Italia	2,90	10,36	0,38	7,60	0,00	0,00	22
Itävalta	3,36	12,00	0,25	5,00	0,00	0,00	20
Kreikka	6,86	24,50	0,33	6,50	0,00	0,00	23
Kroatia	1,94	6,93	0,26	5,23	0,00	0,00	25
Kypros	2,68	9,57	0,30	6,00	0,00	0,00	19
Latvia	3,75	13,38	0,16	3,10	0,64	5,82	21
Liettua	3,62	12,92	0,14	2,71	0,65	5,92	21
Luxemburg	2,92	10,41	0,10	1,98	0,01	0,07	17
Malta	3,78	13,50	0,22	4,33	0,00	0,00	18
Portugali	3,61	12,89	0,19	3,88	0,00	0,00	23
Puola	3,82	13,64	0,23	4,66	0,38	3,44	23
Ranska	4,85	17,31	0,37	7,38	0,04	0,34	20
Romania	3,01	10,75	1,50	2,21	0,00	0,00	24
Ruotsi	15,75	56,25	1,07	21,33	2,77	25,16	25
Saksa	3,65	13,03	0,10	1,97	0,00	0,00	19
Slovakia	3,02	10,80	0,18	3,59	0,00	0,00	20
Slovenia	3,70	13,20	0,61	12,10	0,00	0,00	22
Suomi	12,75	45,55	1,60	32,05	3,39	30,82	24
Tanska	5,64	20,15	0,38	7,53	1,56	14,18	25
Tsekki	2,90	10,36	0,15	2,91	0,00	0,00	21
Unkari	3,01	10,74	0,26	5,22	0,00	0,00	27
Viro	5,29	18,89	0,36	7,22	0,97	8,85	20

Lähde: Euroopan komissio

Verotaset asetetaan usein euromääräisenä hehtolitraa absoluuttialkoholia kohden.

Hehtolitra tarkoittaa 100 litraa kyseistä juomaa.

Oluen verotaset asetetaan suhteessa kantaviereen sokeripitoisuuteen tai oluen alkoholiprosenttiin. Viinin verotaset asetetaan suhteessa lopullista juomaa kohden.

Eräissä maissa, mm. Portugali ja Luxemburg, viineihin sovelletaan alennettua arvonlisäverokantaa.

Liite 6

Tupakkatuotteiden valmisteverotaulukko 2015

	Euroa/yksikkö	Prosenttia vähittäis- myyntihinnasta
Savukkeet	33,50/1000 kpl	52
– savukkeiden vähimmäisvero	177,00/1000 kpl	-
Sikarit ja pikkusikarit	-	30
Piippu- ja savuketupakka	24,50/kg	48
Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka	23,50/kg	52
– savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan vähimmäisvero	107,50/kg	-
Savukepaperi	-	60
Muu tupakkaa sisältävä tuote	-	60

Savukkeiden valmisteverotaset EU-maissa vuonna 2015

Maa			Painotettu keskihinta	Yksikkövero, €/1000 kpl	Yksikkövero painotetusta keskihinnasta %	Suhteellinen valmistevero painotetusta keskihinnasta %	Tupakkaverot yht. painotetusta keskihinnasta %	Arvonlisävero painotetusta keskihinnasta %	Verot yhteensä painotetusta keskihinnasta %
EU-28									
Latvia	LV		191,08	51,80	27,1 %	25,0 %	52,1 %	17,4 %	69,5 %
Tanska	DK	7,4437	299,37	158,86	53,1 %	1,0 %	54,1 %	20,0 %	74,1 %
Luxemburg	LU		218,05	18,39	8,4 %	46,6 %	55,1 %	14,5 %	69,6 %
Unkari	HU	310,30	163,91	40,28	24,6 %	31,0 %	55,6 %	21,3 %	76,8 %
Kroatia	HR	7,6425	144,74	27,48	19,0 %	37,0 %	56,0 %	20,0 %	76,0 %
Italia	IT		229,00	13,10	5,7 %	52,4 %	58,1 %	18,0 %	76,2 %
Saksa	DE		256,98	96,30	37,5 %	21,7 %	59,2 %	16,0 %	75,2 %
Tšekki	CZ	27,50	143,76	46,40	32,3 %	27,0 %	59,3 %	17,4 %	76,6 %
Portugali	PT		206,68	88,20	42,7 %	16,7 %	59,4 %	18,7 %	78,1 %
Belgia	BE		265,41	36,89	13,9 %	45,8 %	59,7 %	17,4 %	77,1 %
Itävalta	AT		208,80	40,00	19,2 %	41,0 %	60,2 %	16,7 %	76,8 %
Kypros	CY		207,00	55,00	26,6 %	34,0 %	60,6 %	16,0 %	76,5 %
Romania	RO	4,4093	146,86	64,23	43,7 %	18,0 %	61,7 %	19,4 %	81,1 %
Liettua	LT		123,00	45,47	37,0 %	24,9 %	61,9 %	17,4 %	79,2 %
Ruotsi	SE	9,0932	272,43	166,06	61,0 %	1,0 %	61,9 %	20,0 %	81,9 %
Espanja	ES		218,50	24,10	11,0 %	51,0 %	62,0 %	17,0 %	79,0 %
Alankomaat	NL		291,91	173,97	59,6 %	2,6 %	62,2 %	17,4 %	79,5 %
Slovenia	SI		170,50	68,37	40,1 %	22,1 %	62,2 %	18,0 %	80,2 %
Slovakia	SK		150,11	59,50	39,6 %	23,0 %	62,6 %	16,7 %	79,3 %
Puola	PL	4,1815	153,73	49,45	32,2 %	31,4 %	63,6 %	18,7 %	82,3 %
Ranska	FR		336,76	48,75	14,5 %	49,7 %	64,2 %	16,7 %	80,9 %
Viro	EE		150,00	46,50	31,0 %	34,0 %	65,0 %	16,7 %	81,7 %
Irlanti	IE		454,50	255,69	56,3 %	8,9 %	65,1 %	18,7 %	83,8 %
Suomi	FI		250,41	33,50	13,4 %	52,0 %	65,4 %	19,4 %	84,7 %
Malta	MT		203,43	82,50	40,6 %	25,0 %	65,6 %	15,3 %	80,8 %
Bulgaria	BG	1,9558	120,67	51,64	42,8 %	23,0 %	65,8 %	16,7 %	82,5 %
Kreikka	EL		175,15	82,50	47,1 %	20,0 %	67,1 %	18,7 %	85,8 %
Britannia	UK	0,7782	450,40	236,57	52,5 %	16,5 %	69,0 %	16,7 %	85,7 %

Lähde: Euroopan komissio (tilanne 1.1.2015)

Savukeaskin (20 kpl) keskihinnan muodostuminen eri maissa 2015

Maa	Painotettu keskihinta (20 kpl) €	Tupakkaverot yhteensä tupakka-askissa €	Arvonlisä-veroa tupakka-askissa €	Verot yhteensä tupakka-askissa €	Tupakan nettohinta askissa €
EU-28					
Bulgaria	2,4	1,6	0,4	2,0	0,4
Liettua	2,5	1,5	0,4	1,9	0,5
Tšekki	2,9	1,7	0,5	2,2	0,7
Kroatia	2,9	1,6	0,6	2,2	0,7
Romania	2,9	1,8	0,6	2,4	0,6
Viro	3,0	2,0	0,5	2,5	0,5
Slovakia	3,0	1,9	0,5	2,4	0,6
Puola	3,1	2,0	0,6	2,5	0,5
Unkari	3,3	1,8	0,7	2,5	0,8
Slovenia	3,4	2,1	0,6	2,7	0,7
Kreikka	3,5	2,4	0,7	3,0	0,5
Latvia	3,8	2,0	0,7	2,7	1,2
Malta	4,1	2,7	0,6	3,3	0,8
Portugali	4,1	2,5	0,8	3,2	0,9
Kypros	4,1	2,5	0,7	3,2	1,0
Itävalta	4,2	2,5	0,7	3,2	1,0
Luxemburg	4,4	2,4	0,6	3,0	1,3
Espanja	4,4	2,7	0,7	3,5	0,9
Italia	4,6	2,7	0,8	3,5	1,1
Suomi	5,0	3,3	1,0	4,2	0,8
Saksa	5,1	3,0	0,8	3,9	1,3
Belgia	5,3	3,2	0,9	4,1	1,2
Ruotsi	5,4	3,4	1,1	4,5	1,0
Alankomaat	5,8	3,6	1,0	4,6	1,2
Tanska	6,0	3,2	1,2	4,4	1,6
Ranska	6,7	4,3	1,1	5,4	1,3
Britannia	9,0	6,2	1,5	7,7	1,3
Irlanti	9,1	5,9	1,7	7,6	1,5

Energiatuotteiden verotaulukot vuonna 2015

Nestemäisten polttoaineiden verotaulukko vuonna 2015

Tuote	Tuoteryhmä	Energiasisältövero	Hiilidioksidivero	Huoltovarmuusmaksu	Yhteensä
Moottoribensiini snt/l	10	51,2	16,25	0,68	68,13
Pienmoottoribensiini snt/l	11	31,2	16,25	0,68	48,13
Bioetanoli snt/l	20	33,6	10,67	0,68	44,95
Bioetanoli R snt/l	21	33,6	5,33	0,68	39,61
Bioetanoli T snt/l	22	33,6	0	0,68	34,28
MTBE snt/l	23	41,6	13,21	0,68	55,49
MTBE R snt/l	24	41,6	11,75	0,68	54,03
MTBE T snt/l	25	41,6	10,3	0,68	52,58
TAME snt/l	26	44,8	14,22	0,68	59,7
TAME R snt/l	27	44,8	12,94	0,68	58,42
TAME T snt/l	28	44,8	11,66	0,68	57,14
ETBE snt/l	29	43,2	13,72	0,68	57,6
ETBE R snt/l	30	43,2	11,18	0,68	55,06
ETBE T snt/l	31	43,2	8,64	0,68	52,52
TAAE snt/l	32	46,4	14,73	0,68	61,81
TAAE R snt/l	33	46,4	12,59	0,68	59,67
TAAE T snt/l	34	46,4	10,46	0,68	57,54
Biobensiini snt/l	38	51,2	16,25	0,68	68,13
Biobensiini R snt/l	39	51,2	8,13	0,68	60,01
Biobensiini T snt/l	40	51,2	0	0,68	51,88
Etanolidiesel snt/l	47	14,53	10,9	0,35	25,78
Etanolidiesel R snt/l	48	14,53	5,99	0,35	20,87
Etanolidiesel T snt/l	49	14,53	1,07	0,35	15,95
Dieselöljy snt/l	50	31,65	18,61	0,35	50,61
Dieselöljy para snt/l	51	24,89	17,58	0,35	42,82
Biodieselöljy snt/l	52	29,01	17,06	0,35	46,42
Biodieselöljy R snt/l	53	29,01	8,53	0,35	37,89
Biodieselöljy T snt/l	54	29,01	0	0,35	29,36
Biodieselöljy P snt/l	55	24,89	17,58	0,35	42,82
Biodieselöljy P R snt/l	56	24,89	8,79	0,35	34,03
Biodieselöljy P T snt/l	57	24,89	0	0,35	25,24
Kevyt polttoöljy snt/l	60	9,3	11,74	0,35	21,39
Kevyt polttoöljy rikitön snt/l	61	6,65	11,74	0,35	18,74
Biopolttoöljy snt/l	62	6,65	11,74	0,35	18,74
Biopolttoöljy R snt/l	63	6,65	5,87	0,35	12,87
Biopolttoöljy T snt/l	64	6,65	0	0,35	7
Raskas polttoöljy snt/kg	71	7,59	14,25	0,28	22,12
Lentopetroli snt/l	81	55,68	17,99	0,35	74,02
Lentobensiini snt/l	91	50,72	16,1	0,68	67,5
Metanoli snt/l	100	25,6	8,13	0,68	34,41
Metanoli R snt/l	101	25,6	4,06	0,68	30,34
Metanoli T snt/l	102	25,6	0	0,68	26,28

Sähkön ja eräiden polttoaineiden verotaulukot vuonna 2015

VEROTAULUKKO 1

Tuote		Tuote-ryhmä	Energia-sisältö-vero	Hiili-dioksidi-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet	€/t	1	47,1	106,14	1,18	154,42
Maakaasu	€/MWh	2	6,65	8,71	0,084	15,444

VEROTAULUKKO 2

Tuote		Tuote-ryhmä	Energia-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
Sähkö					
- veroluokka I	snt/kWh	1	2,24	0,013	2,253
- veroluokka II	snt/kWh	2	0,69	0,013	0,703
Mäntyöljy	snt/kg	3	22,12	0	22,12
Polttoturve	€/MWh	4	3,40	0	3,4

Jäteveron verotaulukko vuonna 2015

Jäteryhmä	
2	Maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan – nimikkeen 02 02 01 pesu- ja puhdistuslietteet
3	Puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen, massan, paperin ja kartongin valmistuksessa syntyvistä jätteistä:
03 01	Puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen valmistuksessa syntyvät jätteet
03 03	Massojen, paperin ja kartongin valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan – nimikkeen 03 03 02 soodasakka (joka syntyy keittoliipeän hyödyntämisessä)
4	Nahka-, turkis- ja tekstiiliteollisuuden jätteet
5	Öljynjalostuksessa, maakaasun puhdistuksessa ja hiilen pyrolyytisessä käsittelyssä syntyvät jätteet
7	Orgaanisissa kemian prosesseissa syntyvät jätteet
8	Pinnoitteiden (maalien, lakkojen ja lasimaisten emalien), liimojen, tiivistysmassojen sekä painovärien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
9	Valokuvateollisuuden jätteet
10	Termisissä prosesseissa syntyvistä jätteistä:
10 01	Voimalaitoksissa ja muissa polttolaitoksissa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmää 19), ei kuitenkaan – nimikkeen 10 01 07 savukaasujen rikinpoistossa syntyvät lietemäiset kalsiumpohjaiset reaktiojätteet – nimikkeen 10 01 21 muut kuin nimikkeessä 10 01 20 mainitut, jätevesien käsittelyssä toimipaikalla syntyvät lietteet
10 02	Rauta- ja terästeollisuudessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan – nimikkeen 10 02 01 kuonan käsittelyssä syntyvät jätteet – nimikkeen 10 02 14 muut kuin nimikkeessä 10 02 13 mainitut kaasujen käsittelyssä syntyvät lietteet ja suodatuskakat
11	Metallien ja muiden materiaalien kemiallisessa pintakäsittelyssä ja pinnoittamisessa sekä ei-rautametallien hydrometallurgiassa syntyvistä jätteistä:
11 05	Kuumaupotuksessa syntyvät jätteet
12	Metallien ja muovien muovauksessa sekä fysikaalisessa ja mekaanisessa pintakäsittelyssä syntyvät jätteet
15	Pakkausjätteet, absorboimisaineet, puhdistusliinat, suodatinmateriaalit ja suojavaatteet, joita ei ole mainittu muualla
16	Jätteistä, joita ei ole mainittu muualla luettelossa:
16 01	Romuaajoneuvot eri liikennemuodoista (liikkuvat työkoneet mukaan luettuina) ja romuaajoneuvojen purkamisessa ja ajoneuvojen huollossa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 13, 14, 16 06 ja 16 08)
16 02	Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja muiden laitteiden jätteet
16 03	Epäkurantit tuotteiden valmistuserät ja käyttämättömät tuotteet
16 05	Painepakkauksissa ja -säiliöissä olevat kaasut ja käytöstä poistetut kemikaalit
16 06	Paristot ja akut
16 07	Kuljetussäiliöiden, varastosäiliöiden ja tynnyrien puhdistuksessa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 05 ja 13)
16 08	Käytetyt katalyytit (katalyysaattorit mukaan luettuina)
16 10	Vesipitoiset nestemäiset jätteet, jotka on tarkoitus käsitellä muualla kuin toimipaikassa
17	Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvistä jätteistä (pilaantuneilta alueilta kaivetut maa-ainekset mukaan luettuina):
17 01	Betoni, tiilet, laatat ja keramiikka
17 02	Puu, lasi ja muovit
17 03	Bitumiseokset, kivihiiliterva ja -tervatuotteet
17 04	Metallit, niiden seokset (lejeeringit) mukaan luettuina
17 09	Muut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet
18	Ihmisten ja eläinten terveyden hoidossa tai siihen liittyvässä tutkimustoiminnassa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta keittiö- ja ravintolajätteitä, jotka eivät ole syntyneet välittömässä hoitotoiminnassa)
19	Jätehuoltolaitoksissa, erillisissä jätevedenpuhdistamoissa sekä ihmisten käyttöön tai teollisuuskäyttöön tarkoitetun veden valmistuksessa syntyvät jätteet
20	Yhdyskuntajätteet (asumisessa syntyvät jätteet ja niihin rinnastettavat kaupan, teollisuuden ja muiden laitosten jätteet), erilliskerätyt jakeet mukaan luettuina

Vero on 55 euroa tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle.

Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotaulukko vuonna 2015

VEROTAULUKKO 1

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Veron määrä
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet	1	95 snt/kg
2106:sta	Nimikkeen 1704 tuotteita vastaavat tuotteet, jotka muulla kuin sokerilla makeutettuina kuuluvat nimikkeeseen 2106	2	95 snt/kg
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet	3	95 snt/kg
2105	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät	4	95 snt/kg
1901:stä	Jäätelön valmistukseen tarkoitettu seos	5	95 snt/kg

VEROTAULUKKO 2

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuote- ryhmä	Veron määrä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1	22,0 snt/l
2106:sta	- sokeriton	1A	11,0 snt/l
	Muuille kuulumattomat elintarvikevalmisteet: – alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi juomien valmistukseen: – – kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset	2	1,4 €/kg
	- sokeriton	2A	95 snt/kg
	– – muut	3	22,0 snt/l
	- sokeriton	3A	11,0 snt/l
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi	4A	11,0 snt/l
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	5	22,0 snt/l
	- sokeriton	5A	11,0 snt/l
2204:stä	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)	6	22,0 snt/l
	– alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	6A	11,0 snt/l
	- sokeriton		
2205:sta	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)	7	22,0 snt/l
	– alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7A	11,0 snt/l
	- sokeriton		

2206:sta	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	– alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset	8	22,0 snt/l
	- sokeriton	8A	11,0 snt/l
2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	– juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	– – hiilihapotetut	9	22,0 snt/l
	- sokeriton	9A	11,0 snt/l
	– – muut	10	22,0 snt/l
	- sokeriton	10:00 AM	11,0 snt/l
3302:sta	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvähajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
	– – jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	22,0 snt/l
	- sokeriton	11A	11,0 snt/l
3824:stä	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:		
	– juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	12	22,0 snt/l
	- sokeriton	12A	11,0 snt/l

Valmisteveroesimerkkien oletukset ja laskelmat vuonna 2015

Väkevät (yli 10 %): Koskenkorva 38 %		
lasipullo uudelleentäytettävä		
Tilavuus, senttilitraa	50	
Til-%	38 %	
Väh.hinta, euroa	13,69	
Alkoholivero, e/100%alk/cl	0,46	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	24 %	
Pantti, euroa	0,10	
Laskelma		
Nettohinta	€ 2,29	%-osuus 17 %
Alkoholivero	8,65	63 %
Juomapakkausvero	0,0	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	2,65	19 %
Pantti	0,10	1 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	13,69	100 %
verot yht., pl. pantti	11,30	83 %

Viinit (yli 8 %)		
Pullo raaka-aineena hyödynnettävä		
Tilavuus, litraa	0,75	
Til-%	12 %	
Väh.hinta, euroa	8,65	
Alkoholivero, e/l	3,39	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	24 %	
Pantti, euroa	0,1	
Laskelma		
Nettohinta	€ 4,33	%-osuus 50 %
Alkoholivero	2,54	29 %
Juomapakkausvero	0,00	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	1,67	19 %
Pantti	0,10	1 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	8,65	100 %
verot yht.	4,22	49 %

Olut (yli 2,8 %), euroa/l		
tölkki, kierrätettävä		
Tilavuus, senttilitraa	33	
Til-%	4,6 %	
Väh.hinta, euroa	0,99	
Alkoholivero, e/100%alk/cl	0,3205	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	24 %	
Pantti, euroa	0,15	
Laskelma		
Nettohinta	€ 0,16	%-osuus 16 %
Alkoholivero	0,49	49 %
Juomapakkausvero	0,00	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	0,19	19 %
Pantti	0,15	15 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	0,99	100 %
verot yht.	0,68	68 %

Limsapullo, 1,5 litra		
1,57 €/l		
pullo uudelleentäytettävä		
Tilavuus, litraa	1,5	
Väh.hinta, euroa	2,36	
Valmistevero, €/l	0,22	
Juomapakkausvero	0	
Alv	14 %	
Pantti, euroa	0,4	
Pantin alv	24 %	
Laskelma		
Nettohinta	€ 1,31	%-osuus 56 %
Valmistevero	0,33	14 %
Juomapakkausvero	0	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	0,32	13 %
Pantti	0,4	17 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	2,36	100 %
verot yht.	0,65	27 %

Bensa 95E		
Kuluttajahinta, 15.3.2015 (oil.fi)	145,1	snt/l
(Verot (oil.fi) snt/l)	91,7	
		%-osuus
Verot, biokomponentti 10 %	65,28	45,0 %
Biokomponentti, bioetanol R	39,61	
Moottoribensiini yht.	68,13	
energiasisältövero	51,2	
hiilidioksidivero	16,25	
huoltovarmuusmaksu	0,68	
Arvonlisävero	28,08	19,4 %
Veroton hinta	51,74	35,7 %
Verot yht.	93,36	
Verojen osuus	64,3 %	

Diesel		
Kuluttajahinta 15.3.2015 (oil.fi)	135,1	snt/l
(Verot (oil.fi) c/l)	74,6	
		%-osuus
Verokanta	49,85	36,9 %
Biokomponentti, biodiesel R	37,89	
Dieselöljy yht.	50,61	
energiasisältövero	31,65	
hiilidioksidivero	18,61	
huoltovarmuusmaksu	0,35	
Arvonlisävero	26,15	19,4 %
Veroton hinta	59,10	43,7 %
Verot yht.	76,00	
Verojen osuus	56,3 %	

Tupakka	
savukeaski	6 €
jossa savukkeita	20 kpl
yksikkövero	33,5 €/1000 kpl
arvovero	52 %
arvonlisävero	24 %

Laskelma		%-osuus
Nettohinta	1,05	17,5 %
yksikkövero	0,67	11,2 %
arvovero	3,12	52,0 %
arvonlisävero	1,16	19,4 %
Verot yht.	4,95	82,5 %
Vähittäismyyntihinta	6,00	100,0 %

Suklaalevy	
Vähittäismyyntihinta	2,2 €
koko	0,2 kg
Valmistevero, e/kg	0,95
Alv	14 %

Laskelma		%-osuus
Nettohinta	1,74	79,1 %
Valmistevero	0,19	8,6 %
Alv	0,27	12,3 %
verot yht.	0,46	20,9 %
Vähittäismyyntihinta	2,20	100,0 %

Sähkö

Pientaloasiakas; sähkönkulutus 5000 kWh/vuosi.

Sähkökiuas, ei sähkölämmitystä, pääsulake 3x25 A.

Laskelma		%-osuus
Sähkön valmistevero	2,253 snt/kWh	14,5 %
Arvonlisävero	24 %	
Sähkön* veroton hinta	10,3 snt/kWh	66,2 %
Valmisteverollinen hinta	12,553 snt/kWh	
Arvonlisävero	3,01 snt/kWh	19,4 %
Verot yht.	5,27 snt/kWh	33,8 %
Hinta yht.	15,57 snt/kWh	100,0 %

* sähköenergia ja sähkön siirtohintaa 1.1.2015.

Lähde: Energiavirasto

Autoverotaulukot vuonna 2015

VEROTAULUKKO 1

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

enintään 51	enintään 354	0	5,0
52-60	355-363	1	5,1
61-69	364-372	2	5,2
70-78	373-381	3	5,2
79-87	382-390	4	5,3
88-96	391-399	5	5,4
97-105	400-408	6	5,4
106-114	409-417	7	5,5
115-123	418-426	8	5,6
124-132	427-435	9	5,6
133-141	436-444	10	5,7
142-150	445-453	11	5,8
151-159	454-462	12	5,9
160-168	463-471	13	5,9
169-177	472-480	14	6,0
178-186	481-489	15	6,1
187-195	490-498	16	6,2
196-204	499-507	17	6,3
205-213	508-516	18	6,3
214-222	517-525	19	6,4
223-231	526-534	20	6,5
232-240	535-543	21	6,6
241-249	544-552	22	6,7
250-258	553-561	23	6,8
259-267	562-570	24	6,8
268-276	571-579	25	6,9
277-285	580-588	26	7,0
286-294	589-597	27	7,1
295-303	598-606	28	7,2
304-312	607-615	29	7,3
313-321	616-624	30	7,4
322-330	625-633	31	7,5
331-339	634-642	32	7,6
340-348	643-651	33	7,7
349-357	652-660	34	7,8
358-366	661-669	35	7,9
367-375	670-678	36	8,0
376-384	679-687	37	8,1
385-393	688-696	38	8,2
394-402	697-705	39	8,3
403-411	706-714	40	8,4
412-420	715-723	41	8,5
421-429	724-732	42	8,6
430-438	733-741	43	8,7
439-447	742-750	44	8,8
448-456	751-759	45	8,9
457-465	760-768	46	9,0
466-474	769-777	47	9,1
475-483	778-786	48	9,2
484-492	787-795	49	9,3
493-501	796-804	50	9,4

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

502-510	805-813	51	9,6
511-519	814-822	52	9,7
520-528	823-831	53	9,8
529-537	832-840	54	9,9
538-546	841-849	55	10,0
547-555	850-858	56	10,2
556-564	859-867	57	10,3
565-573	868-876	58	10,4
574-582	877-885	59	10,5
583-591	886-994	60	10,6
592-600	995-1003	61	10,8
601-609	1004-1012	62	10,9
610-618	1013-1021	63	11,0
619-627	1022-1030	64	11,2
628-636	1031-1039	65	11,3
637-645	1040-1048	66	11,4
646-654	1049-1057	67	11,5
655-663	1058-1066	68	11,7
664-672	1067-1075	69	11,8
673-681	1076-1084	70	12,0
682-690	1085-1093	71	12,1
691-699	1094-1102	72	12,2
700-708	1103-1111	73	12,4
709-717	1112-1120	74	12,5
718-726	1121-1129	75	12,6
727-735	1130-1138	76	12,8
736-744	1139-1147	77	12,9
745-753	1148-1156	78	13,1
754-762	1157-1165	79	13,2
763-772	1166-1174	80	13,4
773-781	1175-1183	81	13,5
782-790	1184-1192	82	13,7
791-799	1193-1202	83	13,8
800-808	1203-1211	84	14,0
809-817	1212-1220	85	14,1
818-826	1221-1229	86	14,3
827-835	1230-1238	87	14,4
836-844	1239-1247	88	14,6
845-853	1248-1256	89	14,7
854-862	1257-1265	90	14,9
863-871	1266-1274	91	15,1
872-880	1275-1283	92	15,2
881-889	1284-1292	93	15,4
890-898	1293-1301	94	15,5
899-907	1302-1310	95	15,7
908-916	1311-1319	96	15,9
917-925	1320-1328	97	16,0
926-934	1329-1337	98	16,2
935-943	1338-1346	99	16,4
944-952	1347-1355	100	16,5
953-961	1356-1364	101	16,7

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

962-970	1365-1373	102	16,9
971-979	1374-1382	103	17,0
980-988	1383-1391	104	17,2
989-997	1392-1400	105	17,4
998-1006	1401-1409	106	17,6
1007-1015	1410-1418	107	17,7
1016-1024	1419-1427	108	17,9
1025-1033	1428-1436	109	18,1
1034-1042	1437-1445	110	18,3
1043-1051	1446-1454	111	18,4
1052-1060	1455-1463	112	18,6
1061-1069	1464-1472	113	18,8
1070-1078	1473-1481	114	19,0
1079-1087	1482-1490	115	19,1
1088-1096	1491-1499	116	19,3
1097-1105	1500-1508	117	19,5
1106-1114	1509-1517	118	19,7
1115-1123	1518-1526	119	19,9
1124-1132	1527-1535	120	20,1
1133-1141	1536-1544	121	20,2
1142-1150	1545-1553	122	20,4
1151-1159	1554-1562	123	20,6
1160-1168	1563-1571	124	20,8
1169-1177	1572-1580	125	21,0
1178-1186	1581-1589	126	21,2
1187-1195	1590-1598	127	21,4
1196-1204	1599-1607	128	21,5
1205-1213	1608-1616	129	21,7
1214-1222	1617-1625	130	21,9
1223-1231	1626-1634	131	22,1
1232-1240	1635-1643	132	22,3
1241-1249	1644-1652	133	22,5
1250-1258	1653-1661	134	22,7
1259-1267	1662-1670	135	22,9
1268-1276	1671-1679	136	23,1
1277-1285	1680-1688	137	23,3
1286-1295	1689-1697	138	23,5
1296-1304	1698-1706	139	23,7
1305-1313	1707-1715	140	23,8
1314-1322	1716-1725	141	24,0
1323-1331	1726-1734	142	24,2
1332-1340	1735-1743	143	24,4
1341-1349	1744-1752	144	24,6
1350-1358	1753-1761	145	24,8
1359-1367	1762-1770	146	25,0
1368-1376	1771-1779	147	25,2
1377-1385	1780-1788	148	25,4
1386-1394	1789-1797	149	25,6
1395-1403	1798-1806	150	25,8
1404-1412	1807-1815	151	26,0
1413-1421	1816-1824	152	26,2

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

1422-1430	1825-1833	153	26,4
1431-1439	1834-1842	154	26,6
1440-1448	1843-1851	155	26,8
1449-1457	1852-1860	156	27,0
1458-1466	1861-1869	157	27,1
1467-1475	1870-1878	158	27,3
1476-1484	1879-1887	159	27,5
1485-1493	1888-1896	160	27,7
1494-1502	1897-1905	161	27,9
1503-1511	1906-1914	162	28,1
1512-1520	1915-1923	163	28,3
1521-1529	1924-1932	164	28,5
1530-1538	1933-1941	165	28,7
1539-1547	1942-1950	166	28,9
1548-1556	1951-1959	167	29,1
1557-1565	1960-1968	168	29,3
1566-1574	1969-1977	169	29,5
1575-1583	1978-1986	170	29,7
1584-1592	1987-1995	171	29,9
1593-1601	1996-2004	172	30,0
1602-1610	2005-2013	173	30,2
1611-1619	2014-2022	174	30,4
1620-1628	2023-2031	175	30,6
1629-1637	2032-2040	176	30,8
1638-1646	2041-2049	177	31,0
1647-1655	2050-2058	178	31,2
1656-1664	2059-2067	179	31,4
1665-1673	2068-2076	180	31,6
1674-1682	2077-2085	181	31,7
1683-1691	2086-2094	182	31,9
1692-1700	2095-2103	183	32,1
1701-1709	2104-2112	184	32,3
1710-1718	2113-2121	185	32,5
1719-1727	2122-2130	186	32,7
1728-1736	2131-2139	187	32,8
1737-1745	2140-2148	188	33,0
1746-1754	2149-2157	189	33,2
1755-1763	2158-2166	190	33,4
1764-1772	2167-2175	191	33,6
1773-1781	2176-2184	192	33,7
1782-1790	2185-2193	193	33,9
1791-1799	2194-2202	194	34,1
1800-1808	2203-2211	195	34,3
1809-1818	2212-2220	196	34,4
1819-1827	2221-2229	197	34,6
1828-1836	2230-2238	198	34,8
1837-1845	2239-2247	199	35,0
1846-1854	2248-2257	200	35,1
1855-1863	2258-2266	201	35,3
1864-1872	2267-2275	202	35,5
1873-1881	2276-2284	203	35,7

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

1882-1890	2285-2293	204	35,8
1891-1899	2294-2302	205	36,0
1900-1908	2303-2311	206	36,2
1909-1917	2312-2320	207	36,3
1918-1926	2321-2329	208	36,5
1927-1935	2330-2338	209	36,6
1936-1944	2339-2347	210	36,8
1945-1953	2348-2356	211	37,0
1954-1962	2357-2365	212	37,1
1963-1971	2366-2374	213	37,3
1972-1980	2375-2383	214	37,5
1981-1989	2384-2392	215	37,6
1990-1998	2393-2401	216	37,8
1999-2007	2402-2410	217	37,9
2008-2016	2411-2419	218	38,1
2017-2025	2420-2428	219	38,2
2026-2034	2429-2437	220	38,4
2035-2043	2438-2446	221	38,5
2044-2052	2447-2455	222	38,7
2053-2061	2456-2464	223	38,8
2062-2070	2465-2473	224	39,0
2071-2079	2474-2482	225	39,1
2080-2088	2483-2491	226	39,3
2089-2097	2492-2500	227	39,4
2098-2106	2501-2509	228	39,6
2107-2115	2510-2518	229	39,7
2116-2124	2519-2527	230	39,8
2125-2133	2528-2536	231	40,0
2134-2142	2537-2545	232	40,1
2143-2151	2546-2554	233	40,3
2152-2160	2555-2563	234	40,4
2161-2169	2564-2572	235	40,5
2170-2178	2573-2581	236	40,7
2179-2187	2582-2590	237	40,8
2188-2196	2591-2599	238	40,9
2197-2205	2600-2608	239	41,1
2206-2214	2609-2617	240	41,2
2215-2223	2618-2626	241	41,3
2224-2232	2627-2635	242	41,5
2233-2241	2636-2644	243	41,6
2242-2250	2645-2653	244	41,7
2251-2259	2654-2662	245	41,8
2260-2268	2663-2671	246	42,0
2269-2277	2672-2680	247	42,1
2278-2286	2681-2689	248	42,2
2287-2295	2690-2698	249	42,3
2296-2304	2699-2707	250	42,4
2305-2313	2708-2716	251	42,6
2314-2322	2717-2725	252	42,7
2323-2331	2726-2734	253	42,8
2332-2340	2735-2743	254	42,9

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

2341-2350	2744-2752	255	43,0
2351-2359	2753-2761	256	43,1
2360-2368	2762-2770	257	43,2
2369-2377	2771-2780	258	43,4
2378-2386	2781-2789	259	43,5
2387-2395	2790-2798	260	43,6
2396-2404	2799-2807	261	43,7
2405-2413	2808-2816	262	43,8
2414-2422	2817-2825	263	43,9
2423-2431	2826-2834	264	44,0
2432-2440	2835-2843	265	44,1
2441-2449	2844-2852	266	44,2
2450-2458	2853-2861	267	44,3
2459-2467	2862-2870	268	44,4
2468-2476	2871-2879	269	44,5
2477-2485	2880-2888	270	44,6
2486-2494	2889-2897	271	44,7
2495-2503	2898-2906	272	44,8
2504-2512	2907-2915	273	44,9
2513-2521	2916-2924	274	45,0
2522-2530	2925-2933	275	45,1
2531-2539	2934-2942	276	45,2
2540-2548	2943-2951	277	45,2
2549-2557	2952-2960	278	45,3
2558-2566	2961-2969	279	45,4
2567-2575	2970-2978	280	45,5
2576-2584	2979-2987	281	45,6
2585-2593	2988-2996	282	45,7
2594-2602	2997-3005	283	45,8
2603-2611	3006-3014	284	45,8
2612-2620	3015-3023	285	45,9
2621-2629	3024-3032	286	46,0
2630-2638	3033-3041	287	46,1
2639-2647	3042-3050	288	46,2
2648-2656	3051-3059	289	46,3
2657-2665	3060-3068	290	46,3
2666-2674	3069-3077	291	46,4
2675-2683	3078-3086	292	46,5
2684-2692	3087-3095	293	46,6
2693-2701	3096-3104	294	46,6
2702-2710	3105-3113	295	46,7
2711-2719	3114-3122	296	46,8
2720-2728	3123-3131	297	46,9
2729-2737	3132-3140	298	46,9
2738-2746	3141-3149	299	47,0
2747-2755	3150-3158	300	47,1
2756-2764	3159-3167	301	47,1
2765-2773	3168-3176	302	47,2
2774-2782	3177-3185	303	47,3
2783-2791	3186-3194	304	47,3
2792-2800	3195-3203	305	47,4

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

2801-2809	3204-3212	306	47,5
2810-2818	3213-3221	307	47,5
2819-2827	3222-3230	308	47,6
2828-2836	3231-3239	309	47,6
2837-2845	3240-3248	310	47,7
2846-2854	3249-3257	311	47,8
2855-2863	3258-3266	312	47,8
2864-2873	3267-3275	313	47,9
2874-2882	3276-3284	314	47,9
2883-2891	3285-3293	315	48,0
2892-2900	3294-3302	316	48,1
2901-2909	3303-3312	317	48,1
2910-2918	3313-3321	318	48,2
2919-2927	3322-3330	319	48,2
2928-2936	3331-3339	320	48,3
2937-2945	3340-3348	321	48,3
2946-2954	3349-3357	322	48,4
2955-2963	3358-3366	323	48,4
2964-2972	3367-3375	324	48,5
2973-2981	3376-3384	325	48,5
2982-2990	3385-3393	326	48,6
2991-2999	3394-3402	327	48,6
3000-3008	3403-3411	328	48,7
3009-3017	3412-3420	329	48,7
3018-3026	3421-3429	330	48,8
3027-3035	3430-3438	331	48,8
3036-3044	3439-3447	332	48,9
3045-3053	3448-3456	333	48,9
3054-3062	3457-3465	334	49,0
3063-3071	3466-3474	335	49,0
3072-3080	3475-3483	336	49,1
3081-3089	3484-3492	337	49,1
3090-3098	3493-3501	338	49,1
3099-3107	3502-3510	339	49,2
3108-3116	3511-3519	340	49,2
3117-3125	3520-3528	341	49,3
3126-3134	3529-3537	342	49,3
3135-3143	3538-3546	343	49,3
3144-3152	3547-3555	344	49,4
3153-3161	3556-3564	345	49,4
3162-3170	3565-3573	346	49,5
3171-3179	3574-3582	347	49,5
3180-3188	3583-3591	348	49,5
3189-3197	3592-3600	349	49,6
3198-3206	3601-3609	350	49,6
3207-3215	3610-3618	351	49,7
3216-3224	3619-3627	352	49,7
3225-3233	3628-3636	353	49,7
3234-3242	3637-3645	354	49,8
3243-3251	3646-3654	355	49,8
3252-3260	3655-3663	356	49,8

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO ₂ -päästöt	Vero-%
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttövoima dieselöljy		

3261-3269	3664-3672	357	49,9
3270-3278	3673-3681	358	49,9
3279-3287	3682-3690	359	49,9
3288 tai enemmän	3691 tai enemmän	360	50,0

VEROTAULUKKO 2

Auton kokonaismassa (kg)	Veroprosentista tehtävä vähennys (prosenttiyksikköä)
2501–2550	9,8
2551–2600	11,5
2601–2650	12,8
2651–2700	13,8
2701–2750	14,7
2751–2800	15,4
2801–2850	16,1
2851–2900	16,7
2901–2950	17,2
2951–3000	17,8
3001–3050	18,3
3051–3100	18,7
3101–3150	19,1
3151–3200	19,6
3201–3250	19,9
3251–3300	20,3
3301–3350	20,7
3351–3400	21
3401–3450	21,4
3451–3500	21,7

Ajoneuvoveron verotaulukot vuonna 2015

VEROTAULUKKO 1

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
0	19,1	69,71
1	19,2	70,08
2	19,3	70,44
3	19,3	70,44
4	19,4	70,81
5	19,5	71,17
6	19,6	71,54
7	19,7	71,9
8	19,8	72,27
9	19,8	72,27
10	19,9	72,63
11	20,0	73
12	20,1	73,36
13	20,2	73,73
14	20,3	74,09
15	20,4	74,46
16	20,5	74,82
17	20,6	75,19
18	20,7	75,55
19	20,8	75,92
20	20,9	76,28
21	21,0	76,65
22	21,1	77,01
23	21,2	77,38
24	21,3	77,74
25	21,4	78,11
26	21,5	78,47
27	21,6	78,84
28	21,7	79,2
29	21,8	79,57
30	22,0	80,3
31	22,1	80,66
32	22,2	81,03
33	22,3	81,39
34	22,4	81,76
35	22,5	82,12
36	22,7	82,85
37	22,8	83,22
38	22,9	83,58
39	23,0	83,95
40	23,2	84,68
41	23,3	85,04
42	23,4	85,41
43	23,6	86,14
44	23,7	86,5
45	23,8	86,87
46	24,0	87,6
47	24,1	87,96
48	24,3	88,69
49	24,4	89,06
50	24,6	89,79
51	24,7	90,15
52	24,9	90,88

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
53	25,0	91,25
54	25,2	91,98
55	25,3	92,34
56	25,5	93,07
57	25,6	93,44
58	25,8	94,17
59	26,0	94,9
60	26,1	95,26
61	26,3	95,99
62	26,5	96,72
63	26,6	97,09
64	26,8	97,82
65	27,0	98,55
66	27,2	99,28
67	27,3	99,64
68	27,5	100,37
69	27,7	101,1
70	27,9	101,83
71	28,1	102,56
72	28,3	103,29
73	28,5	104,02
74	28,7	104,75
75	28,9	105,48
76	29,1	106,21
77	29,3	106,94
78	29,5	107,67
79	29,7	108,4
80	29,9	109,13
81	30,1	109,86
82	30,3	110,59
83	30,5	111,32
84	30,8	112,42
85	31,0	113,15
86	31,2	113,88
87	31,4	114,61
88	31,7	115,7
89	31,9	116,43
90	32,1	117,16
91	32,4	118,26
92	32,6	118,99
93	32,9	120,08
94	33,1	120,81
95	33,3	121,54
96	33,6	122,64
97	33,9	123,73
98	34,1	124,46
99	34,4	125,56
100	34,6	126,29
101	34,9	127,38
102	35,2	128,48
103	35,4	129,21
104	35,7	130,3
105	36,0	131,4

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
106	36,3	132,49
107	36,5	133,22
108	36,8	134,32
109	37,1	135,41
110	37,4	136,51
111	37,7	137,6
112	38,0	138,7
113	38,3	139,79
114	38,6	140,89
115	38,9	141,98
116	39,2	143,08
117	39,5	144,17
118	39,9	145,63
119	40,2	146,73
120	40,5	147,82
121	40,8	148,92
122	41,1	150,01
123	41,5	151,47
124	41,8	152,57
125	42,1	153,66
126	42,5	155,12
127	42,8	156,22
128	43,2	157,68
129	43,5	158,77
130	43,9	160,23
131	44,2	161,33
132	44,6	162,79
133	45,0	164,25
134	45,3	165,34
135	45,7	166,8
136	46,1	168,26
137	46,5	169,72
138	46,8	170,82
139	47,2	172,28
140	47,6	173,74
141	48,0	175,2
142	48,4	176,66
143	48,8	178,12
144	49,2	179,58
145	49,6	181,04
146	50,0	182,5
147	50,4	183,96
148	50,8	185,42
149	51,2	186,88
150	51,7	188,7
151	52,1	190,16
152	52,5	191,62
153	52,9	193,08
154	53,4	194,91
155	53,8	196,37
156	54,2	197,83
157	54,7	199,65
158	55,1	201,11

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
159	55,6	202,94
160	56,0	204,4
161	56,5	206,22
162	57,0	208,05
163	57,4	209,51
164	57,9	211,33
165	58,3	212,79
166	58,8	214,62
167	59,3	216,44
168	59,8	218,27
169	60,3	220,09
170	60,7	221,55
171	61,2	223,38
172	61,7	225,2
173	62,2	227,03
174	62,7	228,85
175	63,2	230,68
176	63,7	232,5
177	64,2	234,33
178	64,7	236,15
179	65,2	237,98
180	65,8	240,17
181	66,3	241,99
182	66,8	243,82
183	67,3	245,64
184	67,8	247,47
185	68,4	249,66
186	68,9	251,48
187	69,4	253,31
188	70,0	255,5
189	70,5	257,32
190	71,1	259,51
191	71,6	261,34
192	72,1	263,16
193	72,7	265,35
194	73,3	267,54
195	73,8	269,37
196	74,4	271,56
197	74,9	273,38
198	75,5	275,57
199	76,0	277,4
200	76,6	279,59
201	77,2	281,78
202	77,7	283,6
203	78,3	285,79
204	78,9	287,98
205	79,5	290,17
206	80,0	292
207	80,6	294,19
208	81,2	296,38
209	81,8	298,57
210	82,4	300,76
211	83,0	302,95

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
212	83,5	304,77
213	84,1	306,96
214	84,7	309,15
215	85,3	311,34
216	85,9	313,53
217	86,5	315,72
218	87,1	317,91
219	87,7	320,1
220	88,3	322,29
221	88,9	324,48
222	89,5	326,67
223	90,1	328,86
224	90,7	331,05
225	91,3	333,24
226	91,9	335,43
227	92,5	337,62
228	93,1	339,81
229	93,7	342
230	94,3	344,19
231	94,9	346,38
232	95,5	348,57
233	96,2	351,13
234	96,8	353,32
235	97,4	355,51
236	98,0	357,7
237	98,6	359,89
238	99,2	362,08
239	99,8	364,27
240	100,4	366,46
241	101,0	368,65
242	101,6	370,84
243	102,2	373,03
244	102,9	375,58
245	103,5	377,77
246	104,1	379,96
247	104,7	382,15
248	105,3	384,34
249	105,9	386,53
250	106,5	388,72
251	107,1	390,91
252	107,7	393,1
253	108,3	395,29
254	108,9	397,48
255	109,5	399,67
256	110,1	401,86
257	110,7	404,05
258	111,3	406,24
259	111,9	408,43
260	112,5	410,62
261	113,1	412,81
262	113,7	415
263	114,3	417,19
264	114,9	419,38

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
265	115,4	421,21
266	116,0	423,4
267	116,6	425,59
268	117,2	427,78
269	117,8	429,97
270	118,4	432,16
271	118,9	433,98
272	119,5	436,17
273	120,1	438,36
274	120,7	440,55
275	121,2	442,38
276	121,8	444,57
277	122,4	446,76
278	122,9	448,58
279	123,5	450,77
280	124,0	452,6
281	124,6	454,79
282	125,1	456,61
283	125,7	458,8
284	126,3	460,99
285	126,8	462,82
286	127,3	464,64
287	127,9	466,83
288	128,4	468,66
289	129,0	470,85
290	129,5	472,67
291	130,0	474,5
292	130,6	476,69
293	131,1	478,51
294	131,6	480,34
295	132,1	482,16
296	132,6	483,99
297	133,2	486,18
298	133,7	488
299	134,2	489,83
300	134,7	491,65
301	135,2	493,48
302	135,7	495,3
303	136,2	497,13
304	136,7	498,95
305	137,2	500,78
306	137,7	502,6
307	138,1	504,06
308	138,6	505,89
309	139,1	507,71
310	139,6	509,54
311	140,1	511,36
312	140,5	512,82
313	141,0	514,65
314	141,4	516,11
315	141,9	517,93
316	142,4	519,76
317	142,8	521,22

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
318	143,3	523,04
319	143,7	524,5
320	144,2	526,33
321	144,6	527,79
322	145,0	529,25
323	145,5	531,07
324	145,9	532,53
325	146,3	533,99
326	146,7	535,45
327	147,2	537,28
328	147,6	538,74
329	148,0	540,2
330	148,4	541,66
331	148,8	543,12
332	149,2	544,58
333	149,6	546,04
334	150,0	547,5
335	150,4	548,96
336	150,8	550,42
337	151,2	551,88
338	151,6	553,34
339	151,9	554,43
340	152,3	555,89
341	152,7	557,35
342	153,1	558,81
343	153,4	559,91
344	153,8	561,37
345	154,2	562,83
346	154,5	563,92
347	154,9	565,38
348	155,2	566,48
349	155,6	567,94
350	155,9	569,03
351	156,3	570,49
352	156,6	571,59
353	156,9	572,68
354	157,3	574,14
355	157,6	575,24
356	157,9	576,33
357	158,2	577,43
358	158,5	578,52
359	158,9	579,98
360	159,2	581,08
361	159,5	582,17
362	159,8	583,27
363	160,1	584,36
364	160,4	585,46
365	160,7	586,55
366	161,0	587,65
367	161,3	588,74
368	161,6	589,84
369	161,9	590,93
370	162,1	591,66

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä
371	162,4	592,76
372	162,7	593,85
373	163,0	594,95
374	163,2	595,68
375	163,5	596,77
376	163,8	597,87
377	164,0	598,6
378	164,3	599,69
379	164,5	600,42
380	164,8	601,52
381	165,1	602,61
382	165,3	603,34
383	165,5	604,07
384	165,8	605,17
385	166,0	605,9
386	166,3	606,99
387	166,5	607,72
388	166,7	608,45
389	167,0	609,55
390	167,2	610,28
391	167,4	611,01
392	167,6	611,74
393	167,9	612,83
394	168,1	613,56
395	168,3	614,29
396	168,5	615,02
397	168,7	615,75
398	168,9	616,48
399	169,1	617,21
400 tai enemmän	169,3	617,94

VEROTAULUKKO 2

Ajoneuvon kokonaismassa	Veron määrä	
kilogrammaa	senttiä/ päivä	euroa/ 365 päivää
enintään 1 300	51,0	186,15
1 301–1 400	54,0	197,10
1 401–1 500	57,2	208,78
1 501–1 600	60,6	221,19
1 601–1 700	64,2	234,33
1 701–1 800	68,0	248,20
1 801–1 900	72,0	262,80
1 901–2 000	76,2	278,13
2 001–2 100	80,6	294,19
2 101–2 200	85,2	310,98
2 201–2 300	90,0	328,50
2 301–2 400	95,0	346,75
2 401–2 500	100,2	365,73
2 501–2 600	105,6	385,44
2 601–2 700	111,2	405,88
2 701–2 800	117,0	427,05
2 801–2 900	123,0	448,95
2 901–3 000	129,2	471,58
3 001–3 100	135,6	494,94
3 101–3 200	142,2	519,03
3 201–3 300	149,0	543,85
3 301–3 400	156,0	569,40
3 401 tai enemmän	163,2	595,68

Verotietoa-sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

45. **Jaana Kurjenoja: Työvoimakustannuksen verokiila 2005.** 31.8.2005
46. **Jaana Kurjenoja: Veronkevennyksillä ostovoimaa**
Palkansaajan tuloverotus ja ostovoima 1991-2006. 3.1.2006
47. **Jenni Oksanen: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2006**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2006. 24.1.2006
48. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2006**
Miten Suomi verottaa nyt työtä? 16.8.2006
49. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2007**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2007. 13.12.2006
50. **Minna Punakallio: Verottaja ostajan kukkarolla**
Kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. 4.10.2007
51. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2007**
Suomi palkkaverottajana. 25.10.2007
52. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2008**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2008. 30.1.2008
53. **Jaana Kurjenoja: Työn verotus ja perheet Euroopassa**
Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. 11.2.2008
54. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2008**
Suomi työn verottajana. 15.9.2008
55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.